

SISÄLLYSLUETTELO

SAATESANAT.....	5
TULOSTEN YHTEENVETO.....	6
1 JÄSENKYSELYN TAVOITTEET JA TOTEUTUSTAPA.....	5
1.1 Jäsenkyselyn toteutustapa.....	5
1.2 Vuosittaiset otokset.....	6
1.3 Tulosten luotettavuus ja analysointi.....	7
2 JÄSENTEN TOIMINTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	9
2.1 Jäsenten ryhmittely Kepan päätoimintojen mukaan.....	11
2.2 Jäsenten voimavarat.....	14
2.3 Jäsenten yhteydet etelään.....	28
2.4 Trendit kansalaisyhteiskunnan toimintakentässä.....	29
3 JÄSENET OSALLISTUJINA JA OMISTAJINA.....	32
3.1 Jäsenyyden motiivit.....	32
3.2 Jäsenten aktiivisuus jäsenenä.....	37
3.3 Aktiivisuus toimintoihin osallistujina.....	40
3.4. Jäsensuhteet ja vuorovaikutus Kepan ja jäsenjärjestöjen välillä.....	42
4 KEPA JA JÄSENET KANSALAISTOIMIJAINA.....	44
4.1 Jäsenten mielikuva Kepasta.....	44
4.2 Kefa kansalaistoimijana.....	45
4.3 Järjestöt kansalaistoimijoina.....	48
4.4 Järjestöt osana yhteistä liikettä.....	52
4.5 Kepan yhteiskunnallinen rooli ja toiminta järjestöjen näkökulmasta.....	56
5 JÄSENTYYTYVÄISYYS JA KEPAN TOIMINNAN ONNISTUMINEN.....	60
5.1 Toimintojen hyödyllisyys jäsenille.....	60
5.2 Kouluarvosana Kepan toiminnalle.....	63
5.3 Eron harkitseminen.....	64
5.4 Edunvalvonta.....	65
LIITE 1: JÄSENKYSELYYN VUONNA 2015 HAASTATELLUT JÄSENET.....	68
LIITE 2: HAASTATTELUITA VUOSINA 2013-2015 TEHNEET KEPAN TYÖNTEKIJÄT.....	70

SAATESANAT

Keväällä 2013 Kepassa syntyi ajatus kehittää jäsenkyselystä aito vuorovaikutteinen kanava jäsenten kohtaamiseen. Kolmen vuoden aikana haastateltiin lähes kaikki jäsenjärjestöt – kaikkiaan 284 eli 91 prosenttia jäsenistä – ja nyt tämä aineisto on analysoitu. Mittava hanke on ollut oppimisprosessi Kepalle. Haastatteluissa saatu kokonaiskuva jäsenjärjestöjen moninaisuudesta on auttanut ymmärtämään jäsenkunnan ominaislaatua, sen toimintaympäristöä ja suhdetta Kepaan. Koskaan aikaisemmin Kepalla ei ole ollut käytössään näin mittavaa tutkimusta jäsenistöstään.

Vaikka jokaisena haastatteluvuonna vuorossa olivat eri järjestöt, vastauksista piirtyi hyvin samankaltainen mielikuva Kepasta. Se nähdään asiantuntevana kehityskysymysten yhteistyöjärjestönä, jota on helppo lähestyä. Vuonna 2015 jäsenistö näki Kepan vähän uusin silmin, kenties dramaattisen kehitysyhteistyöleikkausten vuoksi, ja mielikuvassa korostui näkyvyys ja aktiivisuus kehityspoliittisena vaikuttajana. Myös Kepan arvopohjaan liittyvä rohkeus sai aiempia vuosia paremman arvion jäseniltä. Yleisesti ottaen Kepa arvioitiin hyvin positiivisesti kaikkina vuosina, ja kouluarvosanakin ylsi hyvälle tasolle (8,34).

Vuoden 2015 haastatteluissa Kepaa kiinnosti kuulla, miten jäsenet kokevat uuden tilanteen ulkoministeriön järjestörahoituksen romahdettua. Vastauksissa kuului suuri huoli leikkausten vaikutuksista sekä Suomessa että globaalissa etelässä. Myös painopisteen muuttuminen kohti yritysten tukemista sekä järjestöjen tuloksellisuuteen suunnattu ajoittain kohtuuton kritiikki huolettivat. Luottamuksen ilmapiiri oli säröillä: heräsi epäily ymmärretäänkö ministeriössä ja hallituksessa kansalaisyhteiskunnan rooleja ja sen moninaisuuden arvoa.

Jäsenkyselyn yhtenä tuloksena havaittiin, että peräti 13 prosenttia jäsenistä ei toimi millään Kepan sektorilla eli kehitysyhteistyössä, globaalikasvatuksessa tai vaikuttamistyössä. Heille Kepan jäsenyys on keino globaalien solidaarisuuden ilmaisemiseksi. Itse asiassa noin puolet jäsenistöstä mainitsi tällaisia arvoperusteisia motiiveja Kepa-jäsenyydelle, vuonna 2015 jopa aikaisempaa enemmän. Voidaankin sanoa, että Kepa kokoaa yhä edelleen järjestöjä yhteen globaalien solidaarisuuden taakse – palvelujen tarjoaminen on vain yksi osa järjestön olemusta. Jäsenet toisaalta hyödyntävät Kepan palveluita yllättävän paljon: 95 prosenttia jäsenistä katsoi hyötyvänsä kolmesta tai enemmästä palvelusta. Maailma kylässä -festivaali, Kepan verkkosivut ja oppimistilaisuudet olivat palveluiden kärkipäässä. Vaikka mikään Kepan yksittäinen toiminto ei tavoita kaikkia jäsenistä, tuntuu jokaiselle löytyvän jokin kosketuspiste Kepaan.

Järjestöjen kohtaaminen vaikutti positiivisesti Kepan jäsensuhteisiin jo kyselyn ensimmäisenä vuonna. Tällaisena täysien inboxien ja lukuisten somekanavien aikakautena järjestöt ja haastattelijat innostuivat henkilökohtaisista tapaamisista ja arvostivat niitä. Tapaaminen teki mahdolliseksi tarinoiden kertomisen, huolten ja onnistumisten jakamisen kuten myös suoran palautteen ja vanhojen skismojen selvittelyn. Päällimmäiseksi tunnelmaksi haastatteluista jäi kuitenkin toiveikkuus ja molemminpuolinen kiitollisuus: hienoa että teette sitä mitä teette, meitä tarvitaan!

Outi Hannula

Kepan ohjelmajohtaja

TULOSTEN YHTEENVETO

Kepa haastatteli 284:ää jäsenjärjestöään vuosien 2013–2015 aikana. Otos kattoi 91 prosenttia Kepan jäsenistä.

- **43 prosenttia Kepan jäsenistä on pieniä alle sadan jäsenen järjestöjä**, ja kolmen neljäsosan kotipaikka on pääkaupunkiseudulla.
- **Kaksi kolmesta tukee tai toteuttaa kehitysyhteistyöhankkeita globaalissa etelässä**, puolet tekee globaalikasvatusta, reilu viidennes vaikuttamistyötä ja kymmenesosa kampanjoita. 13 prosenttia ei tee mitään näistä vaihtoehdoista.
- **38 prosentilla kehityskysymykset ovat vain sivutoimiala.**
- **44 prosenttia toimii täysin vapaaehtoisvoimin.** 12 prosentilla oli yksi palkattu osa-/kokoaikainen työntekijä ja 14 prosentilla 2-5 palkollista.
- **42 prosentilla on toiminnassaan mukana 6–20 vapaaehtoista**, vähän yli neljäsosalla 21–100 ja 16 prosentilla jopa yli 100 vapaaehtoista. 10 prosentilla vastaajista vapaaehtoisia on mukana toiminnassa 1–5 ja 7 prosentilla ei yhtään.
- **Lähes kolmasosa kertoo vapaaehtoisten määrän kasvaneen viimeisen kahden vuoden aikana.** 58 prosenttia arvioi vapaaehtoisten määrän pysyneen ennallaan. Vain 10 prosenttia sanoo aktiivisten vapaaehtoisten määrän vähentyneen.
- **82 prosenttia saa julkista rahoitusta toimintaansa.** Yleisimpiä rahoituslähteitä olivat ulkoministeriön hanketuki, opetus- ja kulttuuriministeriön tuet sekä ulkoministeriön viestintä- ja globaalikasvatustuki.
- **43 prosenttia tekee yhteistyötä yritysten kanssa.**
- **87 prosentilla on yhteyksiä globaaliin etelään.**
- **48 prosenttia perusteli Kepaan kuulumista arvoperustaisesti.** 47 prosenttia puolestaan kertoi olevansa jäsenenä ainoastaan kattojärjestön kautta saatavien hyötyjen ja palveluiden vuoksi.
- **Neljä viidestä on osallistunut Kepan toimintaan**, 88 prosenttia seuraa Kepan viestintää ja lähes puolet on ollut yhteydessä Kepan työntekijään viimeisen puolen vuoden aikana.
- **95 prosenttia ilmoitti hyötyvänsä kolmesta tai enemmästä Kepan toiminnosta.** 70–80 prosenttia piti hyödyllisinä toimintoina Maailma kylässä -festivaalia, Kepa.fi-verkkosivuja, Kepan tarjoamia koulutus ja oppimistilaisuuksia sekä sähköpostilistoja ja Facebook-sivua.
- **Jäsenten mielikuvat Kepasta kiteytyvät sanoihin asiantunteva, aktiivinen ja vaikuttaja.** 94 prosenttia pitää Kepaa vastuullisena, 88 prosenttia avoimena ja 60 prosenttia rohkeana.
- **Kepalle annettu kouluarvosana oli 8,34.**

1 JÄSENKYSELYN TAVOITTEET JA TOTEUTUSTAPA

Kepa on tehnyt säännöllisesti kyselytutkimuksia jäsenten tarpeiden ja tyytyväisyyden selvittämiseksi. Kepan ohjelmakaudella 2013–2015 jäsenkysely päätettiin tehdä haastatteleamalla henkilökohtaisesti jokainen jäsenjärjestö. Tavoitteena on syventää jäsenjärjestötuntemusta ja kuulla jäsenten näkemyksiä Kepan toiminnasta, jäsenyyden mielekkyydestä sekä Kepasta ja jäsenistä kansalaistoimijoina. Edelliset jäsenkyselyt on tehty vuosina 2004, 2008 ja 2010.

Kepan nykyinen strategia ja ohjelma korostavat jäsensuhteiden tiivistämistä ja elävöittämistä. Kepa halutaan sitoa entistä lähemmäs jäsenistönsä toimintaa ja arkea. Myös jäsenistön asiantuntemusta halutaan käyttää Kepan kautta entistä enemmän yhteiseksi hyväksi. Kysely haluttiin tehdä siten, että prosessi itsessään edistäisi jäsensuhteiden tiivistymistä. Jäsenkyselyssä onkin haluttu korostaa jäsenten kuulemistä ja lisätä Kepan avoimuutta jäsenten suuntaan. Kysely toimii myös tiedotuskanavana Kepan toiminnasta jäsenistön suuntaan ja mahdollisuutena Kepan työntekijöille oppia lisää jäsenistä.

Jäsenkyselyn tuloksia käytetään jäsenyytyväisyyden seuraamiseen sekä Kepan toiminnan ja elävien jäsensuhteiden kehittämiseen. Vuoden 2012 lopussa eli ennen jäsenkyselyn aloittamista Kepalla oli yhteensä 309 jäsenjärjestöä. Jäsenistöstä on tavattu 284 jäsentä eli vuosien 2013–2015 aikana haastatteluihin osallistui 91% Kepan jäsenistä. Tähän raporttiin on koottu vuosien 2013–2015 numeeriset tulokset ja avoimet vastaukset vuodelta 2015.

1.1 Jäsenkyselyn toteutustapa

Jäsenkysely toteutettiin kyselylomakkeeseen pohjautuvina haastatteluina henkilökohtaisissa tapaamisissa Kepan jäsenjärjestöjen edustajien kanssa. Haastattelijoina toimivat Kepan työntekijät, joita oli vuosittain 20-23. Useat haastattelijat ovat tehneet haastatteluja useampana vuonna, ja yhteensä haastatteluja on tehnyt 37 Kepan työntekijää. Vuonna 2015 haastatteluja teki myös yksi Kepan hallituksen jäsen.

Kyselyn toteuttaminen henkilökohtaisten haastatteluiden avulla sai myönteistä palautetta jäseniltä.

Jäsenkysely tuo jäsensuhteeseen ihan uuden puolen. Arvostan tosi paljon, että näinkin laaja jäsenkysely tehdään kasvokkain, varsinkin kun jatkuvasti tulee pyyntöjä vastata erilaisiin kyselyihin.

Tämäkin jäsenkysely oli vuorovaikutusta. Mekin saadaan.

Myös Kepan työntekijät kokivat tapaamiset jäsenten kanssa hyvin mielekkäiksi.

Kyselylomake koostui avoimista kysymyksistä ja monivalintakysymyksistä. Vuonna 2014 lomakkeeseen tehtiin joitakin muutoksia, muun muassa lisättiin kysymys yritys yhteistyöstä. Vuoden 2015 kyselylomaketta tiivistettiin ja pois jätettiin 11 kysymystä, koska kyselylomaketta haluttiin keventää. Pois jätettiin kysymyksiä, joissa

kerättiin tietoa Kepan toiminnan kehittämiseksi ja joista oli kertynyt riittävästi tietoa kahden edellisen vuoden kyselyissä. Vastauksissa huomattiin selvä saturoituminen. Sen sijaan lomakkeeseen lisättiin kaksi vastaussaraketta kommentteille kehitysyhteistyömäärärahojen leikkauksista, sillä jäsenten mielteisiin muuttuvasta rahoitustilanteesta haluttiin kiinnittää erityistä huomiota. Haastattelijoina toimineet Kepan työntekijät täyttivät vastaukset verkkopohjaiseen kyselytyökaluun SurveyMonkeyyn joko suoraan haastattelutilanteessa tai sen jälkeen. Kolme kysymystä annettiin haastattelutilanteessa paperilla vastaajien itsensä täytettäväksi.

Haastateltavat järjestöt saivat itse valita haastattelupaikan. Lähes kolme neljäsosaa (71%) haastatteluista tehtiin järjestön omissa tiloissa tai kahvilassa, kirjastossa tai haastateltavan kotona. Loput haastattelut (28%) tehtiin Kepassa. Lähes kahdessa kolmasosassa (61%) haastateltavana oli yksi järjestön edustaja, ja hieman yli kolmasosassa (36%) kaksi tai usempia henkilöitä. Enimmillään paikalla oli kuusi järjestön hallituksen edustajaa. Haastattelut, joissa paikalla oli useampia henkilöitä, osoittautuivat hedelmällisiksi, sillä kysymykset herättivät keskustelua erilaisista näkemyksistä ja kokemuksista. Toisaalta ison ryhmän keskustelun kirjaaminen oli haastavaa.

Haastatteluja on kolmen vuoden aikana tehty suomeksi, englanniksi, ruotsiksi ja ranskaksi. Vuosina 2014 ja 2015 oli käytössä myös englanninkielinen haastattelulomake. Englanniksi haastatteluja on tehty vuosina 2013–2015 15 kappaletta, ruotsiksi kaksi ja ranskaksi yksi.

1.2 Vuosittaiset otokset

Jäsenkyselyn tekeminen alkoi otosten muodostamisella koko kolmelle vuodelle. Vuosittaiset otokset pyrittiin muodostamaan mahdollisimman kattavasti järjestötyypin mukaan (esim. ystävyysseurat, uskonnolliset järjestöt, sosiaali- ja terveysalan etujärjestöt, ammattiliitot, kulttuurijärjestöt, kehitysyhteistyöjärjestöt). Myös kumppanuusjärjestöt jaettiin haastateltaviksi eri vuosina.

Maantieteelliseen kattavuuteen ei pyritty, vaan resurssien järjeistämiseksi otoksiin valittiin jokaiselle vuodelle yksi suurempi kaupunki, jossa on useita Kepan jäsenjärjestöjä: Turku (2013), Tampere (2014) ja Jyväskylä (2015). Pienempiä paikkakuntia jaettiin tasaisesti joka vuodelle.

Vuoden 2013 otoksessa oli 105 järjestöä, joista päästiin haastattelemaan 94. Vuoden 2014 otoksen 130 jäsenestä haastateltiin 112. Yhteensä vuosien 2013-2014 aikana haastattelusta kieltäytyi vain neljä järjestöä. Muiden osalta haastattelut siirrettiin aikataulusyistä seuraavaan vuoteen. Tällöin jäsenjärjestö on suhtautunut haastattelutapaamiseen myönteisesti, mutta matkojen tai muiden kiireiden takia haastattelua ei ole saatu sovittua niille kuukausille, joina haastatteluita on vuosittain tehty.

Vuoden 2015 otoksessa oli 100 järjestöä ja näistä haastateltiin kevään aikana seitsemän ja syksyllä 71. Haastattelusta kieltäytyi kuusi järjestöä vähäiseen toimintaan, passiiviseen jäsenyyteen tai ajan puutteeseen vedoten. 16 järjestöä jäi haastatteleematta, koska näitä ei tavoitettu yrityksistä huolimatta tai yhteistä aikaa ei saatu sovittua.

Vuosina 2013 ja 2014 vastausprosentti on laskettu siten, että vain kieltäytyneet on katsottu ei-vastaaajiksi, mutta vuonna 2015 ei-vastaaajiksi on katsottu kaikki, jotka eivät ole osallistuneet haastatteluun vuoden otoksesta. **Vastausprosentti oli siten kahtena ensimmäisenä vuonna 97% ja 98%. Vuonna 2015 taso oli alhaisempi eli 78%. Kolmen vuoden ajalta vastausprosentti on 91%.**

Vuoden 2015 alhaisempaa vastausprosenttia selittää se, että haastatteluja, joita ei saatu sovittua, ei enää siirretty seuraaville vuosille sekä se, että Kepan toimiston tilanne oli syksyllä 2015 kehitysrahoitusleikkausten ja yt-neuvotteluiden takia poikkeuksellinen eikä 100%-tasoon pyritty.

Vastausprosentit olivat aiempia verkkokyselyinä tehtyjä jäsenkyselyitä huomattavasti suurempia (2004: 55 %, 2008: 57 % ja 2010: 51 %). Henkilökohtaisilla yhteydenotoilla on selvästi tavoitettu sellaisiakin jäseniä, jotka eivät koe Kepan toimintaa niin läheiseksi.

1.3 Tulosten luotettavuus ja analysointi

Aikaisemmin Kepan jäsenkyselyt on toteutettu anonyymeinä kyselytutkimuksina. Toteutustapa oli tällä ohjelmakaudella hyvin erilainen: Kepan työntekijä täytti jäsenen vastaukset tapaamisessa.

Aineistoa tulkittaessa on täytynyt ottaa huomioon se, että haastattelihoita oli useita ja he kaikki ovat tehneet haastatteluja ja kirjanneet vastauksia omalla tavallaan. Haastattelijat perehdytettiin tehtävään. Perehdytyksessä ei pyritty siihen, että kaikki toteuttaisivat haastattelut kaavamaisesti ja pyrkisivät toistamaan kysymykset sanatarkasti. Osa kysymyksistä on tulkinnanvaraisia ja voidaan ymmärtää eri tavoilla sekä haastattelijan että haastateltavan toimesta. Haastattelihoille annettiin ohjeeksi, että kysymyksiä voi kysyä omalla tavallaan mutta johdattelemista tulee välttää. Haastattelijoiden välillä oli myös eroja siinä, millä tarkkuudella ja missä muodossa vastaukset kirjattiin. Ensimmäisen vuoden kokemusten perusteella vuosina 2014 ja 2015 painotettiin vastauksien kirjaamista mahdollisimman suoraan haastatellun kertoman mukaan.

Ennalta ajateltiin, että toteutustapa saattaisi vaikuttaa tuloksiin ja nostaa arvioita positiivisemmaksi, jos haastateltavat eivät halua antaa kritiikkiä kasvokkain. Tämä on paikoin saattanut pitää paikkaansa, mutta vastauksissa on kerrottu myös selvästi kriittisiä näkemyksiä. Yleisarvio on se, että mitä enemmän jäsen on osallistunut Kepan toimintaan, sitä avoimemmin he arvioivat Kepaa. Vähäisemmin osallistuneiden on vaikeampi muodostaa mielipidettä. Verrattuna aiempiin kyselyihin vastauksissa on

huomattavasti vähemmän ”ei osaa sanoa” ja ”ei samaa eikä eri mieltä” -vastauksia. Kasvokkain kohtaaminen on mahdollistanut lisätiedon antamisen haastattelutilanteessa.

Vastaukset analysoitiin ennalta määritellyn analyysikehikon avulla. Monivalintakysymysten osalta on tarkasteltu vastausjakaumia. Kyselyssä oli paljon avoimia kysymyksiä. Niiden vastaukset on pääosin teemoiteltu ja luokiteltu aineistolähtöisesti. Osa kysymyksistä analysoitiin teorialähtöisesti eli peilaamalla aineistoa ennalta määritettyihin teemoihin tai luokkiin.

Vuoden 2013 vastauksista on tehty väliraportti¹. Tarkoitus oli käsitellä myös 2014 haastattelut erikseen ja tehdä kokonaiskatsaus koko aineistosta vasta vuoden 2015 haastatteluiden jälkeen. Vuoden 2014 haastatteluvastausten analyysin alkuvaiheessa huomattiin kuitenkin, että niissä nousivat pääosin esille samat teemat ja vastausjakaumat kuin vuonna 2013. Tästä syystä vuosien 2013 ja 2014 aineistot yhdistettiin ja analyysi tehtiin kumulatiivisesti. Erot tuotiin esille. Vastausten samankaltaisuus osoitti myös sen, että kyselylomakkeen reliabiliteetti on hyvä: kysymykset tuottivat eri tilanteissa samankaltaiset vastaukset.

Vuonna 2015 suunnitelmat muuttuivat uuden hallituksen kehitysyhteistyöhön kohdistuvien leikkauspäätösten ja siitä seuranneiden Kepan yhteistoimintaneuvotteluiden vuoksi. Haastattelulomaketta supistettiin – myös tulosten saturoitumisen vuoksi – ja analyysi tehtiin alkuperäissuunnitelmia kevyemmin. Vuoden 2015 jäsenkyselyraportissa on koottuna tilastollinen data kolmelta vuodelta. Avovastaukset on analysoitu vuoden 2015 vastauksista. Kolmen vuoden vastauksia ei analysoitu kokonaisuutena, mutta vuoden 2015 raportissa peilataan tilannetta edellisen vuoden kumulatiiviseen raporttiin.

Analyysi ja tämä raportti jakautuvat kolmeen kokonaisuuteen. Ensinnäkin tärkeä osa aineistoa koostui jäsenten toiminnan ja toimintaympäristön kartoittamisesta (luku 2). Toiseksi tarkasteltiin jäsenyyttä Kepaan (luvut 3 ja 4). Jäsenyyttä analysoitiin eri ulottuvuuksilla, joiden ajateltiin kaikkien olevan keskeisiä elävien jäsensuhteiden kannalta: 1) jäsenet osallistujina (jäsenyyden aktiivisuus ja jäsenet toimintoihin osallistujina), 2) jäsenet Kepan omistajina (jäsenten vaikutusmahdollisuudet ja halu vaikuttaa Kepan sisällä) ja 3) jäsenet osana laajempaa oikeudenmukaisuusliikettä (joukkovoima). Kolmanneksi haluttiin palautetta Kepan toiminnan onnistumisesta (luku 5). Palautetta kerättiin vuonna 2015 vähemmän kuin aiempina vuosina.

1 www.kepa.fi/tiedostot/jasenkysely_2013_raportti.pdf

2 JÄSENTEN TOIMINTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Haastatelluista jäsenjärjestöistä **43 prosenttia ilmoitti olevansa pieniä, alle sadan jäsenen järjestöjä**. Neljänneksellä vastanneista jäsenmäärä on sadan ja viidensadan välillä, kun taas keskisuuria 500–4999 jäsenen järjestöjä on 13 prosenttia. Toiseksi suurimpaan, 500–4999 jäsenen, jäsenjärjestöluokkaan kuuluu neljä prosenttia vastanneista ja suurimpia yli 25 000 jäsenen järjestöjä vastanneissa on 9 prosenttia. Kahdeksalla prosentilla haastatelluista ei ole jäseniä, koska ne ovat esimerkiksi säätiömuotoisia toimijoita. (Katso taulukko 1 ja kuvio 1.)

Jäsenmäärän osalta haastatellut heijastavat melko hyvin koko jäsenkuntaa. Verrattaessa haastateltujen kertomaa jäsenmäärää koko jäsenistön jäsenmäärään, joka muodostaa Kepan jäsenmaksun maksuluokat, voidaan huomata pieniä eroja. Maksuluokituksen perusteella pieniä eli alle sadan jäsenen järjestöjä on enemmän, ja toisaalta 500-4999 jäsenen järjestöjä hieman vähemmän kuin mitä haastatellut ovat ilmoittaneet. Eroja selittää luultavasti ensisijaisesti se, että kaikki haastateltavat eivät ole välttämättä tienneet järjestönsä tarkkaa jäsenmäärää. Toinen selittävä tekijä saattaa olla se, että aivan kaikkia jäsenjärjestöjä ei ole haastateltu, joten koko jäsenistön jäsenmäärää ei kysytty jäsenkyselyn avulla.

Taulukko 1. Haastateltujen jäsenten jäsenmäärät* (N=281)

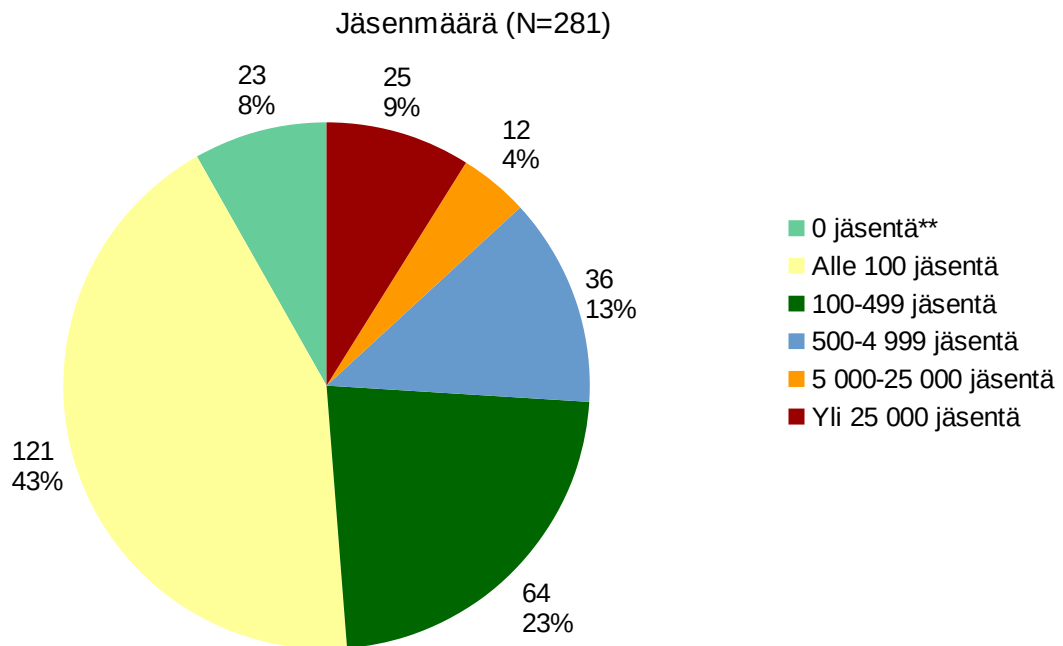
	Yhteensä (N=281)	2013 (N=94)	2014 (N=112)	2015 (N=75)
0 jäsentä**	8% (23)	4% (4)	12% (13)	8% (6)
Alle 100 jäsentä	43% (121)	41 % (39)	43% (48)	45% (34)
100-499 jäsentä	23% (64)	25% (23)	26% (29)	16% (12)
500-4 999 jäsentä	13% (36)	18% (17)	7% (8)	15% (11)
5 000-25 000 jäsentä	4% (12)	3% (3)	3% (3)	8% (6)
Yli 25 000 jäsentä	9% (25)	8% (8)	10% (11)	8% (6)

* Henkilöjäsenten määrä tai kattojärjestöjen jäsenjärjestöjen yhteenlaskettu jäsenmäärä.

** Säätiö tai muu toimija, jolla ei jäseniä

Taulukko 2. Kepan jäsenet maksuluokittain 11/2015 (N=307)²

Alle sata	49%
100-499	21%
500-4 999	17%
5 000-25 000	6%
Yli 25 000	7%

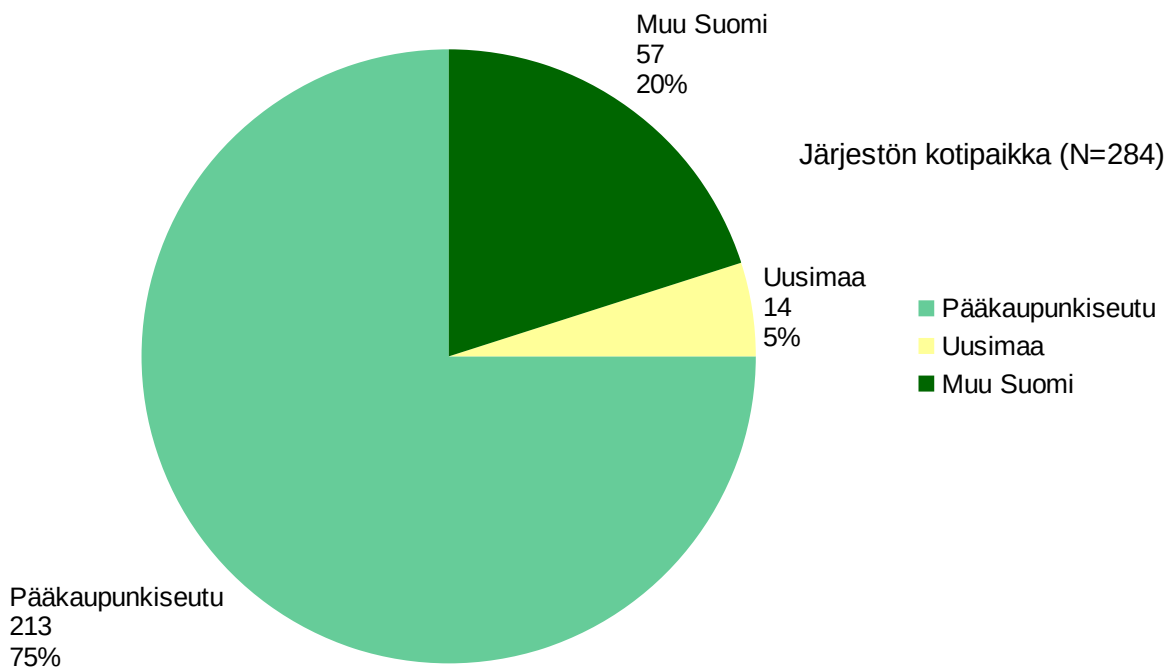
Kuvio 1 Haastateltujen jäsenten jäsenmäärät 2013-2015

Haastatelluista 284 jäsenjärjestöstä **kolmen neljäsosan (75 %) kotipaikka on pääkaupunkiseudulla**, viidesosalla muu Suomi (20 %) ja viidellä prosentilla Uudellamaalla. Katso taulukko 3 ja kuvio 2. Myös haastateltujen jäsenten kotipaikka vastaa hyvin koko jäsenkuntaa, josta pääkaupunkiseudulla oli vuonna 2014 kotipaikka 73 % jäsenistä, 23 % muualla Suomessa ja 4 % Uudellamaalla.

² Järjestöt, joilla ei ole jäseniä eli etupäässä säätiöt, ovat eri maksuluokkien sisällä. Tiedot ovat Kepan asiakkuudenhallintajärjestelmästä (DYNY).

Taulukko 3 Haastateltujen jäsenten kotipaikka (N= 284)

	Yhteensä	2013 (N= 94)	2014 (N=112)	2015 (N=78)
Pääkaupunkiseutu	75% (213)	77% (72)	74% (83)	74% (58)
Uusimaa	5% (14)	6% (6)	2% (2)	8% (6)
Muu Suomi	20% (57)	17% (16)	24% (27)	18% (14)

Kuvio 2 Haastateltujen jäsenten kotipaikka (N=284)

2.1 Jäsenten ryhmittely Kepan päätoimintojen mukaan

Kepan nykyisen 2012–2017 strategian mukaan Kepan toiminnan päätavoitteita ovat vaikuttaminen poliittiseen päätöksentekoon globaalin köyhyyden ja eriarvoisuuden poistamiseksi, vaikuttaminen suomalaiseen asenneilmapiiriin ja jäsenten toimintaedellytysten ja kapasiteetin vahvistaminen.

Elävät jäsensuhteet ovat kaiken toiminnan lähtökohtana, ja siksi haastatellut jäsenet haluttiin jaotella Kepan päätoimintojen mukaan. Tarkoituksena on nähdä, kuinka suuri joukko Kepan jäsenistöstä tällä hetkellä linkittyy suoraan Kepan toimintaan kussakin tavoitteessa. Vuosina 2013–2015 haastatelluista jäsenistä kaksi kolmesta (66%) tukee tai toteuttaa kehitys yhteistyöhankkeita etelässä, puolet tekee globaalikasvatusta, reilu

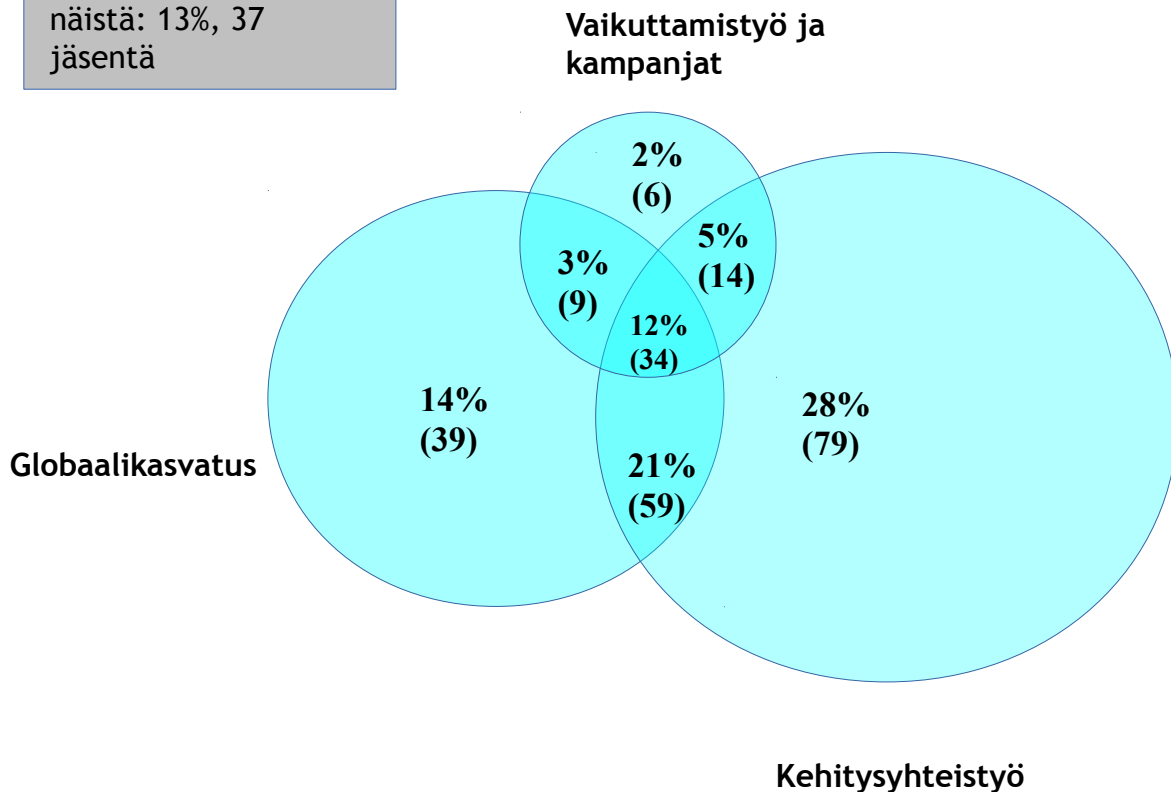
viidennes vaikuttamistyötä ja kymmenesosa kampanjoita (taulukko 4). Jäsenistä 13% ei tee mitään näistä vaihtoehtoista.

Taulukko 4. Jäsenten toiminta Kepan päätavoitteiden mukaan jaoteltuna (N=284)

	Yhteensä	2013 (N= 94)	2014 (N= 112)	2015 (N=78)
Järjestö toteuttaa tai tukee kehitysyhteistyöhankkeita etelässä	66% (186)	65% (61)	64% (72)	68% (53)
Järjestö tekee globaalikasvatusta	50% (142)	46% (43)	50% (56)	55% (43)
Järjestö tekee vaikuttamistyötä	21% (59)	18% (17)	17% (19)	29% (23)
Järjestö tekee kampanjoita	10% (28)	10% (9)	10% (11)	10% (8)
Järjestön toimiala pääosin muu, kehityskysymykset vain osa toimintaa	38% (109)	43% (39)	38% (42)	36% (28)
Järjestö ei tee mitään näistä vaihtoehtoista	13% (37)	18% (17)	14% (16)	5% (4)

Haastatellut jäsenet ryhmiteltiin lisäksi ottamalla huomioon se, kuinka monella Kepan toiminnan saralla jäsenet ovat tällä hetkellä aktiivisia (katso kuvio 3). Kampanjat voivat linkittyä sekä vaikuttamistyöhön että globaalikasvatukseen, mutta tässä kuviossa ne on yhdistetty vaikuttamistyöhön. Luokittelu on tehty järjestön kertoman perusteella ja on suuntaa antava.

Ei toimi millään näistä: 13%, 37 jäsentä

Kuvio 3. Kepan jäsenten toiminta päätavoitteiden mukaan 2013–2015 (n=284)

Haastatelluista jäsenistä 12% toimii kaikilla Kepan päätoimialoilla eli tekee kehitysyhteistyötä, globaalikasvatusta ja vaikuttamistyötä/kampanjoita. Kehitysyhteistyötä tekevistä 186 jäsenestä reilusti alle puolet (42%) tekee vain kehitysyhteistyötä. Kolmasosa kehitysyhteistyötä tekevistä (32%) tekee lisäksi globaalikasvatusta ja 8% kampanjoita ja/tai vaikuttamistyötä.

Gloaalikasvatusta tekevistä 142 jäsenestä³ 27% tekee vain globaalikasvatusta. Lisäksi 42% tekee kehitysyhteistyötä ja 6% kampanjoita ja/tai vaikuttamistyötä. Pienimmästä, kampanjoita ja vaikuttamistyötä tekevistä 63 jäsenen joukosta vain 10% (kuusi jäsentä) keskittyy ainoastaan siihen.

Tietoa Kepan jäsenten jakautumisesta Kepan päätoimialoille voidaan hyödyntää toiminnan kohderyhmien tarkentamisessa. Kepan jäsenistössä on iso joukko kehitysyhteistyö- ja globaalikasvatustoimijoita, ja useat jäsenet tekevät sekä kehitysyhteistyötä että globaalikasvatusta. Vaikuttamistyötä tekeviä ja kampanjoijia on sen sijaan vähemmän. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että vaikuttamistyössä elävät jäsensuhteet voivat tarkoittaa syvempää yhteistyötä pienemmän jäsenjoukon kanssa suuren jäsenosallistumisen tavoittelun sijaan. Toki on myös kiinnostavaa

³ Vuoden 2014 jäsenkyselyanalyysissä lukumäärä on heittänyt yhden järjestön verran globaalikasvatusta tekevissä järjestöissä. Tällä ei ole vaikutusta prosenttiosuuksiin.

pohtia, miten kehitysyhteistyö- ja globaalikasvatustoimijoita voi kannustaa vaikuttamaan globaalia vastuuta edistävään poliittiseen päätöksentekoon myös Suomessa.

Kepan toiminnan kannalta on huomionarvoista, että Kepan päätoimialoilla toimivista **haastatelluista jäsenistä 38 % pääasiallinen toimiala on jokin muu, ja kehityskysymykset ovat osa toimintaa**. Tässä ryhmässä on esimerkiksi ammattiyhdistyksiä, opiskelijajärjestöjä, vammaisjärjestöjä sekä ympäristö- ja kulttuurijärjestöjä. Käytännössä näissä järjestöissä usein vain muutama henkilö on aktiivinen toimija kehityskysymysten näkökulmasta.

2.2 Jäsenten voimavarat

Taustatietojen selvittämisen lisäksi haluttiin saada tietoa siitä, onko jäsenten voimavaroissa tapahtunut muutoksia viimeisten vuosien aikana, mistä muutokset voisivat johtua ja onko tilanne samankaltainen kuin järjestösektorilla yleisemminkin. Tältä osin vertailua tehtiin sosiaali- ja terveyssektorin tekemien Järjestöbarometriä (vuosilta 2013 ja 2014) kanssa⁴.

Jäsenten määrä pysynyt vakaana

Haastateltujen jäsenten jäsenmäärässä ei ole tapahtunut radikaaleja muutoksia viimeisen kahden vuoden aikana (kunakin kyselyvuonna on kysytty tilannetta kahdelta edellisvuodelta). Koko kolmen vuoden otoksesta yli puolella jäsenmäärä ei ole juurikaan muuttunut. Katso taulukko 5 ja kuvio 4.

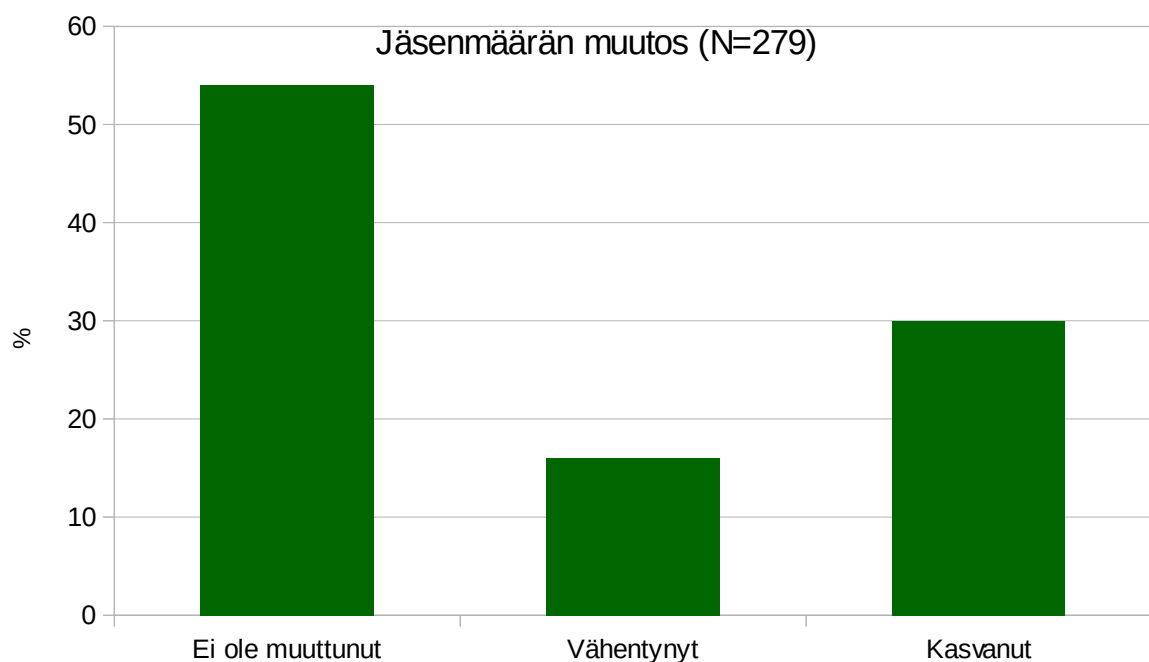
Vuoden 2013 Järjestöbarometrin mukaan sosiaali- ja terveysalan yhdistyksistä runsas kolmasosa oli lisännyt jäsenmääräänsä ja noin kolmasosalla jäsenmäärä on vähentynyt. Samassa tutkimuksessa vuonna 2014 yli puolet oli huolissaan jäsenmäärän kehityksestä.

Kepan jäsenkyselyssä havaittiin kolmen vuoden aikana, että entistä harvempi järjestö ilmoitti jäsenmääränsä kasvavan, mutta vielä ei ollut havaittavissa, että järjestöt olisivat kasvavassa määrin ilmoittaneet jäsenmääränsä vähentyvän. Tulevaisuudessa on kiinnostavaa nähdä, miten kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaus ja rahoitustilanteen tuoma julkisuus näkyy jatkossa Kepan jäsenistön jäsenmäärän kehityksessä.

4 SOSTE Järjestöbarometri 2013 ja 2014. www.soste.fi/ajankohtaista/julkaisut/jarjestobarometri.html

Taulukko 5. Jäsenmäärän muutos viimeisen kahden vuoden aikana (N=279) 2013–2015

	Yhteensä	2013 (N= 94)	2014 (N= 112)	2015 (N=73)
Ei ole muuttunut	54% (151)	45% (46)	52% (58)	64% (47)
Vähentynyt	16% (44)	15% (14)	17% (19)	15% (11)
Kasvanut	30% (84)	36% (34)	31% (35)	20% (15)

Kuvio 4. Jäsenmäärän muutos viimeisen kahden vuoden aikana 2013–2015 (N= 279)

Vuonna 2015 haastatellut järjestöt kertoivat jäsenmäärän kasvun johtuvan aktiivisesta jäsenhankinnasta ja houkuttelevasta toiminnasta. Myös jäsenetujen lisääminen mainittiin.

Uusia jäseniä on aktiivisesti rekrytoitu ja määrä on noussut viimeisen vuoden aikana noin 200:sta 240:een. Strateginen tavoite on 500-800 jäsentä.

700 jäsentä. Ollaan vähän enemmän satsattu tähän. Pienikin lisänäkyvyys on tuottanut tulosta. Ketteryys. [Kampanjan nimi] on vaikuttanut kuvaan, aikaisemmin oli matalampi profiili. Uusien illassa tuli palautetta, että haluaa mukaan kun on kuullut, että on hyvä meininki.

On panostettu yksityiseen varainhankintaan, ihmisten kiinnostus ja tietoisuus ympäristöasioista on lisääntynyt, somen kautta tieto leviää laajalle ja helposti.

Vaihtuvuutta on ollut, mutta erot ja liittymiset suunnilleen tasassa.

Kivoja ideoita tulee ihmisiltä, mutta kaikilla muutakin elämää ja monet tykkää toimia muussakin. Hyvä, että avitetaan pakolaisia täälläkin. Hyvin jähmettynyt paikalleen jäsenmäärä, meistä on kiinni kun ei ole mitään tehty. Pitää muistaa pitää mielessä ja tehdä asioita.

Vuosina 2013 ja 2014 moni mainitsi syyksi jäsenmäärän vähentymiseen sen, ettei uusien jäsenten löytämiseksi ole tehty töitä. Vuonna 2015 nousi enemmän esille kansalaistoiminnan luonteen muuttuminen. Jäsenkunnan ikääntyminen ja haaste saada nuoria jäseniä mukaan on tunnistettu joka vuonna.

On pikkuisen vähentynyt, noin kahdellakymmenellä. Mikä tahansa yhdistystoiminta: nykyään ei olla enää niin kiinnostuneita jäsenyydestä, vaan halutaan toimia hetken. Ei olla pantu resursseja jäsenhankintaan. Osa jäsenistä poistuu luonnollisen poistuman kautta.

Harmillisen vähän tulee nuorta porukkaa mukaan. Luonnollisen poistuman kautta jäsenmäärä on vähentynyt.

People have been going away. Member count has been going down a lot. We should do more inviting members. Of course we would have to have something exciting to do so that people would want to join.

Kansalaisjärjestötoiminta on ehkä muuttunut, nuoremmat eivät liity jäseniksi - riittää sometykkäykset ja vetoomusten allekirjoittaminen - kokevat järjestötoiminnan liian kankeana. Kysyvät, mitä hyötyä jäsenyydestä on itselle. Voi myös kysyä, mitä hyötyä jäsenestä on seuralle. Saa kuulua tiettyyn yhteisöön, Mutta on myös monia tosi uskollisia jäseniä, jotka aina maksavat jäsenmaksun vaikka eivät ole muuten toiminnassa mukana. Voi kun Kepalla olisi joskus koulutus siitä, miten tehdä kotisivu. Se on työläs juttu - ja silti välttämätön.

Hienoista laskua, yleinen trendi on siihen suuntaan, että ihmiset eivät liity jäseniksi/ sitoudu samalla tavalla. Mutta ei suurta muutosta. Luonnollinen poistuma iäkkäämpien jäsenten kohdalla.

Vaikka jäsenmäärä on vähentynyt vain aika pienessä osassa järjestöjä, koetaan uusien jäsenten hankkiminen tärkeäksi monissa järjestöissä, ja asia herättää huolta aivan kuten sosiaali- ja terveysalan järjestöissäkin. Jäsenten määrä on saattanut pysyä ennallaan, mutta vaihtuvuutta on ollut kovasti. Aktiivitoimijoita on usein pieni hyvin työllistetty joukko.

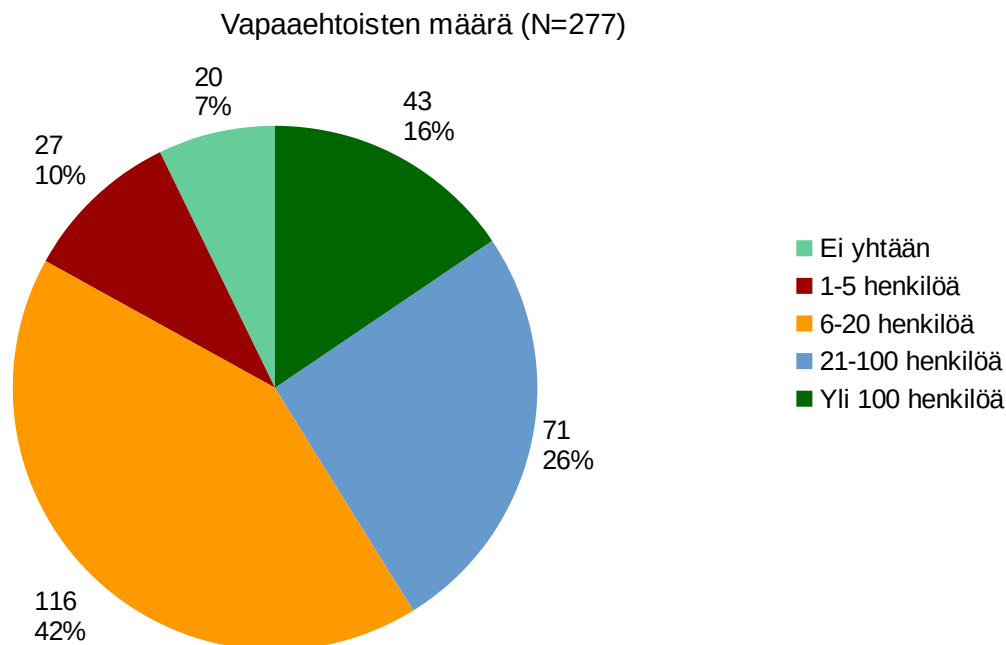
Haastatteluissa ilmeni myös, että Kepan jäsenillä on erilaisia tapoja määrittää jäsenyys. Osassa järjestöjä jäsenmaksun maksaminen ei ole jäsenyyden edellytys, kun taas toisissa se on. Osalla jäsenet ovat yhdistysjäseniä. Jäsenmäärä ei ole kaikille järjestöille keskeinen kysymys.

Jäsenmäärä ei niin olennainen, esim. kuukausilahjoittajat tärkeitä.

Olisikin kiinnostava käydä syvempää keskustelua yhdistystoiminnan muutoksista, esimerkiksi jäsenyyden ja toiminnan rahoittamisen yhteydestä tai eroista.

Vapaaehtoisten määrä

Haastatelluista jäsenistä **42 % on toiminnassa mukana 6–20 vapaaehtoista, vähän yli neljäsosalla (26 %) 21–100 ja 16 % jopa yli 100 vapaaehtoista.** 10 prosentilla vastaajista vapaaehtoisia on mukana toiminnassa 1–5 ja 7 % ei yhtään. Vuosien 2013, 2014 ja 2015 otoksissa on pientä eroa. Katso kuvio 5 ja taulukko 6.

Kuvio 5. Vapaaehtoisten määrä järjestössä (N=277) vuosina 2013-2015

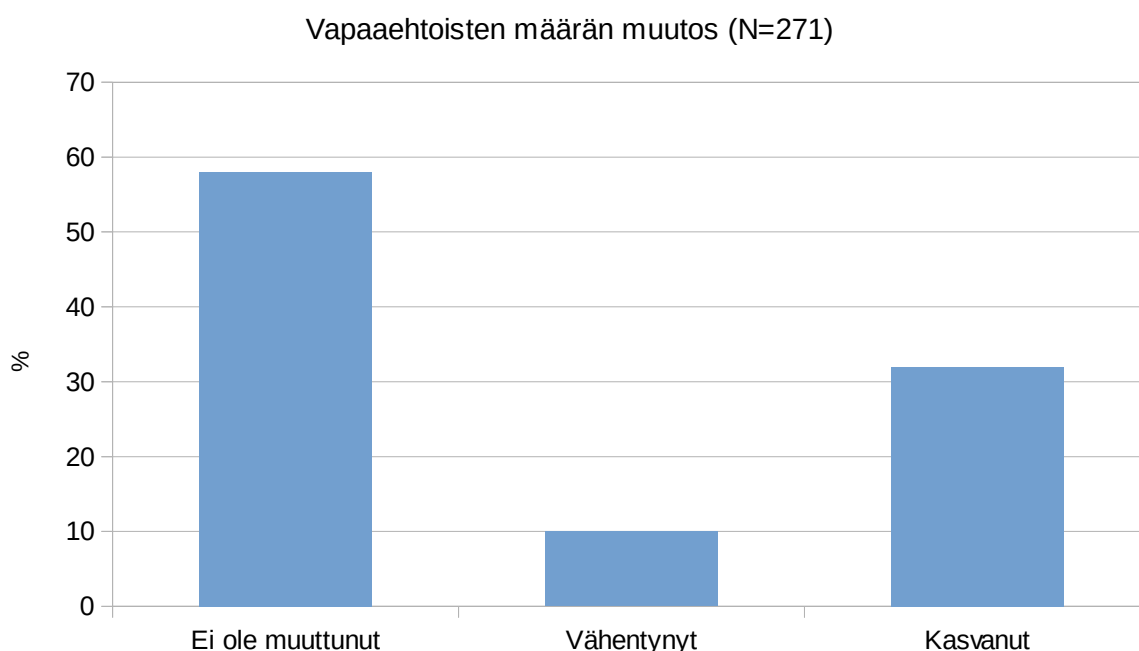
Taulukko 6. Vapaaehtoisten määrä järjestössä (N=277)

	Yhteensä	2013 (N= 93)	2014 (N= 109)	2015 (N=75)
Ei yhtään	7% (20)	4% (4)	9% (10)	8% (6)
1-5 henkilöä	10% (27)	16% (15)	6% (6)	8% (6)
6-20 henkilöä	42% (116)	38% (35)	44% (48)	44% (33)
21-100 henkilöä	26% (71)	25% (23)	27% (29)	25% (19)
Yli 100 henkilöä	16% (43)	17% (16)	15% (16)	15% (11)

Lähes kolmasosa (32 %) haastatelluista jäsenistä kertoo vapaaehtoisten määrän kasvaneen viimeisen kahden vuoden aikana. 58 % kertoi vapaaehtoisten määrän pysyneen ennallaan. Vain 10 % kertoi aktiivisten vapaaehtoisten määrän vähentyneen. **Tämä trendi on sama kaikkina kolmena vuonna.** Verrattuna sosiaali- ja terveysjärjestöjen Järjestöbarometriin eroja löytyy. Järjestöbarometrissa on myös kysytty vapaaehtoistyöstä paljon Kepan jäsenkyselyä laajemmin. Sosiaali- ja terveysalan järjestöissä vapaaehtoisten määrän kehitys on mennyt parempaan suuntaan, mutta vapaaehtoisten pitkäaikainen sitoutuminen on edelleen vähentynyt. Järjestöbarometrin kattamissa järjestöissä vapaaehtoisten määrä oli lisääntynyt 2013 noin joka neljännellä (24 %) yhdistyksellä ja 2014 jopa 41 %, eikä se ole myöskään vähentynyt yhtä suurella osalla järjestöjä kuin aiemmin. Toisaalta myös vapaaehtoistoimijoiden tarve on lisääntynyt järjestöissä (70 %). Katso taulukko 7 ja kuvio 6.

Taulukko 7. Vapaaehtoisten määrän muutos (N=271)

	Yhteensä	2013 (N= 92)	2014 (N= 107)	2015 (N=72)
Ei ole muuttunut	58% (157)	57% (52)	59% (63)	58% (42)
Vähentynyt	10% (27)	11% (10)	9% (10)	10% (7)
Kasvanut	32% (87)	33% (30)	32% (34)	32% (23)

Kuvio 6. Vapaaehtoisten määrän muutos (N=271) vuosina 2013–2015

Kuten jäsenmäärän kasvun osalta, vapaaehtoisten **kasvun syynä** mainittiin kaikkina vuosina useimmin **panostus vapaaehtoisten houkuttelemiseen ja houkutteleva toiminta**. Lisäksi mainittiin uusien ja moninaisten toimintatapojen tarjoaminen ja toiminnan saama näkyvyys esimerkiksi sosiaalisen median kautta.

Kasvun syynä on lähinnä puskaradio, sillä mitään mainoskampanjaa ei ole tehty. Monipuolinen toiminta todennäköisesti houkuttelee vapaaehtoisia mukaan (esim. kulttuuri).

Yhdistys on saanut julkisuutta ja kasvanut, toimintavarmuus on kasvanut, ihmiset luottavat että apu menee perille.

Panostettu vapaaehtoisten haalimiseen -esim. jäsenistön ja verkostojen kautta

Ihan siitä, että järjestö on ollut taas aktiivinen muutamia vuosia. Uudet tulevat verkkosivujen tai facebookin kautta.

Panostaminen vapaaehtoiisiin kannattaa. Omakohtainen kokemus ja elämys saa sitoutumaan.

Järjestettiin matka Nepalin hankkeeseen vuonna 2010 – lähtijät tuttujen ja näiden tuttujen piiristä. Matkaa edelsi info-tilaisuus (Nepal-illallinen) ja lehtijuttu. Noin 10 lähti ja kaikki ovat pysyneet aktiivisesti mukana / tulleet toimintaan aktiivisesti mukaan. Kaikki sitoutuivat täysin hankkeeseen ja ovat pysyneet mukana. Toinen syy on ammattikorkeakoulun opiskelijat, jotka tekevät opintoihin liittyvän harjoittelujakson hankkeessa. Kaikki ovat palattuaan jääneet toimintaan mukaan, vaikka monet ovat muuttaneet muualle Suomeen valmistuttuaan.

Isommista kaupungeista löytyy eniten vapaaehtoisia. Kumppanuuksien/ yhteistyöviikon myötä vapaaehtoisten määrä kasvanut kasvanut. Harjoittelijoita jäänyt mukaan toimintaan aktiiveiksi.

Esimerkkeinä innostumisesta aktiiviseen vapaaehtoistoimintaan mainittiin myös Etvo ja yritys yhteistyöhön linkittyvä vapaaehtoistoiminta sekä yhteistyökumppaneiden kautta saadut vapaaehtoiset.

Vapaaehtoistoiminnan hyvä suunnittelu ja hallinnoiminen, kuten tehtävien paketoiminen ja vapaaehtoisten huomioiminen kerrottiin myös syiksi vapaaehtoisten määrän kasvulle ja sitoutumiselle.

Helppo mukaantulo, lyhyt alkukoulutus.

on luotu erilaisia fokuoituja verkostoja (henkilön profiiliin sopivia)

vapaaehtoistehtävien tarjontaa on lisätty.

aina oli linja että kaikki ovat tervetulleita.

mukana tapahtumissa ja ihmiset sitä kautta tutustuneet järjestöön

Konkreettisten toimintamahdollisuuksien puuttuminen ei houkuta vapaaehtoisia.

Vaikea saada ihmisiä mukaan, ei ole mitään mitä vosi tehdä samantien. Vanhat aktiivit jääneet pois, ja kun ei ole hanketta järjestöllä ei ole mitään tekemistä.

Vapaaehtoisten ikääntyminen on haaste, jonka mainitsi muutama haastateltava.

Toiminnassa ollut mukana paljon iäkkäitä ihmisiä. Moni heistä koki, ettei voimat enää riitä vapaaehtoistyöhön. Välillä tulee niitä, jotka innokkaasti aloittaa, mutta sitten lopettaa.

Vapaaehtoiset suhteellisen iäkkäitä, nyt mietimme miten saada nuoria vapaaehtoisia mukaan. Mitkä ovat meidän vapaaehtoistyön muodot?

Toisaalta yksi vastaaja kertoi, että ikääntyminen (eläköityminen) myös tuo uusia vapaaehtoisia.

Ihmiset vanhenevat, heillä on enemmän aikaa ja haluavat antaa sitä vapaaehtoistyöhön.

Kepan jäsenten vapaaehtoistoiminnassa on samoja haasteita saada sitoutuneita toimijoita kuin sosiaali- ja terveyssektorillakin on tunnistettu.

Ihmisillä ei ole aikaa. Tuntuu että tällainen toiminta ei oikein kiinnosta.

Välillä oli todella aktiivinen aika, kun uskallettiin lähteä vapaaehtoistoimintaan (ETVO) mukaan. Aikaisempi puheenjohtaja osasi vetää mukaan ihmisiä. Myös henkilökohtaisia syitä - perheellistymiset jne. Kun on vähän porukkaa, niin vaikuttaa yksittäistenkin ihmisten mukanaolot/poissaolot. Henkilöitynyt paljon pariin ihmiseen. Miten seuran käy, jos nämä lähtevät?

Monet ovat mukana myös monissa yhdistyksissä, niin välttämättä kaikelle ei riitä aikaa.

Yleinen ilmiö ehkä. Ammattimaistuminen syö vapaaehtoisuutta.

Toimintaympäristön muuttuessa järjestöissä on hyvä miettiä uusia toimintapoja, jotka houkuttelevat uusia vapaaehtoisia.

Verkkovapaaehtoisuus Street Team taannut ettei ole laskenut enemmän. Lasketaan aktiiviseksi kun henkilö tekee vähintään yhden tehtävän aktiivisesti. Oletettiin, että verkkovapaaehtoiset tekevät 1-2 tehtävää ja lopettava. Yllättänyt, että itse asiassa yli puolet pysyy kauan mukana Street Teamissa. Toki 10 vuoden perspektiivillä vapaaehtoisten määrä on vähentynyt paljon.

Ei tätä hommaa voisi pyörittää, jos ei olisi isoa määrää vapaaehtoistyöntekijöitä mukana, n. 50 kpl. Meitä on vain kaksi ja koordinoidaan tätä hommaa. Nyt haasteena on saada myös nuorempaa väkeä mukaan. Meillä on aluepäivät eri puolilla suomea ja ollaankin saatu nuorempaa väkeä myös innostumaan. Vaikka vapaaehtoistyö on vielä voimissaan, niin se on erilaista nuorille. Mutta kun he innostuvat, niin he innostuvat toisissaan.

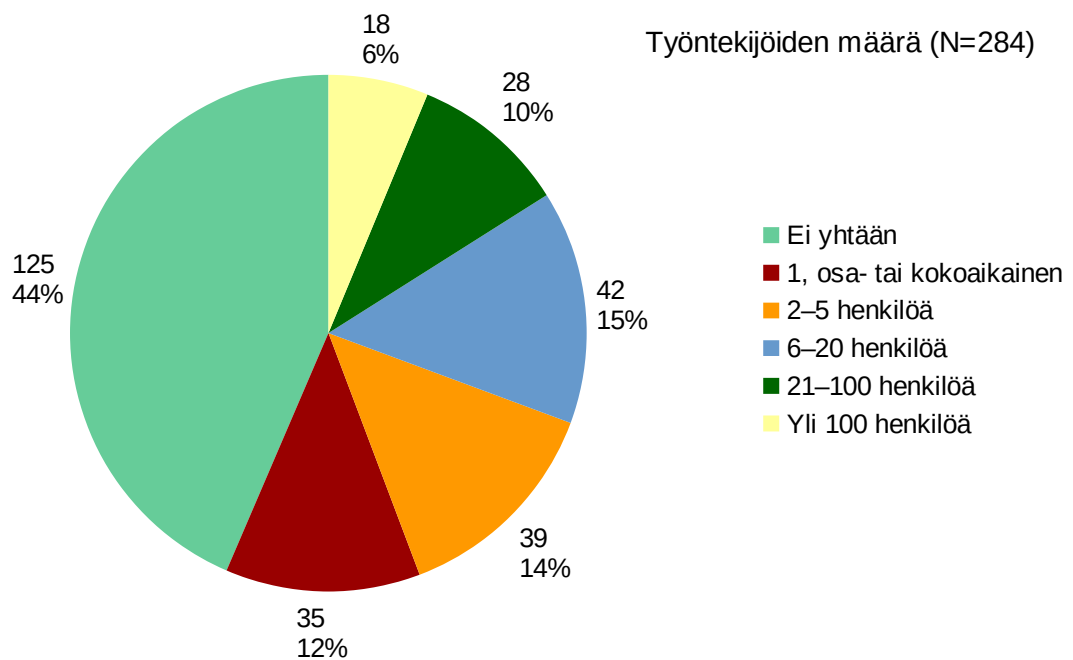
Luultavaa on myös, että kukin järjestö määrittää itse mitä tarkoittavat vapaaehtoisella. Osa järjestöistä laskee mukaan kaikki toimintaan osallistuvat, osa vain aktiiviset hallituksen jäsenet. Jäsenkyselyn kysymyksenasettelussa ei määritelty vapaaehtoisuuden käsitettä, vaan vastaajat ovat määritelleet sen omista lähtökohdistaan.

Lähes puolet jäsenistä vapaaehtoisjärjestöjä

Haastatelluista 284 jäsenestä 44 % toimi täysin vapaaehtoisvoimin haastatteluhetkellä. Eri vuosien otoksissa on ollut vaihtelua. Katso taulukko 8 ja kuvio 7. Vuoden 2015 tilanteessa ei vielä näy kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaus. Kepan jäsenistön työntekijämäärän muutosta olisikin kiinnostava seurata tulevina vuosina.

Taulukko 8. Työntekijöiden määrä (N=284)

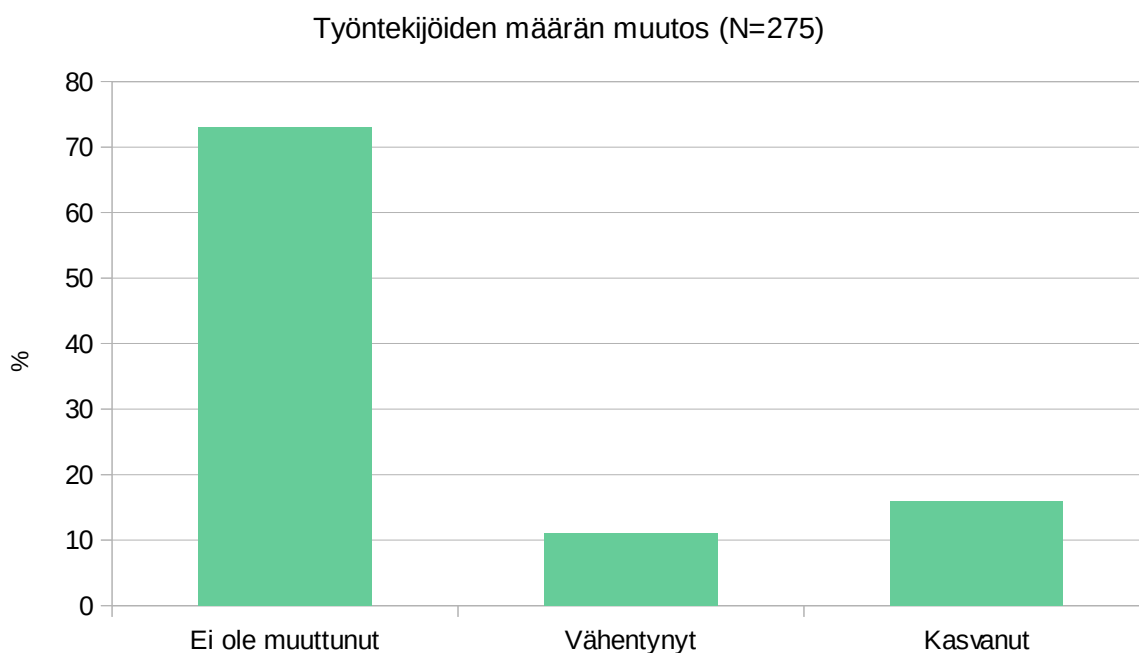
	Yhteensä	2013 (N= 94)	2014 (N= 112)	2015 (N=78)
Ei yhtään	44% (125)	38% (36)	49% (55)	44% (34)
1, osa- tai kokoaikainen	12% (35)	12% (11)	11% (12)	12% (9)
2–5 henkilöä	14% (39)	17% (16)	15% (17)	8% (6)
6–20 henkilöä	15% (42)	16% (15)	12% (13)	18% (14)
21–100 henkilöä	10% (28)	9% (8)	8% (9)	14% (11)
Yli 100 henkilöä	6% (18)	9% (8)	5% (6)	5% (4)

Kuvio 7. Työntekijöiden määrä (N=284) vuosina 2013-2015

Taulukko 9. Työntekijöiden määrän muutos (N= 275)

	Yhteensä	2013 (N= 92)	2014 (N= 111)	2015 (N=72)
Ei ole muuttunut	73% (200)	65% (60)	79% (88)	72% (52)
Vähentynyt	11% (30)	11% (10)	10% (11)	13% (9)
Kasvanut	16% (45)	24% (22)	11% (12)	15% (11)

Kuvio 8. Työntekijöiden määrän muutos (N= 275) vuosina 2013-2015

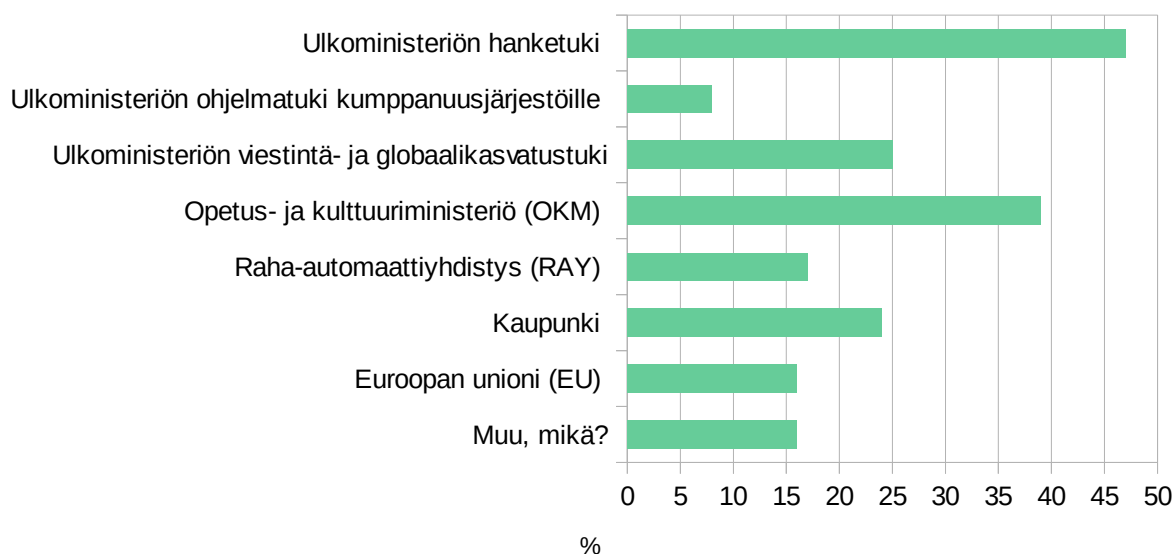
85 % saa julkista rahoitusta toimintaansa

Jäseniltä kysyttiin vuosien 2014 ja 2015 jäsenkyselyissä, mitä julkista rahoitusta ne saavat toimintaansa. Lähes puolet (47%) 2013–2015 vastanneista kertoi saavansa UM:n hanketukea, vuonna 2015 vastanneista hieman pienempi osuus eli 42%. Yhteensä kahdelta vuodelta 82% vastaajista ilmoitti jonkin julkisen rahoituksen muodon. **Yleisimpiä rahoituslähteitä olivat ulkoasiainministeriön hanketuki, opetus- ja kulttuuriministeriön tuet sekä ulkoasiainministeriön viestintä- ja globaalikasvatustuki.** Usein mainittuja rahoitustahoja olivat lisäksi kaupungit, Raha-automaattiyhdistys, Euroopan unioni ja UM:n ohjelmatuki. Katso taulukko 10 ja kuvio 9.

Taulukko 10. Jäsenjärjestöjen julkisen rahoituksen lähteet 2013–2015 (N=236)

	Yhteensä (N=236)	2013 & 2014 (N=176)	2015 (N=60)
Ulkoministeriön hanketuki	47% (110)	48% (85)	42% (25)
Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM)	39% (92)	38% (67)	42% (25)
Ulkoministeriön viestintä- ja globaalikasvatustuki	25% (60)	26% (46)	23% (14)
Kaupunki	24% (56)	24% (43)	22% (13)
Raha-automaattiyhdistys (RAY)	17% (40)	15% (26)	23% (14)
EU	16% (37)	15% (27)	17% (10)
Ulkoministeriön ohjelmatuki kumppanuusjärjestöille	8% (18)	6% (10)	13% (8)
Muu, mikä?	16% (37)	-	62% (37)

Jäsenjärjestöjen julkisen rahoituksen lähteet (N=236)

Kuvio 9. Jäsenjärjestöjen julkisen rahoituksen lähteet 2014 ja 2015

Muita kuin edellä mainittuja tukia vuoden 2015 vastanneista nimesi yli 60 % vastaajista. Näihin sisältyy mm. ulkoasiainministeriön muita tukia järjestöille, seurakuntien avustuksia, ELY-keskusten tukia sekä muiden ministeriöiden tukia.

Kehitysyhteistyömäärärahojen leikkauspäätös 2015⁵

Kehitysyhteistyömäärärahojen leikkausta koskevia kommentteja haarukoitiin vuoden 2015 jäsenkyselyn useista avovastauksista (erityisesti kysymyksistä 3 ja 16; lisäksi kysymyksessä 6 kommentoitiin asiaa, mutta sen analyysi löytyy luvussa 2.4). Haastatteluja tehtäessä eduskunta ei ollut vielä hyväksynyt budjettileikkauksia, mutta ulkoasiainministeriö oli ilmoittanut tulevista leikkauksista, hanketuen hakukierros oli keskeytetty ja ministeriö oli ilmoittanut, ettei viestintä- ja globaalikasvatustuen hakukierrosta järjestetä. Leikkauspolitiikkaa vastaan oli kampanjoitu ja osoitettu mieltä sekä ministeri Toivakalle jätetty vetoamus kehitysyhteistyön puolesta.

Yli puolet vastaajista (50-60 %)⁶ kuvaili budjettileikkausten vaikutuksia joko suoraan oman järjestön työhön tai tulevaisuuden suunnitelmiin, välillisesti yhteistyötahojen toimintaan tai yleensä julkista tukea saavien järjestöjen toimintaan.

Järkytys. Shokki. Tällä aikataululla nämä leikkaukset! Sopimukset, joita on tehty eivät päde! Olemme raportoineet ministeriölle vuosi vuodelta, mutta ikinä ei ole ministeriön puolelta kommentoitu mitään merkittävää. Jos rahoitus tulee takaisin "parin vuoden sisällä", tehty työ on jo menetetty. Ministeriö aliarvio meidän työtämme! Jos rahoitus loppuu, menetetään valtava määrä vapaaehtoisten työtä. Järjestö vähentää työntekijöitä, ja näin menetetään asiantuntemusta. Jos omarahoitusosuusvaatimus nousee, on se iso haaste. Leikkaukset ovat ministeriön ARVOVALINTOJA. Ministeriön leikkaustoimet antavat ristiriitaisen viestin yhteiskunnan ilmapiiriin ja viestin nuorille "Muista ei tarvitse välittää".

Sitä tässä on mietitty, että miten nämä leikkaukset tulevat vaikuttamaan. Jotain toimintaa pitää lopettaa, työn laadullinen kehittäminen joutuu vähemmälle, rahoitusta etsitään muualta. Työntekijöitä on jouduttu irtisanomaan.

Kehitysyhteistyötä on tehty 1990 alusta lähtien bolivialaisen kumppanin kanssa. Nyt on uusi tilanne, kun aina ennen on saatu jatkorahoitus ulkoministeriöltä on vaakalaudalla. Kumppania varoitettiin jo kesällä, että täällä Suomen päässä rahoitustilanne saattaa muuttua. Nyt on huoli, pyydetäänkö bolivialaista kumppania tekemään jatkosuunnitelmat turhaan, kun rahoitus epäselvä ja jää ehkä saamatta. Samoin seurantamatkasta pitäisi päättää pian. Kumppanin puolella ollaan hämmentyneitä. He ovat jo kääntyneet belgialaisen rahoitustahon puoleen. Monet eurooppalaiset ovat lähteneet boliviasta jo aiemmin.

Vaikea käsittää leikkauksia. Muutkin kumppanuusjärjestöt varmaan näkevät samalla tavalla, että työ mitä kansalaisjärjestöt tekevät yhdessä kansalaisten kanssa, sen arvoa ei nyt nähdä. Päätökset heijastaa ohutta ymmärrystä siitä, mikä merkitys on ruohonjuuridemokratiolla ja ruohonjuuritason mobilisoimiselle kehitykseen. Yrityspuolelle ja kauppaan ymmärrys kohdentuu, mutta se ei ole balanssissa.

Erytysäätö kokevat olevansa erityisen ahdistettuja. Valtion apu on olennaista ja omarahoitusosuus tulee hankekumppaneilta, eli he hankkivat sen. Tämä on erityinen tukimuoto. Leikkaukset osuvat suoraan kaikkeen volyyymiin ja tämä tuntuu. Ennen työvoimaa ei saatu käyttää varainkeruuseen, mutta nyt saa. Ympäristö on muuttunut yhdessä yössä, ja puolessa vuodessa pitäisi keksiä keinot varainhankintaan. Hallintokulut on eri tavoin säädetty kuin muilla järjestöillä. Hankeosuudesta ei voi laittaa mitään Suomen toimintoihin. Kaikilta leikataan saman

⁵ Katso myös luku 2.4.

⁶ Määrä on suuntaa-antava, koska kyse on avovastauksista.

kaavan mukaan. Rahoittajana ei ole helppo saada rahoitusta. [Järjestö] toimii rahoittajana, eikä toteuta itse. Mahdollisesti jatkossa [järjestön] oman rooli muuttuu. [järjestöllä] ei ole omaa varainhankintaa. [järjestön] alkuperäistä ideaa ei saa unohtaa. Sillä on erityisasema, ja myös ministeriö on ollut perustamassa. [Järjestö] ei ole vain kansalaisjärjestö, mutta nyt saa saman kohtelun, ei enää hallinnollinen jatke. Napanuora on nyt katkaistu. Tieto leikkauksista on tullut puhelimitse.

Ei vaikuta meidän yhdistykseen ollenkaan, mutta ottaa päähän kuitenkin. Ja joskus saattaisimme ehkä harkita hankeen käynnistämistä, mutta jatkossa ei ehkä pienille hankkeille voi saada rahaa.

Suoraan ei vaikuta toimintaa, mutta kun viralliset toiminnot vähenee, vähenevät myös ruohonjuurikontaktit. Suomi vetäytyy, ja tämä vaikuttaa.

Leikkaukset kehitysyhteistyöhön ovat hyvin lyhytnäköisiä. Sieltä kun leikataan, niin ihmiset tulevat tänne. Meidän yhteistyökumppaniin [järjestö] nämä leikkaukset vaikuttavat paljonkin. Monissa järjestöissä ihmisiä joudutaan irtisanomaan. Määrärahoja voi olla myös vaikea saada nostettua tulevaisuudessa, kun nyt leikataan kerralla niin paljon.

Kymmenisen prosenttia vastaajista kertoi jo tehneensä tai suunnittelevansa vaihtoehtoisia rahoitusmuotoja. Esimerkiksi ollaan hakemassa rahoitusta säätiöiltä, EU:lta, lisäämässä varainhankintaa yksityisiltä lahjoittajilta tai suunnitellaan yritysyritys yhteistyötä.

Leikkaukset on surullista ja pöyristyttävää Suomen kaltaiselta maalta. Tämä on arvopäätös, sanoi ministeri mitä tahansa. On sopeuduttava: tulee vaikuttamaan kumppanien työhön ja pitää päästä keskustelemaan tulevaisuudesta ja jatkosta. Tästä lähdetään ylös mahdollisimman pian. Suurin osa Suomen kansasta ja tukijat kokevat työn merkityksellisenä.

Vajaa kolmannes vastaajista kertoi, ettei leikkauspäätös vaikuta järjestön toimintaan, koska järjestö ei saa lainkaan julkista rahoitusta tai rahoitusta ulkoasiainministeriöltä. Moni vastaaja analysoi rahoitustilanteen muutoksia ja julkisen rahoituksen kriteereitä kriittisesti. Osa vastaajista esitti rakentavia ehdotuksia avun arkkitehtuurin kehittämiseksi ja kestäväyttämiseksi.

Ei kovin kivat tunnelmat. Joudutaan vähentämään hanke pois ja on pelko mikä tulee olemaan jatko järjestöjen kehitysyhteistyölle. Mutta ei voi jäädä tuleen makaamaan. Pitää keksiä uudet keinot. UM:n kriteerit aiheuttavat muutoksia toimintaan. Surettava tämä tilanne. Me ollaan pieni hanketoimija, ei verrattavissa muihin kehitysyhteistyöjärjestöihin. Me pystytään elämään tämän kanssa, mutta tietenkin on kollektiivinen suru. Pitäisi pystyä takamaa kehitysyhteistyön jatkuvuus. Tähän pitäisi olla lainsäädäntö tai joku muu raami, ettei tulisi suuria poukkoilua. Tulisi olla pysyvä pohja, jossa rahoittajat ja periaatteet ovat Suomen arvojen mukaiset. Pitäisi asettaa tietyt ytimet, joiden pohjalta jokainen hallitus voisi tehdä painotukset. 4 vuotta on liian lyhyt aika. Pitäisi olla kehitysyhteistyölaki, jossa myös rahoitustaso myös asetettuna. Tämä on jo törkeää, että näin voi leikata, pitäisi olla hallittua.

Myös järjestöjen oman kestävyuden ja sinnikkyuden lisäämiseksi esitettiin ideoita sekä itsekriittisiä huomioita.

Olisi pitänyt itse olla kaukonäköisempi kehärahojen suhteen, nyt kaikki munat oli samassa korissa ja kävi huonosti.

Vastaajat analysoivat myös rahoitustilannetta globaalisti ja esittivät kriittisiä huomioita julkisen tuen kriteereistä yleensä.

Kehitysyhteistyömäärärahojen aleneminen on kansainvälisesti katsoen megatrendi, vaikka vastavirtaan kulkijoitakin on (mm. Britannia ei ole vähentänyt määrärahoja). Suomen kehärahoitus tulee vähenemään todennäköisesti seuraavien 10 vuoden ajan, joten kasvua ei ole odotettavissa lyhyellä tähtäyksellä.

Opetusministeriön rahoitus on myös pienentynyt, jatkuvuutta ei ole, hyvin paljon kiinni kulloisestakin ministeristä.

Nyhdän on ollut vallalla kehitysyhteistyöhön kielteisesti suhtautuvia liikkeitä. Olen kriittinen tarvitseko leikata näin paljon. Maailma ei ole enää suljettu, vaikka jotkut liikkeet näin haluaisivatkin. Suomi on riippuvainen ulkomaankaupasta. Leikkaukset eivät ratkaise Suomen talouden tilannetta - ison mittakaavan asioita. Talouden ongelmat eivät ole mikään uusi juttu. Kansainvälisen vastuun takia tulisi tehdä kehitysyhteistyötä, siihen tulisi satsata lisää.

The cuts are really sad and were "easy solutions to do". Development cooperation is important in finding solution for inequality problems globally and locally, on grassroots level.

Valtiovarainministeriön asenne syönyt palkattuja työntekijöitä, kun isoja ruokitaan. Ollaan pitkään oltu valtionavun varassa, järjestöjen itsenäisyys on tästä kärsinyt. Esim säätiöt, joiden omaa varainhankintaa mm. Kepa on vastustanut. Rahoittaja määrittelee liikaa järjestöjen toimintaympäristöä, rahoitus määrittelee myös etelän järjestöjen toimintaa. Harvoin näkee rehellistä raportointia, kun hallintoon ei saa käyttää rahaa, tulee huonoa raportointia.

Yhteistyö varmaan olisi mahdollista, mutta vaatisi uudenlaista ajattelua. Pitkäjärjestöistä puuhaa, jossa tulisi satsata koordinaatioon ja voisi ainakin alussa hidastaa asioita. Tuntuu siltä että nyt pyritään poistamaan pienet tekijät/järjestöt.

Leikkaaminen on suunnittelematonta ja äkkipikaista. Se olisi pitänyt tehdä hallitusti: tehdä hallituskauden pituinen suunnitelma siitä, miten leikkaukset toteutetaan. Olisi voitu sanoa esim., että pienten järjestöjen pitää liittyä yhteen, samoin Kepa ja Kehys yhteen jne.

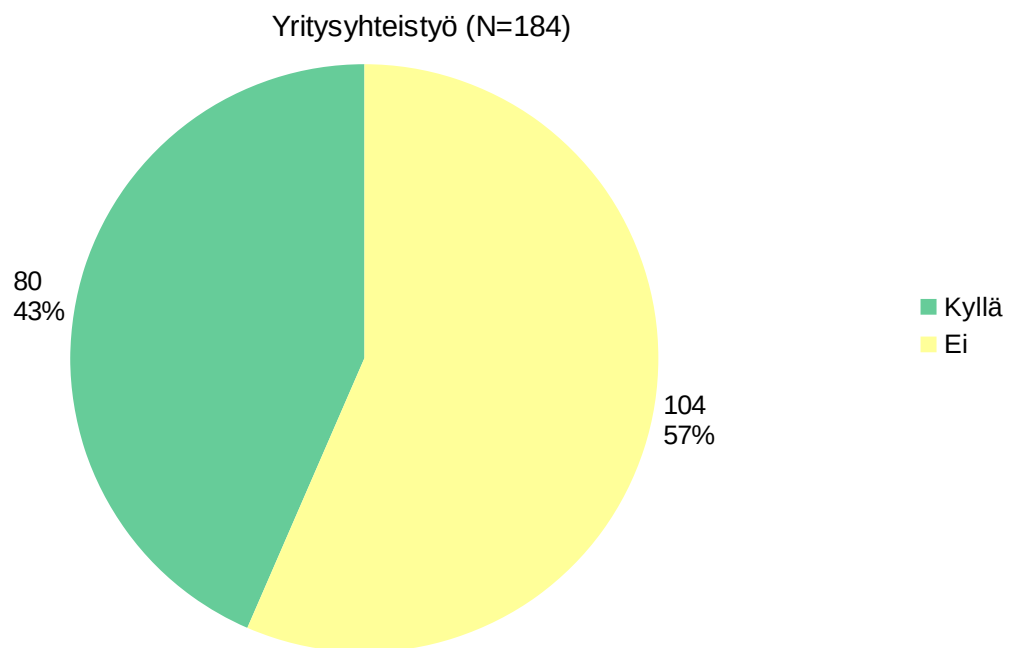
Yritysyhteistyö

Vuosina 2014 ja 2015 jäsenkyselyssä kysyttiin, tekevätkö järjestöt yritysyhteistyötä. Yritysyhteistyötä tekevien osuus on alle puolet jäsenistä (43 %, kuvio 10 ja taulukko 11). Kuusi järjestöä kertoi varsin monimuotoisesta yritysyhteistyöstä. Reilun kaupan olemassaolo perustuu yritysyhteistyöhön ja yritysten maksamaan oikeuteen käyttää reilun kaupan merkkiä.

Muilla järjestöillä oli esimerkkejä sertifioinnista, räätälöidyistä sopimuksista, yrityskummiudesta, lahjakaupasta, yritysten sosiaaliseen vastuuseen liittyvistä muista toimintatavoista, rahoituksesta, asiantuntemuksen hyödyntämisestä, vapaaehtoistyöohjelmasta yrityksen kanssa ja sponsoroinnista.

Useimmilla yritys yhteistyötä tekeillä järjestöillä kyse oli melko pienimuotoisesta sponsoroinnista, asiantuntijatuesta, viestintätuesta tai lahjoituksista. Noin kymmeneksellä oli suunnitelmia aloittaa yritys yhteistyötä tai vähintään kiinnostus yritys yhteistyön aloittamiseen. Yhtä suuri osa suhtautui yritys yhteistyöhön kriittisesti joko epäonnistuneiden kokeilujen tai arvopohjan takia. Joillakin järjestöillä toiminta oli niin pienimuotoista tai alussa, ettei yritys yhteistyö tuntunut ajankohtaiselta.

On huomattava, että jäsenkyselyn kysymyksenasettelussa ei määritely yritys yhteistyön sisältöä tai muotoa, vaan jäsenet ovat vastanneet kysymykseen omista lähtökohdistaan käsin siten, miten yritys yhteistyön itse käsittävät.

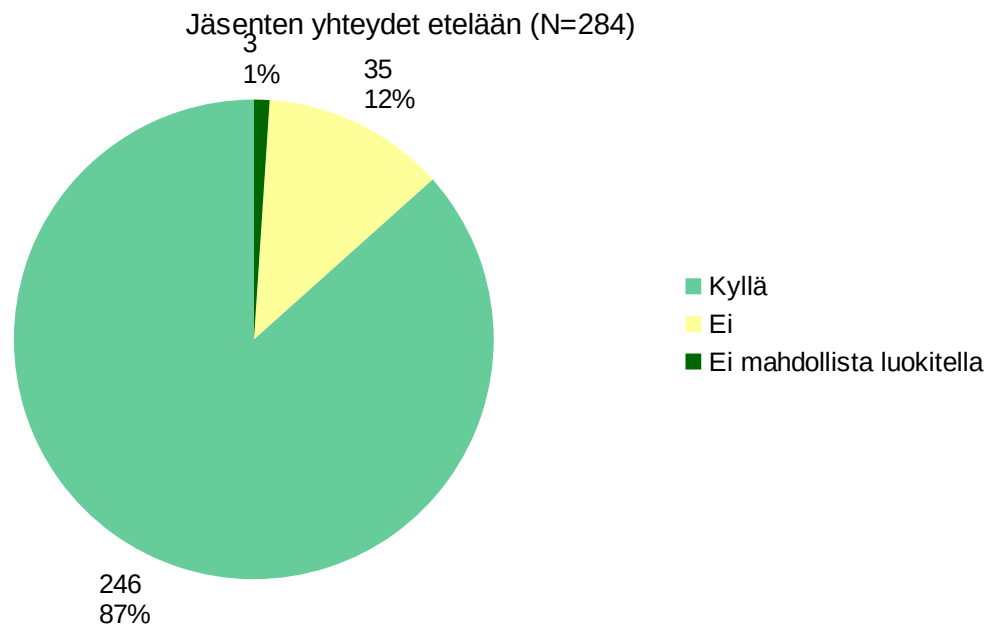
Kuvio 10. Tekeekö järjestö yritys yhteistyötä (N=184) 2013-2015

Taulukko 11. Tekeekö järjestö yritys yhteistyötä

	Yhteensä (N=184)	2014 (N=109)	2015 (N=75)
Kyllä	43% (80)	44% (48)	43% (32)
Ei	57% (104)	56% (61)	57% (43)

2.3 Jäsenten yhteydet etelään

Kepan jäsenillä on hyvin elävät yhteydet globaaliin etelään. Kolmen vuoden otosten keskiarvona 87 % vastaajista kertoi järjestöllä olevan yhteyksiä globaaliin etelään. Vastanneista **vain 12 % kertoi, ettei järjestöllä ole yhteyksiä globaaliin etelään.** Katso kuvio 11 ja taulukko 12.

Kuvio 11. Jäsenten yhteydet etelään (N=284) vuosina 2013-2015

Taulukko 12. Jäsenten yhteydet etelään (N=284)

	Yhteensä (N=284)	2013 & 2014 (N=206)	2015 (N=78)
Kyllä, järjestöllä on yhteyksiä globaaliin etelään	87% (246)	87% (180)	85% (66)
Ei, järjestöllä ei ole yhteyksiä globaaliin etelään	12% (35)	13% (26)	12% (9)
Ei mahdollista luokitella	1% (3)	-	4% (3)

Etelän yhteyksissä korostuvat kehitysyhteistyöhankkeita toteuttavat kumppanijärjestöt sekä muut paikalliset järjestöt. Yhteyttä etelään pidetään järjestötoimijoiden lisäksi yliopistojen ja koulujen, paikallisen valtionhallinnon, kirkollisten toimijoiden, Suomen lähetystöjen, Kepan maatoimistojen ja median kanssa. Yhteyksissä kansainvälisten kattojärjestöjen ja -verkostojen rooli on myös tärkeä, niiden jäsenyyden kautta moni

järjestö koki saavansa yhteyden etelään. Järjestöjen omat maatoimistot nostettiin myös esiin vastauksissa.

Yhteistyön muodoista korostuvat järjestöyhteistyön lisäksi henkilökohtaiset kontaktit sekä avustus- ja kummitoiminta. Järjestöt mahdollistavat myös asiantuntijayhteistyön (molempiin suuntiin), henkilövaihtoa Suomen ja etelän välillä eli vierailuja etelästä Suomeen sekä harjoittelijoita, vapaaehtoistyöntekijöitä tai lähetettä etelään. Muutama mainitsi yhteisen poliittisen vaikuttamistyön olevan yhteydenpidon kanava. Jäsenkyselyssä ei asetettu määritelmää globaaleille yhteyksille, vaan haluttiin tarkoituksella kuulla jäsenten erilaisista tavoista toimia globaalilla tasolla.

2.4 Trendit kansalaisyhteiskunnan toimintakentässä

Vuonna 2013 Kepan haastatteluissa kysyttiin havaintoja muutoksista etelän kumppaneiden toimintaympäristössä. Tulosten analyysissä huomattiin, että vastaukset koskivat yleisesti ottaen globaalia toimintaympäristöä. Vuoden 2014 ja 2015 kyselyissä kysymys muokattiin koskemaan kehitysjärjestöjen globaalia toimintaympäristöä.

Jäsenet nostivat esille monia samoja huomioita kuin mitä CIVICUSin State of Civil Society 2013⁷, State of Civil Society 2014⁸ ja State of Civil Society 2015⁹-raporteissa on liittyen kansalaisyhteisyhteiskunnan toimintaympäristöön. Tässä luvussa referoidaan ensin lyhyesti State of Civil Society 2015 -raporttia ja kirjataan sen jälkeen esimerkkejä Kepan jäsenkyselyssä esille nousseista teemoista.

State of Civil Society 2015 -raportin trendejä

CIVICUSin vuoden 2015 raportti¹⁰ esittelee esimerkein, miten kansalaisyhteiskunta on vastannut globaaleihin haasteisiin, joita ovat:

- kasvava eriarvoisuus
- poliittisen ja taloudellisen eliitin korruptoitunut suhde
- julkisen tilan yksityistäminen
- väkivaltaiset konfliktit
- ympäristön tuhoutuminen
- vaikutusmahdollisuuksien puute omaa elämäänsä koskeviin päätöksiin.

7 CIVICUS (2013) State of Civil Society 2013: Creating an enabling environment. socs.civicus.org/?page_id=4289

8 CIVICUS (2014) State of Civil Society 2014: Reimagining Global Governance. civicus.org/images/stories/SOCS%202014.pdf

9 CIVICUS (2015) State of Civil Society 2015. civicus.org/index.php/en/media-centre-129/reports-and-publications/socs2015

10 Poiminnat on otettu sekä koko raportista että tiivistelmästä.

Haasteena on kansalaisyhteiskunnan tilan rajoittaminen. Eliitin haastaminen on johtanut monissa maissa kansalaistoimijoiden ja ihmisoikeuspuolustajien toimintamahdollisuuksien rajoittamiseen eri keinoin, joita ovat:

- rajoitukset kansalaisjärjestöjen mahdollisuuksiin saada rahoitusta
- työlääät säännöt ja raportointivaatimukset
- lakien ja säädösten väärinkäyttö koskien esimerkiksi julkisia päätöksiä, oikeudellinen häirintä ja aktivistien vangitseminen
- kansalaisyhteiskunnan demonisointi poliittisessa diskurssissa
- äärimmäiset verbaaliset ja fyysiset hyökkäykset

Valtiot imitoivat rajoittamiskeinoissa toisiaan. Jopa demokraattisissa valtioissa otetaan takapakkia väittämällä ihmisoikeusnormeja kansallisen kehityksen ja turvallisuuden esteiksi. Järjestöjen energiasta suuri osa menee olemassaolotaisteluun. CIVICUSin mukaan globaalit hallintainstituutiot eivät kykene vastaamaan haasteisiin, koska niiden toiminta on vanhanaikaista, kapeat valtiolliset intressit jyräävät ja ne ovat kääntyneet enemmän yksityissektorin kuin kansalaisyhteiskunnan suuntaan.

CIVICUSin vuoden 2015 raportin erityisteemana on muutokseen pyrkivien kansalaisjärjestöjen resurssointi. Poliittista muutosta ajavilla, eliitin tilivelvollisuutta vahtivilla ja ihmisoikeusjärjestöillä on erityisen vaikeita resurssihaasteita. Kysymys kosketti myös suomalaisia kehitysjärjestöjä erityisen kipeästi vuonna 2015 hallituksen rajuina kehitysyhteistyömäärärahojen leikkauksina.

CIVICUSin mukaan on osoitettavissa, että julkisin varoin toteutettava kehitysyhteistyö on muutoksessa. Vuonna 2008 alkaneen talouden taantuman seurauksena monet avunantajamaat ovat vähentäneet rahoitustaan. Suomi liittyi leikkausrintamaan eduskuntavaalien ja uuden hallituspolitiikan myötä. CIVICUSin mukaan trendinä on myös se, että yhä suurempi osa ODA-rahasta kanavoidaan avunantajamaan painopisteiden mukaan projekteina järjestöjen kautta ja yhä vähemmän järjestöjen itse määrittelemien prioriteettien mukaan. Tämä osoittaa sen, että kansalaisyhteiskunnan merkitystä sinänsä ei tunnusteta vaan rooli käsitetään lähinnä hanketoteuttajina.

Suurin osa ODAsta kulkee avunantajamaiden järjestöjen kautta eikä suoraan ODA-kelpoisiin maihin. Prioriteettimaiden listoja siivotaan niin, että apua ohjataan vain kaikkein köyhimpiin maihin huolimatta keskitulotason maiden ratkaisemattomista sosiaalisista ongelmista. Uusien avunantajamaiden (BRICS-maat) ja globaalien etelän rahoittajat kohdistavat avun valtiollisiin hankkeisiin, kuten infrastruktuuriin ja hyvin harvoin kansalaisyhteiskunnan vahtikoira-rooliin tai ihmisoikeustyöhön.

CIVICUSin mukaan kasvava kriittisyys kansalaisjärjestöjä kohtaan osoittaa, että rahoittajien ja järjestöjen välillä vallitsee epäily ja epäluottamus. Rahoitus on usein lyhytjänteistä ja ihmisoikeustyötä ja poliittista vaikuttamista tuetaan vähemmän.

CIVICUS kutsuu ilmiötä rahoittajien uudeksi konservatiivisuudeksi, koska ollaan puolustuskannalla kotimaan leikkauspolitiikan vuoksi. Poliittikka linkittyy kansallisiin ulko- ja kauppapoliittisiin tavoitteisiin esimerkiksi yritysten mahdollisuuksien lisäämiseen.

Tuloksellisuus- ja harmonisaatiokeskustelussa haetaan tuottoa rahalle (value for money) ja mitattavia tuloksia. Tämä johtaa riskien välttämiseen ja helpommin mitattavissa olevaan toimintaan vaikeamman poliittisen ja sosiaalisen muutoksen sijaan. Palveluntuottajajärjestöt ja suuret, rahoittajan kieltä ja lomakkeita taitavat ja jo tunnetut järjestöt pärjäävät tässä kilpailussa pieniä ja nuoria järjestöjä paremmin. Tämä kasvattaa vallan epätasapainoa kansalaisyhteiskunnassa ja vähentää mahdollisuutta innovaatioihin. Rahoittajan prioriteetit muokkaavat järjestöjen toimintaa usein tahattomasti.

CIVICUSin ja myös Kepan selvitysten mukaan kiinnostus ei-valtiollisia rahoituskanavia kohtaan onkin kasvanut, esimerkkeinä yksityisihmisten, filantrooppisten instituutioiden ja yritysten rahoitus. Tästä seuraa myös haasteita, kuten puutteita läpinäkyvyydessä. Rahoituksessa tarvitaan kestävyyttä ja joustavia ratkaisuja, mutta monien eri rahoitusten hallinnointi on myös työlästä.

Kepan jäsenkyselyssä 2015 kysyttiin "millaisia muutoksia ja haasteita olette viime vuosina havainneet kehitysjärjestöjen globaalissa toimintaympäristössä? Miten uskotte muutosten vaikuttavan järjestöönne ja sen kumppaneihin etelässä?" (kysymys 6). Vastauksia saatiin 69 haastatellulta järjestöltä.

Osa vastaajista kommentoi globaalia tilannetta laajemmin, osa tilannetta omassa tai omissa kumppanimaissa ja osan vastaukset heijastelivat lähinnä Suomen tilannetta. Kokonaisuutena vastauksista löytyi paljon samoja aiheita kuin CIVICUSin raporteissa. Avoimista vastauksista on poimittu ja tulkittu myös esiin nousseiden teemojen mainintakerrat, kun vastauksessa on selkeästi viitannut kyseiseen teemaan.

Globaalin talouden haasteista kertoi 11 haastateltua. Maailman ja eri maiden poliittiseen tilanteeseen viittasi 17 haastateltua. Vuonna 2015 Suomeenkin on tullut yhä kasvava määrä turvapaikanhakijoita. Pakolaiskysymys nostettiin erityisenä esille seitsemässä haastattelussa. Moni puhui epävarmuuden lisääntymisestä ja konflikteista. Joissakin maissa vakaus oli kasvanut. Ebola mainittiin kerran.

Rahoitukseen ja resurssointiin liittyvät haasteet

Vastanneista 24 puhui suoraan kansalaisjärjestötukien leikkauksista. Mainintoja rahoituksen painopisteiden muutoksista kohti yritysten tukemista tai yritysyhteistyötä mainittiin useassa haastattelussa.

Tulosperustaisuuden haasteista tai ulkoasiainministeriön politiikkalinjauksista ja rahoitusinstrumenteista koskien järjestöjä puhui myös varsin moni. Lisäksi kansalaisyhteiskunnan roolien huomioimisesta ja tilasta puhui kahdeksan haastateltua. Asenneilmapiirin kovenemisesta maailmalla ja Suomessa puhui 10 haastateltua.

3 JÄSENET OSALLISTUJINA JA OMISTAJINA

Jäsenkyselyissä on selvitelty jäsenten osallistumista Kepan tarjoamaan toimintaan ja palveluihin sekä jäsenten aktiivisuutta vaikuttaa Kepassa ja Kepaan.

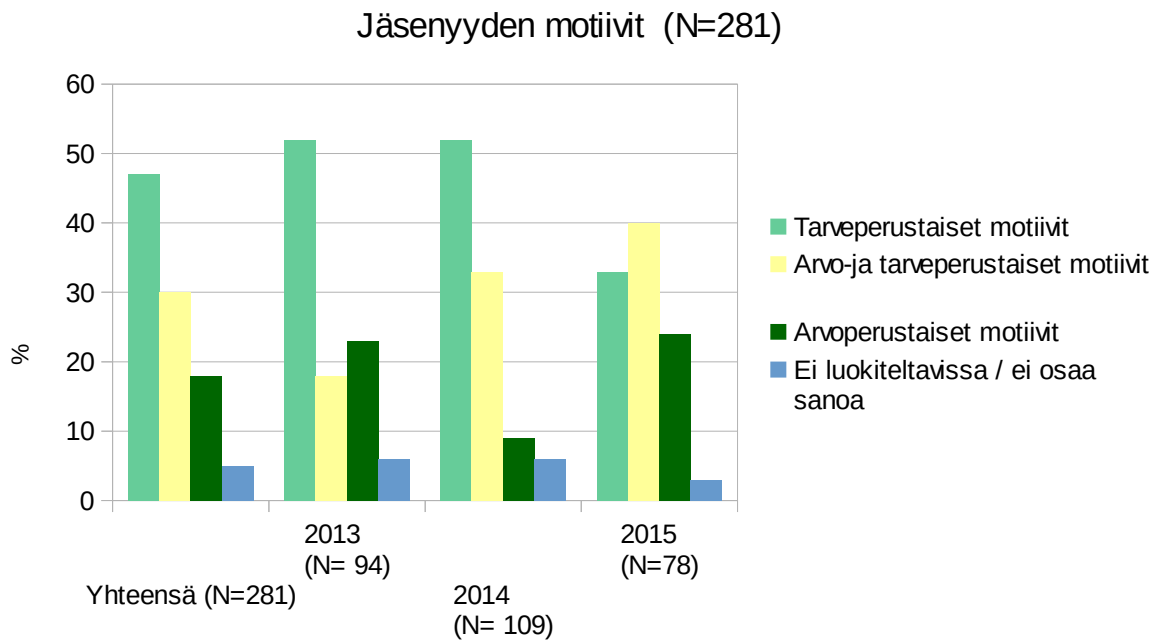
3.1 Jäsenyyden motiivit

Haastatelluilta jäseniltä kysyttiin, miksi he haluavat kuulua Kepaan. Jäsenyyden motiivit luokiteltiin jäsenten kertoman pohjalta **arvo- ja tarveperustaisiin**. Kolmen vuoden tulosten yhteenlaskettuna keskiarvona lähes puolet jäsenistä (48%) perusteli jäsenyyttään Kepassa osin (30 %) tai kokonaan (18 %) arvoperustaisesti: he pitävät tärkeänä järjestöjen yhteistä toimintaa ja haluavat olla siinä mukana. Lähes puolet (47%) vastaajista perusteli jäsenyyttä lähes ainoastaan tarveperustaisesti eli omalle järjestölle koituvien hyötyjen ja palveluiden vuoksi. Katso taulukko 13.

Huomionarvoista on, että vuoden 2015 jäsenkyselyssä lähes kaksi kolmasosaa jäsenistä (64 %) perusteli kuulumista Kepaan kokonaan (24 %) tai osittain (40 %) arvoperustaisesti, esimerkiksi yhteisen asian tukemisella. Kolmasosa vastaajista perusteli jäsenyyttään vain tai lähes pelkästään tarveperustaisesti (kattojärjestöltä saatava hyöty ja palvelut). Avoimiin vastauksiin perustuva jako arvo- ja tarveperustaisiin motiiveihin ei ole tilastollisesti täsmällinen ja jaottelussa on aina jonkin verran analysoijan tulkintaa. Ero on kuitenkin merkittävä edellisvuosiin verrattuna eikä selity pelkällä tulkintaerolla (vuonna 2013 ja 2015 jaottelua teki jopa sama henkilö). Vuoden 2015 otos on myös aiempia pienempi. Vaikka vastauksissa ei viitata kehitys yhteistyörahojen leikkaukseen, eroa voisi ainakin osittain selittää kiristynyt rahoitustilanne sekä yhteinen ja näkyvä reagoiminen leikkausuhkaan. Joukkovoimasta ja vaikuttamisesta puhui suuri joukko vastaajia.

Taulukko 13. Jäsenyyden motiivit (N=281)

Jäsenyyden motiivit (N=281)	%	2013 (N= 94)	2014 (N= 109)	2015 (N=78)
Tarveperustaiset motiivit	47% (132)	52% (49)	52% (57)	33% (26)
Arvo- ja tarveperustaiset motiivit	30% (84)	18% (17)	33% (36)	40% (31)
Arvoperustaiset motiivit	18% (51)	23% (22)	9% (10)	24% (19)
Ei luokiteltavissa / ei osaa sanoa	5% (14)	6% (6)	6% (6)	3% (2)

Kuvio 12. Jäsenyyden motiivit

Vuoden 2013 ja 2014 jäsenkyselyn avovastauksia on esitelty tarkemmin Jäsenkyselyraporteissa 2013 ja 2014. Tässä raportissa esitellyt lainaukset on poimittu vuoden 2015 jäsenkyselyn vastauksista.

Vuosien 2013–2014 jäsenkyselyotoksissa yleisimpänä Kepaan kuulumisen motiivina olivat järjestön omasta toiminnasta nousevat tarpeet. Vuoden 2015 otoksessa joukkovoiman merkitys ja kehityspoliittinen vaikuttaminen nousivat aiempaa merkittävämmäksi syyksi kuulua Kepaan. Alla oleviin taulukoihin 14 ja 15 on kategorisoitu tarkemmin laskennan perusteet ja mainintojen määriä. Luvut ovat vain suuntaa antavia poimintoja. Taulukoita on syytä lukea kokonaisuutena, koska kategoriat voivat olla hyvin samankaltaisia tai päällekkäisiä.

Kolmen vuoden yhteenlasketussa otoksessa pelkästään tarveperustaisia motiiveja mainitsi lähes puolet vastaajista, ja sekä arvo- että tarveperustaisia tai puhtaasti arvoperustaisia motiiveja mainitsi suunnilleen yhtä suuri joukko. Tarveperusteisiksi motiiveiksi luokiteltiin perustelut, joissa vastaaja(t) puhuivat pääosin oman järjestön tarpeista, kuten oman järjestön saamat hyödyt Kepan palveluista, uskottavuus omalle toiminnalle ja parempi mahdollisuus valtionapuun.

Hyvä kuulua Kepaan, pienenä järjestönä olemme hyötynneet neuvonnasta, saaneet opastusta, kokoustiloja ja koulutuksia, tietoa, kirjasto, nettisivut, kontakteja muihin järjestöihin.

Kepan liittyttiin sen yhteydessä, kun päätettiin että halutaan panostaa jäsenhankintaa ja haluttiin mukaan Maailma kylässä festareille.

Saadaan know howta. UM:n puolella sitä pidettiin hyvänä asiana, että päivitetään omia tietojamme. Suomessa kun ollaan, niin mielestäni on hyvä asia kuulua suureen kansalaisjärjestöön. Kepalla on paljon yhteistyötä ulkoministeriön kanssa tai niin luulen. Katsotaan, että järjestö saa enemmän arvoa, tunnustusta, kun kuuluu Kepaan. Suomen valtiolle tulee kuva yhteistyöstä, kun järjestö on Kepan jäsen. Suomen valtiokin saa tietää järjestön olemassaolosta.

Useimmiten järjestöt mainitsivat koulutus- ja neuvontapalvelut (104 mainintaa). Seuraavaksi yleisemmin mainittiin verkostoituminen toisten järjestöjen kanssa, tiedon saanti ja Maailma kylässä -festivaali. Katso taulukko 14.

Taulukko 14. Jäsenyyden tarveperustaiset motiivit

Järjestön omiin tarpeisiin liittyvät perustelut (mainintojen lkm)		2013	2014	2015
Koulutus- ja neuvontapalvelut	104	26	53	25
Tieto ajankohtaisista asioista ja kehityskysymyksistä	55	20	20	15
Verkostoituminen muiden järjestöjen kanssa	57	14	26	17
Maailma Kylässä -festivaali	50	8	26	16
Järjestötilat	36	22	9	5
Näkyvyys ja uskottavuus järjestön työlle	25	5	15	5
Maatoimistojen palvelut	13	4	7	2
Kepan järjestämät tilaisuudet	11	2	5	4
Mahdollisuuksien torit	7	2	4	1
Oman järjestön etujen valvonta	5	3	2	
Etelän vapaaehtoisohjelma Etvo	4	1	3	
Jäsenyys antaa mahdollisuuden vaikuttaa Kepaan	6		3	3
Ymmärrys järjestötoiminnasta / kansalaisyhteiskunnan toiminnasta	3	3		
Taustatuki omaan työhön	6	2		4

Muut kerran mainitut syyt (Educa-messut, kv-vapaaehtoisverkosto, yhteiset kampanjat, Post-2015-yhteistyö, oppimispilotti, UM suositteli jäsenyyttä, arvioinnista arkea, Maailman kuvalehti, maatapaamiset)	9	1	5	3
--	---	---	---	---

Toiseksi yleisin peruste Kepan jäsenyydelle oli yhdistelmä sekä arvo- että tarveperustaisia motiiveja (30% haastatelluista ja vuonna 2015 40%). Jäsenyyden motiivit liittyvät tällöin sekä omaan toimintaan saataviin hyötyihin että laajemmin globaaliin solidaarisuuteen ja joukkovoimaan. Myös Kepan toiminnan tukeminen nousi esiin useassa vastauksessa.

Kepan ääni kuuluu eri tavalla kuin yksittäisen järjestön. Kepa edunvalvojana pystyy vaikuttamaan kehitysyhteistyön laatuun ja määrään. Toinen syy on koulutustarjonta. Kehitysyhteistyön, koulutusten ja vaikuttamistyön takia pitää kuulua Kepaan.

Some years ago we were at Maailman kylä -festival and there we realised that this is the thing we should belong to. Also that would help us getting the name. Kepa is becoming more important. It is a important message not have to be afraid of people coming here as refugees.

Me koetaan, että Kepa vaikuttamistahona kaikkien kehitysjärjestöjen puolesta vaikuttaa meille yhteisiin asioihin. Kepasta on saatu hyvää tukea esim. koulutusten muodossa ja verkostotapaamisissa, näistä ollut paljon hyötyä. Arvioinnista arkea oli hyödyllinen. Kun on pieni toimija, on hyvä että on joku toimija joka voi tukea ja yhdistää muiden toimijoiden kanssa. On hyvä tässä tilanteessa, että Kepa on yhdistänyt järjestöjä ja vienyt järjestöjen yhteistä viestiä eteenpäin päättäjille. Hyvä, ettei jokainen yksittellen yritä vaikuttaa (olisi hajanaista) vaan yhdistetään voimat.

Networking, Kepa is umbrella organisation. It is a good way to acces as many organisation as possible. Networking is learning.

Kepa on hyvä sateenvarjo-orgaisaatio edistämään kehitysjärjestöjen yhteisiä viestejä (vaikuttaminen). -Tarjoaa koulutusta Kepa koordinoi valtavan järjestökentän kehyn tekijöitä. Kepa on skarpannut poliittisessa vaikuttamisessa viimeisen 10-15 vuoden aikana. Seurataan viestejä liittyen Kepan ohjelmaan vaikka esim. leikkausuhkaan.

Tämän ryhmän motiiveissa kuului selkeimmin osallistujan ja omistajan roolit: Kepasta on käytännön hyötyä oman järjestön omalle toiminnalle ja samalla halutaan vahvasti kuulua ja tukea yhteistä toimintaa globaalin vastuun edistämiseksi.

Pelkästään arvoperustaiset motiivit nosti jäsenyyden syyksi n. 18% haastatelluista (vuonna 2015 24%). Noin 5% vastauksista oli mahdotonta tulkita mahdollisia motiiveja. Arvoperusteisiksi motiiveiksi luokiteltiin perustelut, joissa vastaaja(t) puhuivat Kepasta jäsenten yhteenliittymänä ja korostivat yhteisiä arvoja, tavoitteita ja hyötyjä.

Tämä vuosi hyvä esimerkki siitä, että kaiken kirjavuuden alla tavoitteet ovat samalaiset. Poliittista vaikuttavuutta kotimaassa on järkevintä tehdä yhteistyön kautta.

Tuntuisi hassulta olla kuulumatta kattojärjestöön, olemme kansalaisjärjestö, luonnollista kuulua Kepaan jäsenenä. Yhteistyömahdollisuuksia. Kepa on ollut hyvä kampanjoissa, lähdemme mieluusti mukaan niihin.

Kepa on kuitenkin se näiden asioiden pääjärjestö Suomessa. Meistä on tärkeää kuulua kattojärjestöihin eikä olla yksinäinen haahuilija kun asiat joita tehdään on yhteisiä. Verkostoituminen muihin on tärkeää.

Myös vähän kriittisempiä kommentteja esitettiin Kepaan kuulumisen perusteiden yhteydessä sekä ajatuksia, että Kepa tarvitsee järjestöä enemmän kuin jäsenjärjestö Kepaa.

Tuen ilmauksena, muttei itsestänselvyyks. Johtuu monesta syystä. Josku kauan sitten tullut ehdotuksia siitä, että pitäisi olla olemassa vaihtoehtoinen Kepa. Esim EU-asioissa jossain vaiheessa tulkittiin, että Kepassa ei otettu huomioon kaikkia näkemyksiä.

Ihmettelimme keväällä, miksi olemme Kepan jäseniä. Hallituksessa ei ollut enää ketään, joka olisi ollut mukana toiminnassa kun olemme liittyneet Kepaan. Harkitsimme eroa, ja otimme selvää Kepasta. Miksi päätimme, ettemme eroa? Päätimme jäädä, koska halusimme nimenomaisesti solidaarisuuden eleenä jäädä jäseneksi, vaikka toiminnallista yhteyttä ei juurikaan ole. Keskustelun seurauksena aloimme pohtia seuraavan seminaarimme teemaa, ja teemaksi valikoitui: "Voiko kurjuus koskaan olla oikeudenmukaista?" Missä kulkee se raja, että julkiset leikkaukset muuttuvat juristinkin/laillisesta näkökulmasta liiallisiksi?

Useimmiten jäsenet mainitsivat haluavansa kuulua osaksi Kepan edustamaa joukkovoimaa. Kepan kehityspoliittinen vaikuttaminen, yhteiset arvot ja tavoitteet sekä alu tukea Kepan toimintaa ja arvoja saivat myös paljon mainintoja. Katso taulukko 15.

Taulukko 15. Jäsenyyden arvoperustaiset motiivit

Jäsenten yhteisiin arvoihin ja tavoitteisiin liittyvät perustelut (mainintojen lkm)		2013	2014	2015
Halu kuulua tähän globaalin vastuun joukkoon / joukkovoima	47	7	18	22
Yhteiset arvot ja tavoitteet	27	9	9	9
Kehityspoliittisen vaikuttamisen tärkeys ja tukeminen	35	10	10	15
Halu tukea Kepan tekemää tärkeää työtä ja arvoja	23	11	6	6
Yhdessä tekemällä saadaan enemmän aikaan (Kepan painoarvo ja joukkovoima)	12	4	8	
Kattojärjestön olemassaolo on tärkeää	11	4		7
Yleinen järjestöjen etujen valvonta	8	3		5
Jäsenyys vahvistaa globaalin vastuun näkökulmaa omassa työssä	3	1	2	
Yhteinen oppiminen, tiedon ja osaamisen jakaminen	8		3	5
Suomalaiseen asenneilmapiiriin vaikuttaminen	2		1	1

Vastauksissa on vuosittaisia eroja, mutta kovin yksityiskohtaisia tulkintoja ei ole tarpeen tehdä. Vastauksia ei ole esimerkiksi ristiintaulukoita järjestön muiden vastausten kanssa, vaikka toisissa vastauksissa on saattanut nousta vahvemmin esille muitakin syitä kuulua Kepaan. Sen sijaan joukkovoiman ja yhteisten arvojen nouseminen esille vahvemmin vaikeina aikoina on mielenkiitoinen ja muutenkin vuoden 2015 aineistosta esille nouseva tulos.

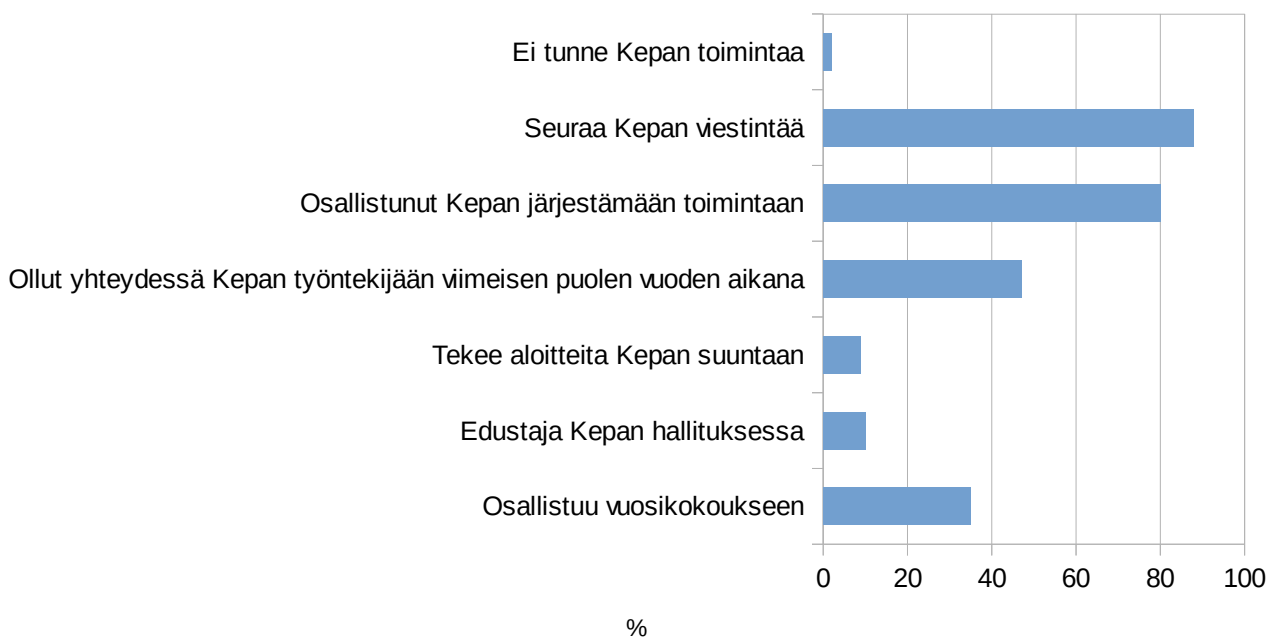
3.2 Jäsenten aktiivisuus jäsenenä

Jäseniä pyydettiin haastatteluissa kertomaan, miten he tällä hetkellä osallistuvat ja vaikuttavat Kepan toimintaan ja seuraavat, mitä Kepassa tapahtuu. Haastattelija ruksi järjestön kertomaa parhaiten kuvaavat vaihtoehdot.

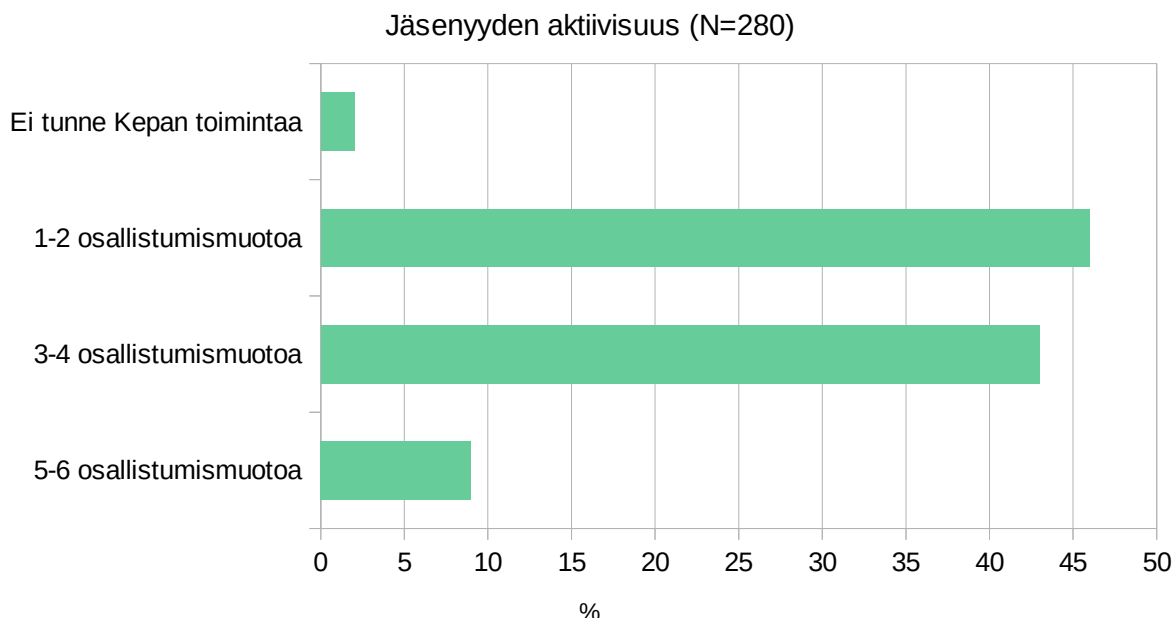
Vastausten perusteella vaikuttaa siltä, että jäsenet **seuraavat aktiivisesti Kepan viestintää (88 % vastaajista). Neljä viidennestä (80 %) on osallistunut Kepan**

toimintaan ja lähes puolet haastatelluista (47 %) on ollut yhteydessä Kepan työntekijään viimeisen puolen vuoden aikana. Katso kuvio 13. Vuosikokouksiin osallistuminen on jonkin verran vähäisempää (35 %). Vuoden 2015 otoksessa vuosikokouksiin osallistuvien määrä on edellisvuosia suurempi.

Kepan toimintaan vahvemmin vaikuttava osallistuminen on sen sijaan vähäisempää. 9 % haastatelluista sanoo tehneensä aloitteita Kepan suuntaan. 10 % haastatelluista (27 vastaajaa) mainitsi järjestöllä olevan edustajan Kepan hallituksessa. Vaikka osallistumista ja vaikuttamista kysyttiin tämän hetken tilanteen perusteella, voi vastauksista päätellä, että esimerkiksi vuosikokouksiin osallistumista ja hallitusjäsenyyttä on todennäköisesti muisteltu pidemmällä aikavälillä viime vuosien perusteella. Todelliset vuosikokousten osallistujamäärät ja hallituksen koko ovat pienempiä kuin kyselyn perusteella voisi olettaa.

Kuvio 13. Miten järjestö osallistuu ja vaikuttaa Kepan toimintaan ja seuraa mitä Kepassa tapahtuu? (N=206)

Kuvio 14. Jäsenyyden aktiivisuus

Jäsenyyden aktiivisuutta tarkasteltiin myös katsomalla kuinka monella eri tavalla haastatellut osallistuvat ja vaikuttavat Kepassa. Vastaajista 43 % mainitsi 3-4 eri osallistumismuotoa, 46 % mainitsi 1-2 ja aktiivisin 9 % mainitsi 5-6 osallistumismuotoa. Viisi vastaajaa (2 %) ei osallistu Kepan toimintaan eikä myöskään tunne Kepan sitä. Katso kuvio 14 ja taulukko 15.

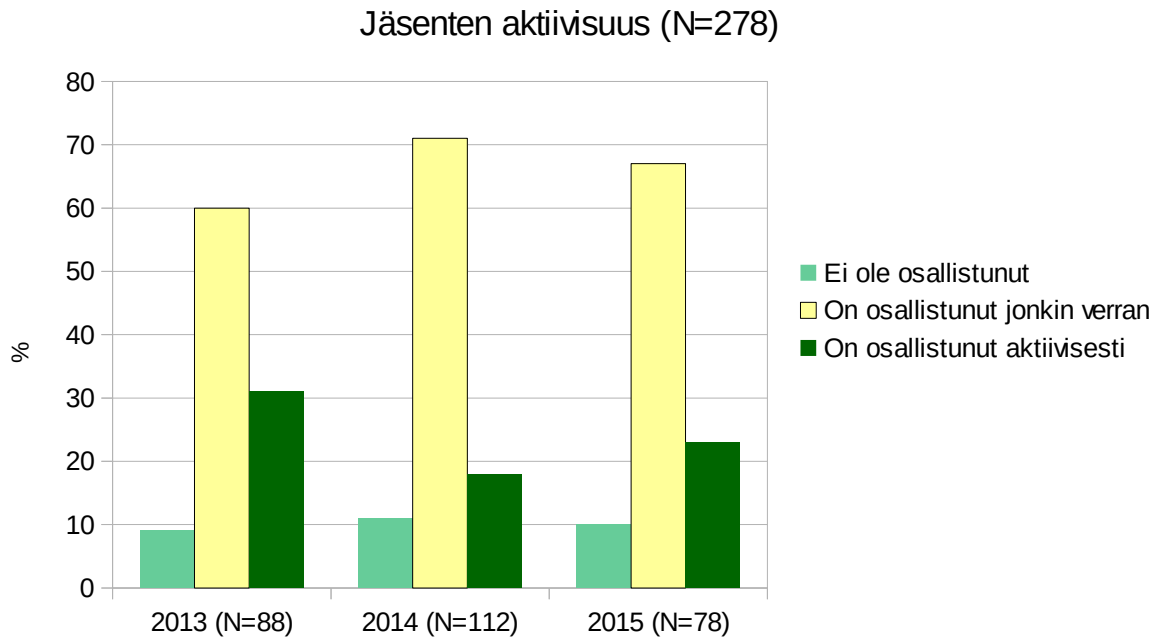
Taulukko 16. Jäsenyyden aktiivisuus (N=280)

	Yhteensä(N=280)	2013 & 2014 (N=202)	2015 (N=78)
5-6 osallistumismuotoa	9% (26)	9% (18)	10% (8)
3-4 osallistumismuotoa	43% (121)	44%(89)	41% (32)
1-2 osallistumismuotoa	46% (129)	46% (92)	47% (37)
Ei tunne Kepan toimintaa	2% (5)	1% (3)	3% (2)

Vuonna 2013 kyselyssä jäseniltä kysyttiin lisäksi suoraan, kuinka aktiivisesti ne ovat mielestään osallistuneet Kepan toimintaan. Vuoden 2014 ja 2015 osalta jaottelu pidettiin samana, mutta tällä kertaa jaottelun teki haastattelija haastattelun pohjalta. Kun järjestöt saivat itse määritellä oman aktiivisuutensa tason vuonna 2013, näyttäytyivät he aktiivisempina (aktiivisia osallistujia 31 % vastaajista) kuin vuonna 2014 ja 2015, jolloin jaottelun teki haastattelija (aktiivisia osallistujia 18 % ja 23 % vastaajista). Katso taulukko 17 ja kuvio 15.

Taulukko 17. Kuinka aktiivisesti osallistunut toimintaan

	Yhteensä (N=278)	2013 (N=88)	2014 (N=112)	2015 (N=78)
Ei ole osallistunut	10% (28)	9% (8)	11% (12)	10% (8)
On osallistunut jonkin verran	67% (185)	60% (53)	71% (80)	67% (52)
On osallistunut aktiivisesti	23% (65)	31% (27)	18% (20)	23% (18)

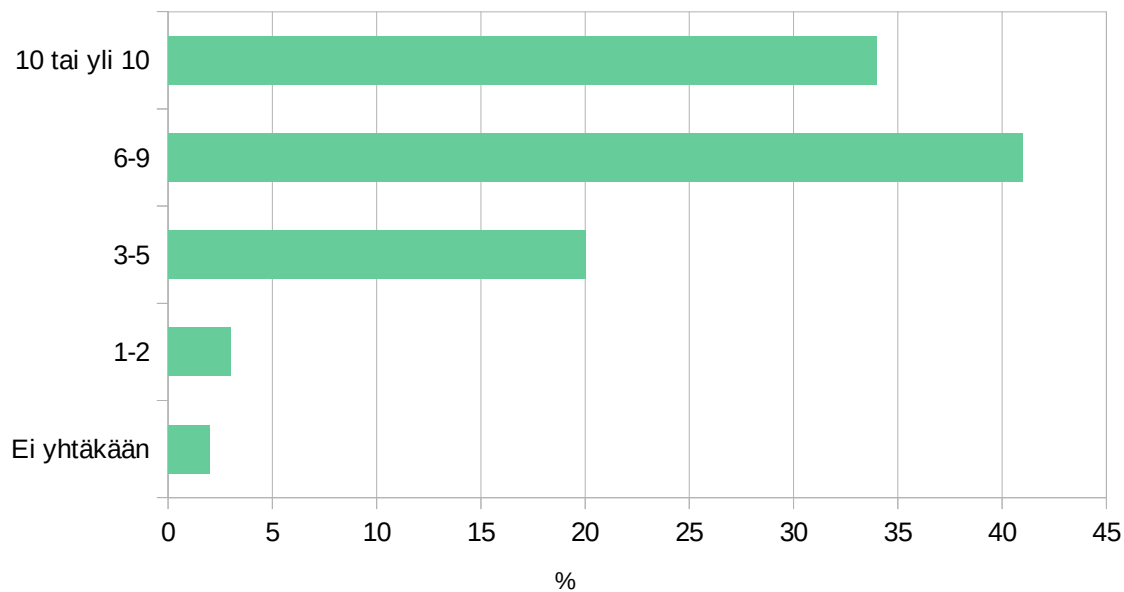
Kuvio 15. Toimintaan osallistumisen aktiivisuus

3.3 Aktiivisuus toimintoihin osallistujina

Jäsenten aktiivisuutta Kepan toimintojen hyödyntäjänä tarkasteltiin myös pyytämällä jäseniä valitsemaan haastattelutilanteessa paperilomakkeella listatuista 21 Kepan toiminnosta¹¹ ne toiminnot, joista on ollut järjestölle hyötyä. Paperille oli myös mahdollista kirjata mahdollisia muita toimintoja, joita ei ollut lueteltuna listassa.

Vastausten perusteella näyttäisi, että **jäsenet ovat hyödyntäneet Kepan toimintoja hyvinkin aktiivisesti koko ohjelmakaudella 2013–2015**. Luokittelussa erityisen aktiivisia toimintoihin osallistuvia, joiksi laskettiin kymmenestä tai yli kymmenestä toiminnosta hyötyneet, oli peräti 34 %. Aktiivisia, 6–9 toiminnosta hyötyneitä, oli vielä enemmän eli 41 % ja 3–5 toiminnosta hyötyneitä 20 %. Yhdestä tai kahdesta toiminnosta hyötyneitä oli vain 3 % prosenttia. 2 % ei ilmoittanut hyötyneensä mistään toiminnosta. Peräti 95 % kyselyyn vastanneista ilmoitti hyötyvänsä kolmesta tai enemmästä Kepan toiminnosta.

¹¹ Vuonna 2015 jäsenkyselyä tehtäessä tiedettiin jo, että leikausten vuoksi osa toiminnoista joudutaan lopettamaan, mutta jäsenkyselyssä tarkastellaan Kepan 2013-2015 ohjelman palveluiden hyödyllisyyttä jäsenille.

Kuvio 16. Kuinka monta toimintoa hyödyntänyt (N=284) 2013-2015

Taulukko 18. Kuinka monta toimintoa hyödyntänyt (N=284)

	Yhteensä (N=284)	2013 & 2014 (N=206)	2015 (N=78)
0	2% (5)	1% (2)	4% (3)
1-2	3% (9)	3% (6)	4% (3)
3-5	20% (56)	20% (42)	18% (14)
6-9	41% (116)	43% (88)	36% (28)
10 tai yli 10	34% (98)	33% (68)	38% (30)

Haastateltavat rastittivat tässä kysymyksessä itse vastausvaihtoehdot. Haastattelijoille tuli useassa tapauksessa tunne, että rasteja merkattiin myös sellaisiin toimintoihin, joista ajateltiin, että niistä voisi olla järjestölle hyötyä.

Kiinnostavaa on, että jäsenet näyttäytyvät vuosien 2013-2015 haastatteluiden valossa paljon aktiivisempina kuin esimerkiksi vuoden 2008 jäsenkyselyssä¹²

¹² Vuonna 2008 37% vastaajista oli sitä mieltä, että väittämä "Järjestö käyttää säännöllisesti Kepan palveluja" kuvaa erinomaisesti tai hyvin järjestöämme. 33% jotain siltä väliltä ja 31% mielestä väite ei kuvaa lainkaan järjestöämme.

3.4. Jäsensuhteet ja vuorovaikutus Kepan ja jäsenjärjestöjen välillä

Jäsenjärjestöillä on erilaisia tapoja olla vuorovaikutuksessa Kepan kanssa. Jäsensuhteet vaihtelevat sen mukaan, millaiselle yhteistyölle on halua tai tarvetta sekä mitkä järjestön resurssit ovat. Osa jäsenistä kokee, että Kepa on ensisijaisesti aktiivinen tiedottaja ja jäsenet tiedon vastaanottajia sekä seuraajia, kun taas osa jäsenistä kokee toimivansa molemmin puoleisessa vuorovaikutuksessa Kepan kanssa.

Useissa vastauksissa tuli esille se, että Kepan viestintää hyödynnetään paljon ja tiedotuksen koetaan kulkevan hyvin Kepalta jäsenjärjestöille. Kysyttäessä, miten järjestö osallistuu ja seuraa Kepan toimintaa peräti 90 % vuoden 2015 jäsenkyselyn vastaajista ilmoittikin seuraavansa Kepan viestintää. Viestintäkanavista mainittiin useimmiten sähköpostilistat ja Kepan verkkosivut. Näiden lisäksi mainittiin myös Facebook. Näitä kanavia hyödynnetään tiedon vastaanottamiseen esimerkiksi ajankohtaisista asioista ja tapahtumista.

Informaatio kulkee. Järjestöt pysyvät ajan tasalla. On ilmoitettu hyvin ja esimerkiksi leikkauksista on saatu etukäteistietoa. Ei ole kokeiltu, miten toimii yhteys toiseen suuntaan, luultavasti sekin hyvin. Nyt on mennyt enemmän teiltä meille.

Kepasta tulee hyvin sähköpostia, tietoa koulutuksista ja kaikesta mitä pitää muistaa. Hyvä, että tulee infoa myös passiivisille jäsenille. Se pitää hereillä.

Tärkeänä pidetään sitä, että Kepa on helposti lähestyttävä, ja henkilökuntaa kiitelläänkin ripeistä ja ystävällisistä vastauksista yhteydenottoihin. Vastauksissa tulee siis vahvasti esille, että henkilökohtaista vuorovaikutusta arvostetaan. Kepan kerrottiin esimerkiksi tarjoavan tukea ja neuvoja järjestön työhön.

Kepa vastaa nopeasti, kun ottaa yhteyttä. Tämä on arvokasta, hyvä palvelu ja toivoisin jatkuvan. Helppo lähestyä Kepaa.

On ollut yleensä aika helppo saada yhteyttä. On ollut osallistumismahdollisuuksia ja voi saada äänensä kuuluviin. Nettisivuilta löytyy aika helposti kuka vastaa mistäkin. Ei ole mitään kynnystä ottaa yhteyttä. Aina on saanut apua.

Kepa tuntuu välillä isolta ja kaukaiselta. Käynnit ja juttelut henkilökunnan kanssa on tosi hyviä, tuo lähemmäs.

Kasvokkain tapaamista pidetään hyvänä keinona pitää yllä onnistunutta vuorovaikutussuhdetta. Henkilökohtaisen tapaamisen kautta tapahtuvaa kontaktia kuvailtiin vastauksissa vastavuoroiseksi. Järjestöt, jotka korostivat vastauksissaan molemminpuolista vuorovaikutusta, kertoivat usein myös tekevänsä yhteistyötä Kepan kanssa.

Yhteistyökuvio tiivistyy, jos on yhteisiä projekteja.

Järjestötoiminta on ihmisten välistä toimintaa. [...] On tärkeää, että tuntee kepalaiset henkilökohtaisesti, on paljon helpompi ottaa yhteyttä, kysyä, keskustella. Hyvä vuorovaikutussuhde sisältää mahdollisuuksia keskusteluun. On myös tärkeää, että kepalaiset tuntevat jäsenensä. Järjestöjen yhteistyö on todella tärkeää.

Kasvokkaiset järjestötapaamiset ovat hyviä. Jos tulee jotain kyselyitä sähköpostiin, niin ei välttämättä ehdi vastata, helpompi ja mukavampi kun saa ihmisen kanssa keskustella.

Henkilökohtaisen kontaktin merkityksestä ja jäsenten kuulemisen tärkeydestä kertoo myös se, että useat vastaajat kiittelivät jäsenkyselyn toteuttamista haastatteluina. Jäsenkysely koettiin hyvänä välineenä kuunnella jäsenjärjestöjä ja syventää keskinäistä tuntemusta.

Tämä kysely on tosi hyvä väline kuunnella oloja ja tunnelmia.

Jäsenkysely tuo jäsensuhteeseen ihan uuden puolen. Arvostan tosi paljon, että näinkin laaja jäsenkysely tehdään kasvokkain, varsinkin kun jatkuvasti tulee pyyntöjä vastata erilaisiin kyselyihin.

Kepan ja jäsenjärjestöjen välisen vuorovaikutuksen parantamiseksi annettiin myös runsaasti ehdotuksia. Eniten toivottiin tapaamisia Kepan ja jäsenjärjestöjen välillä. Kepa nähtiin myös linkkinä järjestöjen välillä ja sen toivottiin jatkossakin verkostoivan järjestöjä keskenään. Vastaajat toivoivat myös, että Kepa hyödyntäisi enemmän jäsenjärjestöjen asiantuntemusta tapahtumisissaan sekä viestinnässään.

Nykyinen suhde on hyvä ja vastavuoroinen. Kepa voisi kyllä aktivoida enemmän jäsenjärjestöjään toimimaan keskenään, esimerkiksi teemakohtaiset työryhmät voisivat olla hyviä.

Kepan jäsenjärjestöjen aktiivisuus vuorovaikutuksessa siis vaihtelee riippuen siitä, millainen yhteistyö koetaan sopivimmaksi. Muutamassa vastauksessa tuli esille, että mahdollisuus tiiviimpäänkin yhteistyöhön olisi, mutta aktiivisuus on myös itsestä kiinni. Jäsenet seuraavat Kepan tiedotusta aktiivisesti ja arvostavat henkilökohtaisen yhteydenpidon vastavuoroisuutta. Kepalta toivotaan yhteydenottoja, tapaamisia sekä järjestöjen välistä yhteistyötä edistävien tapahtumien järjestämistä.

Jäsenjärjestöillä on eri haluja, osa haluaa paljon informaatiota, osa vähän. [...] kysymys jäsenjärjestöiltä on myös, että mitä Kepa haluaa meiltä, ja Kepassa taas kysytään mitä jäsenet haluavat heiltä. Tähän ei ole selkeää vastausta. Erilaisilla järjestöillä, eri tahoilla on erilaiset tavoitteet. Sisältöihin keskittyen vuorovaikutus voi parantua.

4 KEPA JA JÄSENET KANSALAISTOIMIJOINA

Jäsenkyselyn avulla haluttiin kartoittaa minkälaisena kansalaistoimijana jäsenet näkevät Kepan ja itsensä.

4.1 Jäsenten mielikuva Kepasta

Haastattelussa jäseniä pyydettiin kuvailemaan Kepaa kolmella vapaasti valittavalla sanalla. Yleisimmät mielikuvat Kepasta vuonna 2015 kiteytyvät sanoihin *asiantunteva* (18 mainintaa), *aktiivinen* (13 mainintaa) ja *vaikuttaja ja vaikuttaminen* (12 mainintaa). Useita mainintoja saivat myös *kansainvälinen* (8 mainintaa), *kehitysyhteistyö* (7 mainintaa), *helpostilähestyttävä* (6 mainintaa), *monipuolinen ja moninainen* (6 mainintaa), *Maailma kylässä* (5 mainintaa) ja *yhteistyö* (5 mainintaa). Jäsenten mainitsemat sanat ja niiden esiintymistiheys on visualisoitu kuviossa 18.

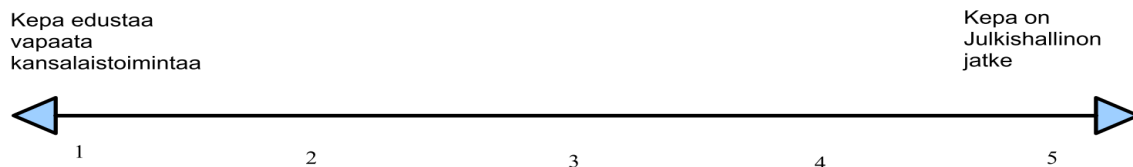
Kuvio 18 Sanapilvi jäsenten Kepa-mielikuvista 2015

Käsitys Kepasta asiantuntijana oli vahvin yksittäinen mielikuva: **noin viidesosalla vastaajista yksi kolmesta Kepaan liitetystä sanasta liittyi Kepaan asiantuntijana tai Kepan asiantuntemukseen**. Kaikkina kolmena jäsenkyselyvuotena sana *asiantunteva* on mainittu useimmiten. Aikaisemmista vuosista poiketen vuonna 2015 esille ei noussut yhtä voimakkaasti sanoja *iso* eikä *kattojärjestö*. Sen sijaan Kepaa

kuvailtiin *aktiiviseksi* suhteessa useammin kuin aikaisempina vuosina. Tämä saattaa liittyä järjestöjen yhteiseen vastaiskukampaan.

4.2 Kepa kansalaistoimijana

Haastateltuja jäseniä pyydettiin sijoittamaan Kepa kuviossa 17 olevalle janalle, jonka ääripäät ovat Kepa edustaa vapaata kansalaistoimintaa (1) ja Kepa on julkishallinnon jatke (5). **Vuoden 2013 ja 2014 keskiarvot olivat 2,43 ja 2,57** ja moodi eli yleisin arvo 2,5. **Vuonna 2015 keskiarvo oli myös 2,43, mutta moodi (yleisin luku) ja mediaani (keskiluku) molemmat on 2.** Vuonna 2015 numerot vaihtelivat ykkösen (5kpl) ja 4.5:n (2 kpl) välillä. Jossain määrin voi tulkita, että leikkauksiin kohdistuvien mielenilmausten järjestäminen olisi vaikuttanut niin, että Kepan nähdään edustavan vähän aiempaa enemmän vapaata kansalaistoimintaa. Kysymyksen tärkein anti ei kuitenkaan ole ollut annettu numero vaan kysymys suunniteltiin herättämään keskustelua Kepan roolista ja yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Kuvio 17. Mihin sijoitatte Kepan näiden vaihtoehtojen välillä?

Haastatteluissa nousi avoimia kommentteja Kepan roolista vapaan kansalaistoiminnan ja julkishallinnon välimaastossa. Suurimmassa osassa kommentteja Kepan rooli nähdään liikkuvana. Joillekin Kepa jäsenistöineen edustaa kansalaistoimintaa, ja osa pitää Kepaa enemmän julkishallinnon jatkeena. Kommentit ovat olleet melko samankaltaisia joka vuosi.

Ulkoministeriön rahoitus Kepalle otettiin esiin useassa haastattelussa, mutta vastauksissa tuli esille erilaisia tulkintoja siitä, miten tämä vaikuttaa Kepan toimintaan. Osassa vastauksissa Kepan nähtiin edustavan vapaata kansalaistoimintaa rahoituspohjasta huolimatta, kun taas osassa kyseenalaistettiin Kepan riippumattomuus.

Kepa on rahoituksellisesti täysin julkisesta rahoituksesta riippuvainen, tämä on pannut sordiinoa tietyllä tavalla päälle, ei ihan terve lähtökohta. Jäsenmaksu on ollut hyvin pieni, se on ollut hyvä. Ei ole ollut taloudellista vastuuta jäsenyydestä, tämä ollut järjestöjen toive. Isomman analyysin paikka, paljonko UM-rahoitus on oikeasti vaikuttanut Kepan kannanottoihin. UM:n

kunniaksi voi sanoa, että vahvoja ohjeistuksia ei ole tullut, on saanut vapaasti toimia. On pystynyt edustamaan vapaata kansalaistoimintaa kohtuullisen hyvin.

Rahoitus enemmän julkishallinnon puolella, imago vahvasti kansalaistoiminnan puolella Nykytilanteessa se, että Kepan rahoitus tulisi jäsenjärjestöistä on mahdoton ajatus. Ei kerta kaikkiaan voi ajatella sellaista. [yksi haastateltavista:] Subjektiiivinen mielikuvani kaksi vuotta sitten oli, että Kepa on julkishallinnon jatke, nyt on tapahtunut suuri muutos. Aiemmin olen pitänyt julkishallinnon vasempana kätenä. Maailma Kylässä kyllä pitkälle kansalaisjärjestöjen esiintulo.

Kepan rahoituspohja on kapea. Uskottavuus paranisi, jos olisi muutakin kuin valtionapua. Kilpailu jäsenjärjestöjen kanssa kansalaisjärjestöjen rahoituksesta ei ole perusteltua / uskottavaa. Mieluummin tutkimushankkeita tms.

Vastaus on 4-, johtuen siitä että Kepan rahoitus on lähes täysin valtionavulla.

Käytännössä kuitenkin Kepa edustaa kaikkia jäsenjärjestöjä ja päätökset tehdään yhteisissä kokouksissa. On harkittu, että jotain UM:ltä siirrettäisi Kepaan - vaikka matkatuet, tai vaikka arviointiin liittyvää työtä Ei ole ihan 1, koska rahoituspohja on niin vahvasti UM:ltä. Kepa ei kuitenkaan ole vain UM:n äänitorvi, vaan on esimerkiksi nyt äänekkäästi vastustanut kehyleikkauksia. Kepalta tulee kriittistä ääntä julkishallintoa kohtaan - jos olisi julkishallinnon jatke tämä ei olisi mahdollista.

UM-rahoitus kyseenalaistaa riippumattomuuden ja vaikuttaa uskottavuuteen.

Toivoisin että lähempänä 1, mutta ymmärrän, miksi ei voi olla. Jäsenistössä on paljon moninaisuutta ja tarvitaan kompromisseja. Suhde rahoittajaan vie vitosen suuntaan.

Tässä ajassa missä nyt ollaan, niin rahoitustilanne ja se että ollaan riippuvaisia valtion rahasta ja aina tarkempaa ohjeistusta tulee miten tulee olla linjassa, niin enemmän hallinnon jatkeeseen menevää on. Tämä on tietenkin huono. Osa Kepan jäsenistä selkeästi ykkösessä, puhtaasti vapaaehtoistoimintaa, mutta me ei olla ja te ette ole puhtaasti. Vapauden tila on vähäinen, yhteinen ongelma.

Rahoituspuoli vitosen suuntaan, mutta toiminta enemmän kansalaistoimintaa

Kepa on melkein julkishallinnon jatke (4), koska se rahoittaa käytännöllisesti koko toimintansa yhdellä rahoituksella. Rahoituspohjan pitäisi olla paljon monimuotoisempi, jotta se voisi olla vapaa vaikuttaja.

Lähempänä vapaata kansalaistoimintaa, mutta rahoituksensa vuoksi joutuu julkishallintoa kuuntelemaan. Silti sanoisin 2.

Ihanne 1, kytkenät julkishallintoon roolien takia, rahoitus.

Kun hallinto ei tee asioita, Kepa on hyvä yhteistyötoimija. Toisaalta vapaata kansalaistoimintaa. Rahat kuitenkin tulee julkishallinnon puolelta.

Kepan sijoittuminen vapaan kansalaistoiminnan ja julkishallinnon kesken nähtiin tasapainotteluna janan päätyjen välillä. Vastauksissa pohdittiin, miten nämä puolet ovat läsnä ja vaikuttavat Kepan toimintaan.

Tietenkin UM teidänkin sisältöä, tavoitteita ja roolia määrittelee. Jossain kohdin näkyy hyvällä tavalla: neuvonta, kurssit ja foorumit, joilta viedään yhdessä viestiä eteenpäin. Samanaikaisesti

ajattelen, että porukka joka kokoontuu Kepassa perustuu vapaaseen kansalaistoimintaan. Kumppanuusjärjestöt eri lailla ammattimaisperustaisia. Kepa on välissä oleva, filtteri tietyllä tavalla. Ei notkahda kumpaankaan suuntaan [vaihtoehtoon].

Kepa edustaa vapaata kansalaistoimintaa, mutta rahoitus riippuu paljon UM:stä. Järjestötoiminnan tulevaisuus riippuu hallituksesta. Se on taiteilua kahden ääripään välillä. En usko että järjestötoimintaa tai kehitysyhteistyötä voidaan rahoittaa kokonaan vapaaehtoisilla lahjoituksilla.

Mitä on vapaa kansalaistoiminta? Ensin tulee ajatus hyvä vs. paha, mutta eihän se niin ole missään nimessä. Enemmän sijoitan julkishallinnon suuntaan. Ei pahalla tavalla vaan tarpeellisessa roolissa julkishallinnon jatkeena, joka auttaa ja tukee vapaata kansalaistoimintaa tavalla, jolla pienemmät toimijat eivät itse pysty.

Asiantuntija, tiedon tuottaja, tekee viranomaistyötä, mutta on kansalaistoiminnan mahdollistaja ja aktivoija, kansalaistoiminnan näkyväksi tekevä. Maailma kylässä on hyvä esimerkki siitä. Vapaaehtoistoiminnan tekijä. Kepa = kehitysyhteistyömäärät, paljon keskittyy tähän. Se on Kepan tarkoitus, että lobataan sen puolesta ja liittyy moniin asioihin. Mutta mitä muita avauksia ja mielipiteitä on? Mitä Kepa on mieltä tästä maailmasta nyt, olisi kiva kuulla? Mutta ei villi tai kapinallinen kansalaistoimija, strukturoitu kansalaistoimija: on tietyt säännöt, miten menee.

Good connection with administration. This is your hopes, 2, we don't really know. Kepa has good connections to people. Kepa has been criticizing government and has strong opinions. Kepa is taking positions and defending the vulnerable.

On myös tässä päässä (5), mutta meille välittyä enemmän tämä (1).

Aika voimakkaasti yhteistyössä valtion kanssa mutta yritysten kanssa vähemmän linkkiä.

300 jäsentä, edustettuna meidän alan toimijat läpileikkaavasti. Vaikka Kepa saa UM:ltä rahoituksen, ei se kuitenkaan edustan ulkoministeriön kantaa kaikkiin asioihin.

Tämä on toimintokohtaista. Mutta jos on pakko laittaa niin pistetään hieman kansalaisyhteiskunnan puolelle.

Kepa on nyt pistänyt rahoitukselle niin paljon hanttiin, että tähän sijoittuu. Suunta olisi ollut toinen jos järjestöjen rahojen jako olisi tullut Kepalle.

Nämä ovat käsi kädessä, ei voi sanoa. Esimerkiksi avun leikkauksessa Kepa on edistänyt paljon kansalaistoimintaa. Kepalla on myös kohdemaat. Toiminnassa näkyy paljon kansalaistoimintaa. Kepa ei ole poliittisesti sitoutumaton, koska tarvitsee tukea politiikasta ja politikoilta. Tämä tehostaa toimintaa. Kepa ei ole itsenäinen. Tämä ei ole siis paha asia.

Pitäisi ehdottomasti olla 1, mutta tosiasiallisesti on 3. Haastateltu ymmärtää, että näin on ja tilanne on ristiriitainen ja vaikea, koska oma järjestö on hieman samanlaisessa tilanteessa eli se nähdään joskus julkishallinnon jatkeena.

Vapaa, mutta rahoitus julkista puolta. Selkeästi kansalaisyhteiskuntapuolta, mutta ei samassa sarjassa kuin pikkujärjestöt. Kepalla yhteydet valtionhallintoon vahvemmat, tavallaan välittäjä meidän ja valtion välissä. Kepalla on kansalaisjärjestön maine. Se on lähestyttävä.

Pohdintaa, että Kepassa ei ole vapaaehtoisia

Eri asioissa eri puolilla janaa. Viime aikoina lähempänä 1, koska joutunut ottamaan kantaa rahoitukseen. Neuvonta lähempänä 5, koska liittyy rahoitukseen ja sen vaatimuksiin. Se ei ole sinänsä paha asia. Laatutyössä nivoutuu julkishallinnon puolelle. Vapaata kansalaistoimintaa, mutta julkishallinnon paineet ja joudutaan painottelemaan näiden välillä.

Etääntynyt jäsenistä - ainakin meistä ja alkuperäisestä lähtökohdasta tuli mieleen, että kun leikataan 43% ja halutaan ajaa julkishallintoa alas, niin onko tässä yhteys toivoisin, että voisi reivata kansalaisjärjestöpuolelle.

Ulospäin näkyvä puoli on sitä, ja ehkä vuosi sitten enemmän. Nyt tilanne ehkä toinen. Agendan määrittelyssä liian suuri rooli valtiovallalla. Itsenäistä luovaa roolia ei ole, mikä johtuu lobbausroolista.

Olisi parempi, jos olisi lähempänä ykköstä.

Osa haastatelluista vastasi Kepan sijoittuvan vapaan kansalaisyhteiskunnan kenttään.

Arvosanan (2+) perustuu Kepan toiminnan sisältöön, ei sen rahoitukseen. Näin arvioiden Kepa on lähempänä vapaata kansalaistoimintaa kuin julkishallintoa.

Se mitä suomalaisten järjestöjen toimintaa tuntee, niin aina kansalaisyhteiskuntalähtöistä. On kiinni kansalaisyhteiskunnassa, niin kuin se pitäisikin olla.

Ei näe millään lailla että olisi julkishallinnon jatke.

En usko että on julkishallinnon jatke, järjestöjä on kuitenkin mukana.

Vapaa kansalaistoiminta tulee laajan jäsenistön ja monipuolisen järjestötoiminnan kautta. Kepa toimii myös äänitorvena vapaan kansalaistoiminnan puolesta. Julkishallinnon jatkeen voi ymmärtää monella tavalla, samoja asioita kuin julkishallinnolla. Aika vapaasti kansalaisjärjestöt ovat saaneet omaa toimintaansa kehittää, seuraavaa kehityspoliittista ohjelmaa ja sen vaikutuksia kansalaisjärjestörahoitukseen odotellessa...

Varsinkin hallitusten päätösten takia menee tänne puolelle, 2.

Edustaa kansalaisia, tekemisissä ihmisten kanssa, tsemppaa järjestöjä.

Toivon ainakin, ettei julkishallinnon jatke. Näen, että vapaata kansalaistoimintaa, ei mikään lobbari.

4.3 Järjestöt kansalaistoimijoina

Kansalaisyhteiskunnalla on moninaisia rooleja suhteessa kansalaisiin ja valtioon. Monet järjestöt toteuttavat eri rooleja eri toiminnoissaan ja tavoitteissaan. Järjestöjen kehitysyhteistyössä tavoitteena on vahvistaa globaalin etelän kansalaisyhteiskuntia muun muassa tukemalla järjestöjä erilaisten roolien toteuttamisessa.

Jäsenkyselyssä kysyttiin vuonna 2014, miten jäsenjärjestöt hahmottavat oman roolinsa suhteessa valtioon ja yrityksiin. Vastaukset käytiin läpi etsimällä yhteisiä nimittäjiä sekä katsomalla, löytyykö niistä mainintoja ulkoministeriön kehityspoliittisessa kansalaisyhteiskuntalinjauksessa kuvatuista rooleista. Vuoden 2015 jäsenkyselyssä pyydettiin sen sijaan kuvaamaan järjestön roolia

kehitysmaaliikkeessä tai yhteiskunnallisena toimijana.¹³ Vuoden 2014 ja 2015 kysymyksenasettelu oli niin erilainen, että vastauksia ei voi eikä ole tarkoitus verrata keskenään. Vuonna 2014 eniten esille nousivat roolit valtion toimien valvonnasta ja palveluntuotannosta, kun taas vuoden 2015 kysymys nosti enemmän esille muita rooleja. Eri kysymys nostaa järjestöjen omasta roolista esille erilaisia puolia. Yhteiskunnallista rooliaan järjestöt arvioivat varsin monipuolisesti.

UM:n Kehityspoliittisen linjauksen¹⁴ mukaan kehitysyhteistyön näkökulmasta voidaan nostaa esille seuraavanlaisia kansalaisyhteiskunnan rooleja:

- Edistää ihmisoikeuksien, demokratian ja hyvän hallinnon toteutumista, esim. kansalais- ja demokratiakasvatus
- Edistää kansalaisten oikeuksien tuntemista ja paikallisdemokratiaa
- Tuottaa perus- ja hyvinvointipalveluita
- Valvoo valtion ja muun julkisen vallan toimia
- Puolustaa erityisryhmien oikeuksia
- Lisää ruohonjuuritason osallistumista ja paikallisten voimavarojen hyödyntämistä
- Käy ja edistää moniarvoista ja -muotoista kansalaiskeskustelua
- Kokeilee ja kehittää innovatiivisia toimintamalleja

Järjestöjen vastauksissa tuli esille kaikkia kansalaisjärjestölinjauksessa mainittuja kansalaisyhteiskunnan rooleja. Monen järjestön vastaus kertoo usean roolin yhdistelmästä ja linkittymisestä. Tämä näkyy myös esimerkeistä, joita on poimittu anekdooteiksi eri tehtävien alle.

Ruohonjuuritason osallistumisen edistäminen nousi esille kaikkein useimmin.

Rooli on ruohonjuuritasolla, olla helposti lähestyttävä. Meillä on tehokas kampanjointi, ollaan herättäjä, muuttaja, yhteistyössä muiden kanssa, yhteiskunnallisuus.

Roolimme on lähinnä välittää tietoa maailmasta/kehityskysymyksistä yhdistyksemme lahjoittajille, jotka ajatuksella lukevatkin jäsenkirjeitämme.

Vahvasti vapaaehtoisjärjestö, vapaata kansalaistoimintaa. [...] Oikeasti vapaaehtoiset isossa roolissa. Se on se ero ja pitää meidät kiinni vapaaehtoisuudessa ja nuorisotyössä.

Järjestö on osallistunut ravintolapäivään ja soittanut musiikkia tapahtumissa. Jos muilla järjestöillä on ollut tapahtumia, niin he ovat pyytäneet apua, esimerkiksi soittamaan Sierra leonelaisen musiikkia ja esittelemään kansallispukua. Jos Sierra leonesta on ollut tulijoita, niin on toimittu vertaisohjaajana, kerrottu maan tapoja ja miten voi sopeutua tai käyttäytyä. Toiminnassa mukana myös suomalaisia, ei vain Sierra leonelaisia. Moni on oppinut tuntemaan paljon Sierra leonen kulttuurista. Tämä on tiedon jakamista suomalaisten kanssa.

¹³ Aineistoon liitetyissä, mutta keväällä 2015 tehdyissä seitsemässä jäsenkyselyssä kysymys esitettiin kuten vuonna 2014 ja vastaukset kertovat hieman eri asioista.

¹⁴ Ulkoasiainministeriön Kehityspoliittinen kansalaisyhteiskuntalinjaus 2010: formin.finland.fi/Public/default.aspx?contentid=204945

Hyvin moni kertoi järjestönsä edistävän yhteiskunnallista ja moniarvoista keskustelua globaalikysymyksistä ja esimerkiksi erilaisista kulttuureista sekä näiden välisestä vuorovaikutuksesta.

Meillä ei varsinaista roolia kehitysmaaliikkeessä. Me ollaan rauhan- ja ihmisoikeusjärjestö. Halutaan nostaa maantieteellisestä kontekstista ja konfliktista asioita julkiseen keskusteluun.

Rooli on tuoda suomalaisten asiantuntemusta kehitysyhteistyöhön ja tuoda viestintäalaa kehitysyhteistyön ja globaaleja kysymyksiä. Tämä varmaan kiteyttää roolin.

Olen itse ollut siirtolainen, joten ymmärrän millaista se on. Tehdään tunnetuksi erilaisuuden hyväksymistä, olemme kaikki ihmisiä ja meillä on ihmisarvo. Tietoisuuden lisääminen ihmisille ja rasismien vähentäminen.

Monessa järjestössä puolustetaan erityisryhmien oikeuksia niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

Antaa maahanmuuttajille oma ääni, ei yritetä tietää heidän puolestaan heidän maastaan ja sen olosuhteista.

[Järjestöllä] on vahvaa vaikuttamistoimintaa vammaisalalla: se on lobbari ja poliittinen toimija.

Vammaisten ihmisoikeuksien toteuduttava kehitysmaissa! - Pidämme kuuluvilla näkövammaisten ääntä kv-kentillä. Ei saa puhua "yleisvammaisuudesta" vaan näkövammaisten erityistarpeet pitää pitää esillä.

Voidaan jäsenten kautta vaikuttaa ettei romanit syrjäydy ja vaan ovat mukana rakentamassa yhteiskuntaa. Järjestöllä on kanavia vaikuttaa viranomaisiin ja päättäjiin, ja toisaalta verkostoihin ja romaniväestöön, heillä on kanavia tehdä nopeaa tiedotusta romaniväestöön ja nopeasti ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin

Tuodaan lasten suojelua ja oikeuksia julkiseen keskusteluun.

Usea järjestö kertoi toiminnasta, joka edistää ihmisoikeuksien, demokratian ja hyvän hallinnon toteutumista sekä kansalaisten oikeuksien tuntemista ja paikallisdemokratiaa.

Yhteiskunnallisena toimijana yhteiskunnallisen keskustelun aloitteen tekijä. Kehitysmaakysymyksissä demokratiatuen osaaminen. Itse toimin kansainvälisessä yhteistyössä tämän tiimoilta ja siellä on paljon voimakkaammin jaoteltu demokratian vahvistaminen ja kehitysyhteistyö kuin Suomessa. Suomessa on yritetty nostaa myös demokratian vahvistamista, mutta kukaan ei ole oikein tiennyt mitä se on. Kun on nähnyt miten muualla tehdään, niin ministeriön linjaukset tuntuvat ristiriitaisilta, ei loppuun asti mietittyjä. Demokratiatuki kehitysyhteistyön alakohtana on meidän rooli.

Harva järjestö kertoi tuottavansa perus- ja hyvinvointipalveluita tai ainakin esimerkeissä tuli esille myös muita tavoitteita.

Everyone has a right to education, no limit of age, sex etc. Our organisation has an impact on the lives of a people. We give an opportunity.

The role is very important in the Finnish society. We bring children of different backgrounds together, and they learn from each other. And dancing gives them something to do. Doing sports and other activities after school is beneficial for the children. And it integrates cultures, it is very important.

Tulokset olisivat varmaan jonkin verran erilaiset, jos järjestöille olisi esitetty lista eri rooleista. Tuloksia ei siten kannata tulkita määrällisesti.

Myös innovatiivisten toimintamallien kehittäminen oli tulkittavissa joistain vastauksista ja tarkemmin kysyttäessä olisi voinut tulla enemmänkin esille.

I would like to see us in this movement as engineering solutions.

[Järjestö] tekee psykososiaalista kehitysyhteistyötä, mielenterveystyö on erityisaluetta. Tärkeää on oman ammattitietouden käyttäminen kehitysyhteistyössä, tässä ollaan edelläkävijöitä.

Me pyritään tarjoamaan yksi osaratkaisu maailmankaupan vääristymien korjaamiseen.

Julkisen vallan vahtikoiran rooliin viitattiin kertomalla esimerkiksi järjestön tekevän vaikuttamistyötä tai osallistumalla yhteiskunnalliseen toimintaan. Aivan suoraan asia ei noussut monessa vastauksessa esille.

Järjestössä on tarkkaan luettu Suomen virallisen yhteistyöpolitiikan periaatteet ja on sitouduttu niihin. Virallinen yhteistyöpolitiikka on edistyksellistä, mikä on hieno juttu. Kansalaisjärjestötoiminta täydentää virallista yhteistyötä ja tuo siihen dimensioita, joita ei virallisessa yhteistyössä voi olla, kuten avoimen kriittistä suhtautumista vastaanottavan maan viranomaisiin. Kansalaisjärjestöjen työ eroaa valtion työstä tässä – voidaan olla kriittisiä ja pyritään tukemaan paikallisia ihmisiä heidän vaatimuksissaan julkishallinnon organisaatioille koskien heidän omia oikeuksiaan.

Järjestön roolina voi olla myös suurempien kokonaisuuksien linkittäminen.

Me ollaan eri teemojen linkittäjä, jotta kokonaisuus pysyy kasassa. Millä tavalla asiat linkittyy toisiinsa. Joku järjestö tekee jotain sarkaa, tämän kokoaminen. Rooli on olla generalisti ja linkittäjä. Jokainen tekee omassa temassa ja me linkitämme. Ääni myös suomessa politiikassa.

Suomalaiset järjestöt ovat voineet toimia hyvinkin pitkään jossain alueella ruohonjuuritasolla, minkä takia niillä on erityistä maa- ja paikallisasiantuntemusta.

[Järjestön] rikkaus on, että nähdään yhden maan kohdalta mikä on kehityskulku pitkässä juoksussa – historia tunnetaan ja koettu viime vuosisadan alkupuolelta alkaen. [...] Voi ottaa oppia, kun näkee, mikä on mennyt hyvin. On kauan oltu Namibiassa ja meihin on luotettu. Kokemusperäinen tieto hyödyllistä kaikkialla. Pitkäaikaiset hankkeet olleet hyviä, on jatkumoa ja näkee oman osuutensa siihen.

Oman järjestön rooli voidaan nähdä osana sektoria, missä tarvitaan monenlaisia toimijoita ja toimintatapoja. Myös rohkeutta perätään lisää seuraavassa kommentissa:

Omakohteisesti, että miksi toimii tällaisessa, niin kaikkia eri toimintatasoja tarvitaan. Olen huolissani siitä, että tämän (vapaaehtoisen kehitysyhteistyön) painoarvo kasvaa, huolestuttava suunta. Eri tasot hyviä eri asioissa ja vaativat toisensa. Kehitysyhteistyötä tehdään myös maksamalla veroja ja äänestämällä. Ei arvoteta eri kehitysyhteistyön tasoja. Tämä on konkreettisempaa, hyvää

vastapainoa teoreettisesti pohdiskelulle. Tässä pääsee tekemään käytännössä, on tavannut ihmiset, näkee vaikutukset, esim. joka vuosi 100 tyttöä valmistuu mitättömillä resursseilla. Ollaan aktiivinen toimija, mutta ei ainut tapa. Kehitysyhteistyö ei saa jäädä hyväntekeväisyyden varaan. Silti tällaista tarvitaan myös. Ihmiset, jotka seuraa näitä asioita tavoitetaan, esim. jos tykkää Facebookissa. Mutta kysymys on, miten tavoitettaisiin ne, jotka ei seuraa aktiivisesti. Kepa näkyy tapahtumissa. Näinä aikoina tarvitaan globaalikasvatusta. Keinot voisi olla vielä paremmat, voisi olla rohkeampia, äänekkäämpiä. Kaikki toimijat joutuvat miettimään näitä asioita.

Joukossa oli myös järjestöjä, joille koko kysymys tuntui vieraalta tai oman järjestön toiminta nähtiin pienenä yhteiskunnallisen toiminnan näkökulmasta.

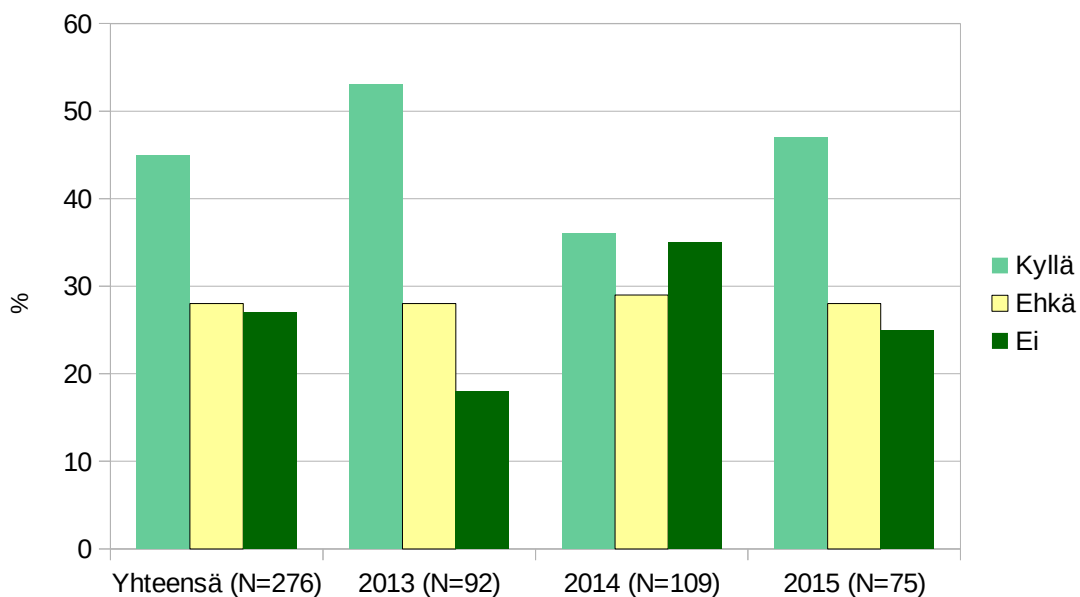
Ruohonjuuritason osallistuminen on kuitenkin yleensä näissäkin järjestöissä tärkeä toimintatapa.

4.4 Järjestöt osana yhteistä liikettä

Kepan strategiassa määritellyn vision mukaan: **Järjestöt haluavat olla aktiivisia Kepan jäseniä. Järjestöjen yhteistoiminta Kepassa kasvattaa rohkeutta, innostusta ja osaamista sekä tuo joukkovoimaa työhön oikeudenmukaisen maailman puolesta.**

Keskustelua vision mukaisen joukkovoiman olemassaolosta ja siitä, miten jäsenet siitä puhuvat, pyrittiin käynnistämään kysymällä jäseniltä, onko Suomessa kehitysmaaliikettä. Kehitysmaaliike-termiä moni piti vanhahtavana, mutta se valittiin kysymykseen, koska sillä ajateltiin aikaansaatavan keskustelua. Tässä onnistuttiin.

Kun lasketaan kaikkien vuosien tulokset yhteen, 45 % vastaajista oli sitä mieltä, että Suomessa on olemassa kehitysmaaliike ja 29 % vastaajista ajatteli, että ehkä jonkinlainen liike on olemassa (kuvio 18). **Vastaajista siis lähes kolme neljäsosaa (74 %) näki Suomessa ainakin mahdollisesti olevan jonkinlaista liikehdintää globaaliin solidaarisuuteen liittyen.** Yli neljännes (27 %) on kuitenkin sitä mieltä, että yhteistä liikettä ei ole. Yli neljäsosa tuntuu varsin merkittävältä joukolta, kun kysymys on esitetty globaalin oikeudenmukaisuuden puolesta työskentelevän Kepan jäsenjärjestöjen edustajille. Vuosina 2013 ja 2015 myönteisesti vastanneita oli yli 10% enemmän kuin vuonna 2014, samoin vastaajia, jotka eivät kokeneet Suomessa olevan kehitysmaaliikettä oli vuonna 2014 reilusti enemmän. Tuloksista on vaikea päätellä, liittyykö ero toimintaympäristön muutoksiin, Kepan toimintaan vai otoksien eroihin.

Kuvio 18. Onko Suomessa mielestänne kehitysmaaliikettä? (N= 276) 2013-2015

Taulukko19. Onko Suomessa mielestänne kehitysmaaliikettä? (N= 276)

	Yhteensä (N=276)	2013 (N=92)	2014 (N=109)	2015 (N=75)
Kyllä	45% (123)	53% (49)	36% (39)	47% (35)
Ehkä	28% (79)	28% (26)	29% (32)	28% (21)
Ei	27% (74)	18% (17)	35% (38)	25% (19)

Joidenkin vastaajien mielestä kehitysmaaliike konkretisoituu Kepassa tai Kepan koordinoimassa yhteisessä toiminnassa.

On ja se on Kepa. Monessa maassa ei ole sellaista. Se on liike, joka ratkaisee ongelmia, tuntee yleisen mielipiteen/tahtotilan (public sentiment). Kepa puhuu koulutuksesta ja köyhyydestä, Kepa sytyttää meidät: meidän pitää tehdä jotain.

Kehitysmaaliike tulee Kepan kautta – se löytyy kampanjoissa ja adresseissa yms.

Näkyi selvästi esimerkiksi kun Toivakalle vietiin vetoomusta.

Toisaalta jotkut vastaajat olivat sitä mieltä, että ennemminkin pienet vapaaehtoisvoimin toimivat järjestöt tai järjestöt yleensä edustavat kehitysmaaliikettä.

Erityisesti pienet vapaaehtoiset keh-yjärjestöt muodostavat kehitysmaaliikkeen. Yleisesti ottaen järjestöjen kehitysyhteistyö on ammattimaistunut.

70-luvun sana, mutta onhan täällä. Se on se, mitä järjestöt edustaa. Vastustamisen myötä näyttäytyy vahvempuna.

Näkee järjestöjen suuresta määrästä ja erilaisista aiheista, joiden parissa tehdään työtä.

Kepalle esitettiin myös toiveita yhteisen liikkeen esille tuomiseen.

Kyllä se siellä on. Se vähän nyt puhaltelee, mutta Suomessa on vahva kehitysmaaliike. Suomessa on tehty pitkäjänteisesti ja ammattitaitoisesti keh-yä vuosikymmeniä. Se ei ole kadonnut minnekään, siltä on katkaistu siivet, että toimijat ei voi toimia. Mutta ei ole poistunut se, että Suomi kannattaisi globaalin köyhyyden poistamista ja kestävä kehityksen tavoitteita. Jos ei näy päätöksenteossa, niin näkyy ainakin kansalaisten tahdossa. Haluan uskoa siihen. Äänekäs vähemmistö protestoi negatiivisuuden puolesta ja sisäänpäin käpertyneisyyden puolesta ja luo mielikuvaa, ettei enää olla ihmisoikeuksia kunnioittava solidaarinen Suomi, mutta me ollaan. Tässä Kepan pitää nousta jaloilleen, ei voi poistua lavan taakse hissutellen. Nyt pitää tulla ylpeästi esiin ja puolustaa kehitysyhteistyömäärärahoja. [...] Kepalla on resursseja ja aikaa valmistella kannanottoja, mieltä ja tuoda ulos vs. meidän kaltainen organisaatio, jolla kädet kiinni ihmisissä. Monissa järjestöissä nyt otetaan [Suomeen tulevat] ihmiset vastaan, autetaan ihmisiä peruspalveluihin, puolustetaan oikeuksia, ei ole aikaa, resursseja tehdä strategista ulostulotyötä, Kepalla voisi olla. Kepan jäsenistössä monenlaisia toimijoita, nyt on aika kuunnella jäsenjärjestöjen tilannetta, mitkä asiat on akuutteja, mistä Kepa voisi viestiä.

Ylipäänsä yhteinen, julkinen toiminta oli merkki kehitysmaaliikkeestä tai muusta liikehdinnästä globaalikysymyksissä. Tällainen toiminta koettiin kuitenkin Suomessa yleisesti vain hetkittäin eikä niinkään toiminnan arjessa.

Kyllä näinä aikoina kun on näin paljon tätä maahanmuuttokriittikkoa liikkeellä niin mietin että onko - jos ei olisi ollut "meillä on unelma" -tempausta niin en uskoisi että on. Nyt olisi kehitysmaaliikkeelle - ja monelle muullekin liikkeelle - töitä.

Tavallaan, Kepa ilmentää liikettä, on myös aktivistiryhmiä. Ei kuitenkaan yhtenäistä liikettä. Aktivismi sellaista, että ei samalaista kuin jossain muualla, että ihmiset kokoontuu ja ajetaan asiaan. Jonkin verran tätä leikkausten myötä, mutta vain hetken, ei jatkuvaa. Jos vertaa muihin, esim. lattarit, niin siellä on liike, joka pysyy kunnes saadaan asia kuntoon. Järjestöt, Kepa ja muut, mutta ei liike. Enemmän satunnainen, jos se lasketaan liikkeeksi niin sitten.

Rahoja, kun ollaan leikkaamassa, niin ihmiset ovat lähteneet liikkeelle.

Sellaista hetken tarpeesta nousevaa yhteistä toimintaa siis kyllä on. Mutta aika yksittäistä eri järjestöjen toiminta on, kukin tekee omaansa erillään muista.

Kehitysmaaliike oli 70-, 80-, 90-luvuilla. Nyt 2000-luvulla muuttunut aika ammattimaiseksi, jo rahoittajan vaatimusten myötä. Ehkä nämä leikkaukset tuovat nyt kehitysmaaliikkeen uudelleen esille - jo mielenosoitus oli osoitus siitä. Ehkä arvot tulevat nyt paremmin esille - pitää mieltä mihin vähenevät rahat pistetään. Ja tavallaan tämä pakolaiskysymys on tuonut esille kansalaisten oman aktiivisuuden ja lahjoittamisen halun vastapainona tälle erään puolueen jyrkälle linjalle.

Jotkut vastaajat kokivat, että kehitysyhteistyön laaja kannatus (yli 80 %) on osoitus liikkeen olemassaolosta. Toisaalta tilanne nähtiin myös ahtaana Suomen asenneilmapiirissä.

On varmaan, mutta ei se hirveän näkyvää ole. Nyt on niin keskitytty erityisesti mediassa oman maan ongelmiin. Kehitysmaaliike ja -työ on semmoinen aihe, josta ei saa puhua kun on niitä omiakin köyhiä. Ihmiset, jotka sitä työtä tekee on olemassa, mutta nyt siitä ei saa puhua. Nyt pitää tehdä salassa työtä, kunnes tilanne rauhoittuu.

Moni koki yleisen ymmärryksen lisääntyneen globaalikysymysten moniulotteisuudesta ja kehitysmaaretoriikkaa pidettiin aikansa eläneenä.

Ehkä ei, sanana vanhetunut. On joku globaali oikeudemukaisuuden liike, joka ei noudata etelä-pohjoinen jakoa. Kehitysmaaliike on menneeltä ajalta - ei enää tätä päivää.

Ei ehkä samalla lailla kuin joskus takavuosina, maailma on pienentynyt ja rajat hämärtyy: mikä on kehitysmaa ja mikä kehittyvä maa. Meidän seurassa olevat nuoret elää globaalissa maailmassa, ei ole enää länsimaat vs. muut maat -jaottelua. [...] Kehitysmaat ovat yhteistä tulevaisuutta, väistämätön osa maailman tulevaisuutta. Kehitysmaaliike kuulostaa vanhahtavalta. Nyt enemmän integroitunut näkemys, osa meitä. Globaalin yhteistyön liike?

Joissain vastauksissa kesän liikehdintä mielenosoituksineen oli myönteinen osoitus siitä, että yhteistä voimaa ja liikehdintää löytyy tarpeen tullen. Toisissa vastauksissa toiminta nähtiin kuitenkin liian hajanaisena tai jopa kunkin järjestön oman tontin tai klusterin puolustamisena.

Tämä on ehkä Kepan tavoite tietyllä tavalla, mutta jäsenjärjestöt levällään, niin en näe, että olisi kehitysmaaliikettä. [...] Suomessa on paljon kehitysyhteistyön vastaista liikettä, persuliikettä.

Leikkausten jälkeen olen kyllä miettinyt että onko oikeasti. Mutta tietenkin on kehitysmaaliike. Mutta se on liian heikko ja hajanainen ja liian vähän yhtä köyttä vetävä. Erityisesti tässä leikkaustilanteessa näkynyt hyvin ikävällä tavalla. Kepa ei johtanut, vaan kumppanuusjärjestöt rupesi tekemään omiaan ja Kehys omiaan. Pitkään mietittiin mitä tapahtuu. Jos tämän kaliiberin juttu tapahtuu, pitäisi olla selkeät kuviot ja täysiä vain eteenpäin heti. Nyt on ministeriä menossa jokainen järjestö- tai klusterikohtaisesti tapaamaan. Porukat jonottaa Finnfundin ovelle että olisko rahaa. Kumppanuusjärjestöissä tuntuu olla halua ottaa päällekkäistä roolia Kepan kanssa, järjestetään omia tapahtumia samanmielisille.

Vuoden 2015 jäsenkyselyn vastauksissa oli paljon samoja aiheita kuin aikaisempina vuosina, mutta luonnollisesti vastauksissa heijastui enemmän konkreettisia teemoja ja tunteja toiminta- ja asenneympäristön muutoksiin liittyen.

4.5 Kepan yhteiskunnallinen rooli ja toiminta järjestöjen näkökulmasta

Haastateltavat arvioivat Kepan yhteiskunnallista roolia erillisen kysymyspatteriston avulla, jossa vuonna 2013 oli 16 väittämää ja seuraavana vuonna 15. Tilastollinen saturaatio saavutettiin kahden vuoden aikana, joten vuonna 2015 kysyttiin aiempaa vähemmän monivalintakysymyksiä niin, että Kepan yhteiskunnallisesta roolista kysyttiin yhdeksän kysymystä ja Kepan toiminnoista suhteessa jäsenten omiin tarpeisiin kaksi kysymystä.

Jäsenten arviot esitetyistä väittämistä vuonna 2015 ovat taulukossa 20. Koonti kolmelta vuodelta vertailukelpoisista kysymyksistä näkyy taulukossa 21.

Haastattelutilanteissa huomattiin, että monet jäsenet arvioivat myös asioita, joista heillä ei ollut kokemusta. Osa väittämistä oli epäselvästi muotoiltuja tai liian abstrakteja. Toisaalta jotkut pohtivat ja keskustelivat väittämistä perusteellisesti. Moni haastatelluista perusteli vastaustaan ja esimerkiksi vastaukseen ”ei samaa, eikä eri mieltä” päädyttiin hyvin erilaisista syistä.

Yleisesti ottaen Kepa arvioitiin hyvin positiivisesti kaikkina vuosina. Vuonna 2015 ylin väittämän saama keskiarvo asteikolla 1–5 oli 4,68: Kepan toiminta on vastuullista, ja alin oli 3,15: Järjestömme on saanut uusia yhteistyötahoja Kepan tilaisuuksissa.

Kolme väitteistä Kepan toiminnallisiin arvoihin: vastuullisuuteen, avoimuuteen ja rohkeuteen. Parhaimman kokonaisarvion sai vastuullisuus (94 % jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että Kepan toiminta on vastuullista). Vastaajista 88 % on samaa mieltä siitä, että Kepan toiminta on avointa, mutta vain 60 % siitä, että Kepa toimii rohkeasti. Vuonna 2015 rohkeus arvioitiin aiempia vuosia myönteisemmin niin, että 70 % vastaajista piti Kepan toimintaa rohkeana.

Taulukko 20. Kepan yhteiskunnallinen rooli ja toiminta 2015

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	N	Keski-arvo (1-5)
Kepan toiminta on vastuullista	0% (0)	0% (0)	3% (2)	27% (20)	70% (52)	N=72	4.68
Kepa tuo hyvin tunnetuksi etelämaiden todellisuutta Suomessa	0% (0)	8% (6)	20% (15)	52% (39)	20% (15)	N=75	3.84
Kepa toimii avoimesti	0% (0)	3% (2)	8% (6)	41% (31)	48% (36)	N=75	4.35

Kepa edistää järjestöjen välistä yhteistyötä	0% (0)	5% (4)	12% (9)	47% (34)	36% (26)	N=73	4.12
Kepa antaa mahdollisuuden järjestöille kehittää yhteistä toimintaa	0% (0)	5% (4)	25% (19)	41% (31)	28% (21)	N=75	3.92
Jäsenjärjestöjen on helppo lähestyä Kepaa	1% (1)	1% (1)	3% (2)	23% (17)	72% (54)	N=75	4.63
Jäsenjärjestöjen asiantuntemus on hyvin esillä Kepan julkaisuissa ja tilaisuuksissa	0% (0)	10% (7)	33% (24)	38% (28)	19% (14)	N=73	3.67
Tukemalla etelän kansalaisyhteiskuntaa Kepa toteuttaa globaalia yhteisvastuuta	1% (1)	4% (3)	15% (11)	29% (22)	51% (38)	N=75	4.24
Kepa toimii rohkeasti	0% (0)	13% (9)	17% (12)	44% (32)	26% (19)	N=72	3.85
Kepa tarjoaa järjestömme tarpeisiin vastaavia palveluita	5% (4)	7% (5)	17% (13)	48% (36)	23% (17)	N=75	3.76
Järjestömme on saanut uusia yhteistyötahoja Kepan tilaisuuksissa	9% (7)	16% (12)	36% (27)	26% (19)	12% (9)	N=74	3.15

Taulukko 21. Kepan yhteiskunnallinen rooli ja toiminta 2013-2015, kaikki kolme vuotta yhdessä

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	N	Keski-arvo (1-5)
Kepan toiminta on vastuullista	0% (0)	1% (3)	5% (15)	32% (89)	62% (171)	N=278	4.45
Kepa tuo hyvin tunnetuksi etelän maiden todellisuutta Suomessa	0% (0)	9% (25)	21% (57)	52% (144)	18% (52)	N=278	3.8
Kepa toimii avoimesti	0% (0)	3% (7)	10% (28)	46% (126)	42% (115)	N=276	4.27
Kepa edistää järjestöjen välistä yhteistyötä	1% (3)	4% (11)	15% (43)	44% (123)	35% (98)	N=278	4.08
Kepa antaa mahdollisuuden järjestöille kehittää yhteistä toimintaa	1% (3)	4% (12)	20% (57)	44% (122)	31% (85)	N=279	3.98
Jäsenjärjestöjen on helppo lähestyä Kepaa	1% (3)	2% (5)	6% (17)	31% (87)	60% (168)	N=280	4.48
Jäsenjärjestöjen asiantuntemus on hyvin esillä Kepan julkaisuissa ja tilaisuuksissa	2% (5)	12% (32)	33% (93)	38% (104)	15% (41)	N=275	3.54
Tukemalla etelän kansalaisyhteis kuntia Kepa toteuttaa	1% (2)	3% (7)	10% (28)	34% (94)	53% (149)	N=280	4.35

globaalia yhteisvastuuta							
Kepa toimii rohkeasti	1% (4)	13% (36)	26% (73)	42% (121)	18% (51)	N=285	3.7
Kepa tarjoaa järjestömmen tarpeisiin vastaavia palveluita	3% (7)	7% (19)	16% (45)	49% (138)	25% (71)	N=280	3.86
Järjestömmen on saanut uusia yhteistyötahoja Kepan tilaisuuksissa	10% (26)	16% (45)	30% (81)	33% (90)	11% (31)	N=273	3.19

Vuonna 2015 Kepan yhteiskunnallista roolia kuvaavat arviot olivat joko hieman nousseet tai pysyneet samana (virhemarginaali huomioiden). Mutta molemmat Kepan toimintaa suhteessa järjestöjen tarpeisiin kuvaavat arviot olivat hieman laskeneet. Ero on kuitenkin varsin pieni ja voi selittyä otoksella.

Vuosina 2013 ja 2014 joitakin kysymyksiä ristiintaulukointiin suhteessa järjestön aktiivisuuteen Kepassa ja sen suhteen, onko järjestössä palkattua työvoimaa vai toimiiko se vapaaehtoisvoimin. Vuonna 2015 ristiintaulukointeja ei tehty, mutta edellisvuosien tulokset ovat luettavissa vuosien 2013 ja 2014 jäsenkyselyn väliraporteista.

Jäsenkyselyissä 2013–2015 on hyvin selkeästi huomattu, että kysymyksen muotoilu vaikuttaa paljon saatuun arvioon. Siksi väittämistä saatuihin arvioihin on hyvä suhtautua varauksella ja suhteuttaa tuloksia avovastauksiin. Lisäksi tämänkin kysymyksen osalta on huomioitava, että haastattelijan läsnäolo saattaa vaikuttaa vastauksiin. Voi olla, että Kepaa arvioidaan hieman positiivisemmin kun haastattelemassa on Kepan työntekijä.

5 JÄSENTYYTYVÄISYYS JA KEPAN TOIMINNAN ONNISTUMINEN

Tässä luvussa tarkastellaan jäsenten tyytyväisyyttä Kepan toimintaan. Jäsenten tyytyväisyyttä yksittäisiin toimintoihin ei koettu tarkoituksenmukaiseksi kysyä (kuten aiemmissa kyselyissä vuosina 2004 ja 2008). Eri toiminnoissa kerätään jatkuvasti palautetta toimintojen kehittämiseksi. Osa Kepan toiminnoista kohdistuu tietoisesti rajatulle joukolle, eikä laajalla jäsenkunnalla siten ole kokemusta niistä. Jäseniä pyydettiin kuitenkin pohtimaan Kepan toimintaa heidän omien tarpeidensa näkökulmasta ja arvioimaan Kepan toimintaa kokonaisuudessaan kouluarvosanalla. Vuosina 2013–14 selvitettiin myös Kepan maa- ja aluetoimistojen tunnettuutta sekä kerättiin palautetta edunvalvontatyön ja jäsenviestinnän kehittämiseksi. Vuoden 2015 kyselyssä ei kysytty maatoimistoista eikä kerätty palautetta jäsenviestinnän kehittämiseksi, koska tietoa oli jo kertynyt edellisvuosilta (saturoitunut) ja keskellä budjettileikkausta ei tuntunut tarkoituksenmukaiselta kysyä kaikkia edellisvuosien kysymyksiä.

5.1 Toimintojen hyödyllisyys jäsenille

Jäsenjärjestöjä pyydettiin valitsemaan reilun kahdenkymmenen luetellun Kepan eri toiminnon joukosta ne toiminnot, jotka ovat hyödyttäneet niitä. Taulukossa 22 näkyy, kuinka moni vastaaja merkitsi kunkin listassa olleen toiminnon hyödylliseksi.

Useimmiten hyödyllisiksi (70–80 % vastaajista) toiminnoiksi valittuja olivat Maailma kylässä -festivaali (220 mainintaa), Kepa.fi-verkkosivut (218 mainintaa), Kepan tarjoama koulutus ja oppimistilaisuudet (205 mainintaa) sekä sähköpostilistat ja Facebook (197 mainintaa). Sähköpostilistojen ja Facebookin merkitys on kasvanut noin 20% vuodesta 2013 vuoteen 2015, mikä on merkittävä muutos.

Yli puolet haastatteluista valitsi lisäksi neuvontapalvelut, Mahdollisuuksien torit sekä Kepan selvitykset ja julkaisut hyödyllisiksi toiminnoiksi. Vuosien 2013, 2014 ja 2015 otoksissa kolmen kärki oli sama. Edunvalvonta ja kehityspoliittinen vaikuttaminen päättäjiin ovat nousseet yli 10 prosenttiyksikköä vuodest 2013 vuoteen 2015, kun taas järjestöjen keskinäisen yhteistyön tukeminen on laskenut yli 10 prosenttiyksiköllä. Muuten tuloksissa ei ole kovin suuria eroja eri vuosien välillä. Muutaman prosentin erot voivat selittyä otoksilla ja virhemarginaalilla.

Taulukko 22. Kepan toimintojen hyödyllisyys jäsenille

	Yht. 279	2013 % (N=94)	2014 % (N=110)	2015 % (N=75)
Maailma kylässä - festivaali	79% (220)	79% (74)	80% (88)	77% (58)
Kepa.fi-verkkosivut	78% (218)	70% (66)	82% (90)	82% (62)
Kepan tarjoama koulutus ja yhteiset oppimistilaisuudet Suomessa	73% (205)	76% (71)	74% (81)	71% (53)
Kepan sähköpostilistat ja Facebook	71% (197)	59% (55)	75% (82)	80% (60)
Neuvontapalvelut (kehitysyhteistyö, viestintä ja globaalikasvatus sekä talous- ja hallinto)	54% (151)	54% (51)	58% (64)	48% (36)
Mahdollisuuksien torit	54% (150)	51% (48)	58% (64)	51% (38)
Kepan selvitykset ja julkaisut	52% (144)	46% (43)	55% (61)	53% (40)
Maailman Kuvalehti	46% (128)	47% (44)	45% (49)	47% (35)
Järjestöjen keskinäisen yhteistyön tukeminen	45% (125)	49% (46)	46% (51)	37% (28)
Kehityspoliittinen vaikuttaminen poliittisiin päättäjiin	43% (120)	39% (37)	41% (45)	51% (38)
Kokoustilat järjestöille Helsingin toimistolla	42% (116)	38% (36)	45% (50)	40% (30)
Temaattiset järjestötilaisuudet ja maatapaamiset	37% (104)	37% (35)	37% (41)	37% (28)
Edunvalvonta (järjestöjen toimintaedellytysten ja resurssien turvaaminen)	35% (99)	29% (27)	38% (42)	40% (30)
Kepan kampanjat ja globbaritoiminta (2013)	22% (21)	22% (21)		
Kepan maa- ja aluetoimistojen tarjoama tieto (ja koulutus) ¹⁵	20% (57)	14% (13)	26% (28)	21% (16)

	Yht. 279	2013 % (N=94)	2014 % (N=110)	2015 % (N=75)
Globaalikasvatusverkosto ja globaalikasvatusjärjestöjen yhteistyö	20% (55)	17% (16)	21% (23)	21% (16)
Järjestökohtaiset työpajat ja tuki järjestön kehittämiseksi	19% (52)	19% (18)	21% (23)	17% (13)
Järjestöjen yhteiset kampanjat	16% (45)	15% (14)	12% (13)	24% (18)
Etelän vapaaehtoisohjelma Etvo	14% (40)	16% (15)	15% (17)	11% (8)
Tuki järjestöjen kampanjatoiminnalle ja vaikuttamistyölle ¹⁶	13% (37)	13% (12)	14% (15)	13% (10)
Globbarit-verkosto (2014)	9% (24)		14% (15)	12% (9)
Jäsenaloitteet, oppimispilotit ja muut jäsenten aloitteesta tehtävät toiminnot	9% (26)	10% (9)	11% (12)	7% (5)
Jokin muu ¹⁷	10% (27)	14% (13)	7% (8)	8% (6)

Alle viidesosa jäsenistä mainitsi jäsenaloitteet, oppimispilotit ja muut jäsenten aloitteesta tehtävät toiminnot, globbarit-verkoston, tuen järjestöjen kampanjoille ja vaikuttamistyölle, Etelän vapaaehtoisohjelman Etvon, järjestöjen yhteiset kampanjat sekä järjestökohtaiset työpajat ja tuen järjestöjen kehittämiseksi. Kaikkien Kepan toimintojen ei ole ajateltukaan tavoittavan kaikkia jäseniä. Jäsenaloitteita lukuun ottamatta harvimminkin mainitut toiminnot ovatkin lähtökohtaisesti suunnattu tiiviimpään yhteistyöhön pienemmän jäsenjoukon kanssa. Jäsenaloite on vuonna 2013 käyttöön otettu toimintamuoto, jota on tehty tunnetuksi myös jäsenkyselyn myötä.

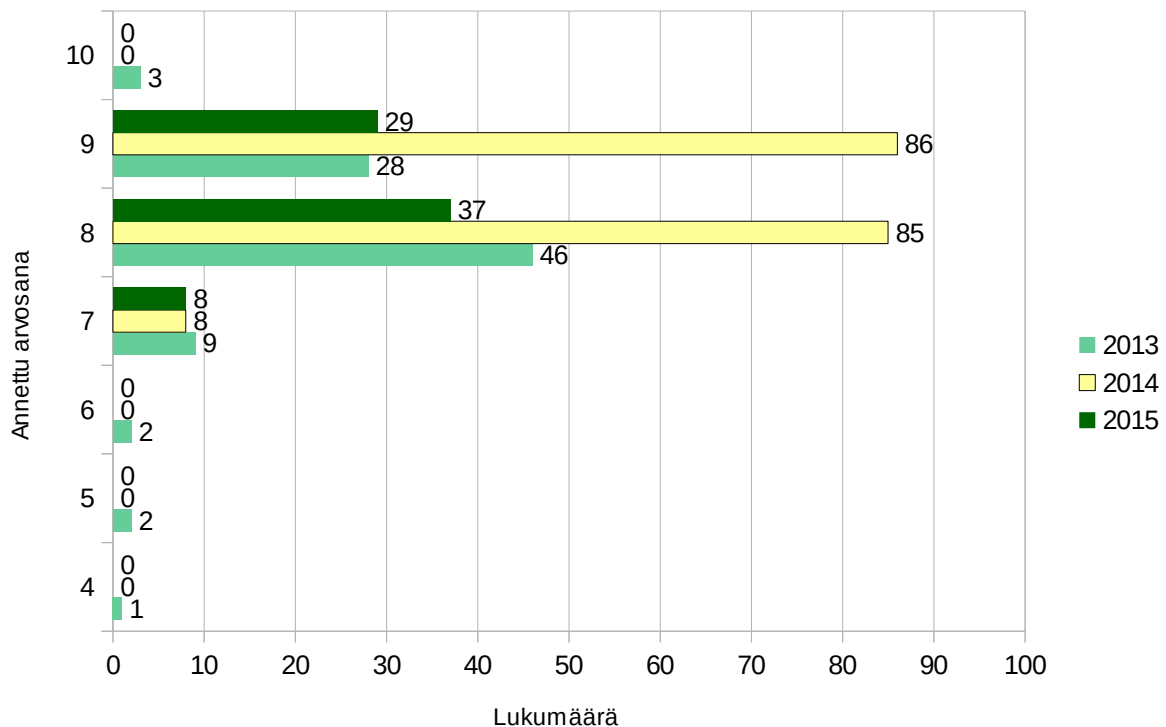
15 2013: Väittämä: Kepan tarjoama tieto ja koulutus Tansaniassa, Mosambikissa, Nicaraguassa ja/tai Mekongilla.

16 2013: Väittämä: Tuki järjestöjen kampanjatoiminnalle.

17 Mainittuja toimintoja esimerkiksi Kansalaisvaikuttamisen tori Educassa, Kepan verkkosivujen osallistumiskone, Anna Aikaa, neuvonta järjestöasioissa, hallitusjäsenyys Kepassa ja hyvät kopiokoneet.

5.2 Kouluarvosana Kepan toiminnalle

Jäseniä pyydettiin haastatteluiden yhteydessä antamaan kouluarvosana Kepan toiminnalle. **Vuosien 2013–2015 yhteenlaskettu keskiarvo on 8,34.**

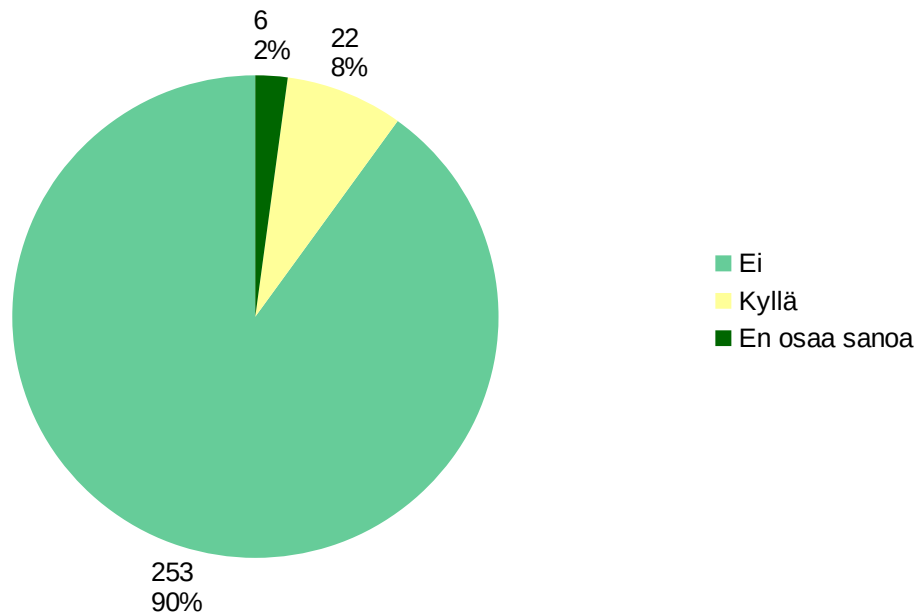
Kuvio 18. Annettujen arvosanojen jakautuminen

Vuoden 2013 kyselyssä arvosana pyydettiin merkitsemään paperille tasalukuna, mutta vuonna 2014 ja 2015 arvosana kysyttiin suullisesti. Keskiarvo kouluarvosanalle oli vuonna 2013 kahdeksan (8,12) ja vuosina 2014 ja 2015 8,4. Mediaani eli keskiluku oli vuonna 2013 kahdeksan ja vuosina 2014 ja 2015 8,5.

Vuosien 2013 ja 2014–2015 kouluarvosanoissa oli kiinnostava ero arvosanojen jakautumisessa. Vuonna 2013 saattoi antaa vain kokonaisnumeroita, kun taas suullisesti kysyttäessä 2014–15 pystyi antamaan arvoja kokonaislukujen välistä. Vuonna 2013 noin kolmasosa arvioi Kepan toiminnan erinomaiseksi tai kiitettäväksi (arvosana 9 tai 10) ja puolet hyväksi (8). Kymmenes haastatteluista arvioi toiminnan tyydyttäväksi (7). Kohtalaisen tai välttävän (arvosana 5 ja 6) arvosanan antoi neljä haastateltua ja yksi jäsen hylätyn nelosen. Arvosanojen kirjo oli siten hyvin suuri. Vuonna 2014 yli puolet näki Kepan toiminnan kiitettäväksi, 37 prosenttia hyväksi ja alle kymmenes tyydyttäväksi. Vuonna 2015 39% haastatelluista arvioi Kepan toiminnan kiitettäväksi, tasan puolet hyväksi ja 11% tyydyttäväksi (arvosana 7). Vuosien 2014 ja 2015 arvosanojen suppeampi jakautuminen ja hieman korkeampi arvosana viittaa siihen, että kysymyksen esittämisen tapa (suullisesti/paperilla) on saattanut vaikuttaa jonkin verran annettuun numeroon.

5.3 Eron harkitseminen

Haastatelluista jäsenistä 22 (8 %) on joskus harkinnut eroa Kepasta. Viimeisen vuoden otoksessa niitä oli vain neljä.

Kuvio 19. Oletteko joskus harkinneet eroamista Kepasta? (N=280) 2013-2015

Taulukko 23. Oletteko joskus harkinneet eroamista Kepasta? (N=280)

	Yhteensä (N=280)	2013 (N=93)	2014 (N=110)	2015 (N=77)
Ei	90% (253)	88% (82)	91% (100)	92% (71)
Kyllä	8% (22)	10% (9)	8% (9)	5% (4)
En osaa sanoa	2% (6)	2% (2)	1% (1)	4% (3)

Järjestön oman toiminnan hiipumisen esimerkiksi rahoitussyistä ajateltiin johtavan mahdolliseen eroon. Pari järjestöä toivoi Kepan ja Kehyksen yhdistymistä jäsenmaksun ja/tai palvelutoiminnan järkevöittämissä vuoksi.

Ei olla harkittu, ei olla ehditty ajattelemaan :) Jäsenmaksu ei maata kaada.

Rahat loppuvat niin sitten voi olla että on erottava

Kyllä on käynyt mielessä. Ei ole mitään Kepaa vastaan, mutta yhdistyksemme toimii yksin. Ei ole haluttu tehdä yhteistyötä kenenkään kanssa. On kuitenkin koettu että kannattaa olla jäsenenä isommassa kuviossa. On omaa syytämme ettei ole oltu enempää mukana.

[Järjestö] ei ole harkinnut eroa. Tosin Kepan ja Kehyksen liitto helpottaisi. [Järjestö] ei ole Kehyksen jäsen, mutta nykyisessä tilanteessa ehkä EU rahoituskin voisi olla vaihtoehto. Jos Kepa ja [järjestö] olisivat saman katon alla, niin helpottaisi. Tässä tilanteessa on rajalliset resurssit, ja siksi neuvonta olisi hyvä olla helposti saatavilla samasta paikasta. Tarvittaisiin erityyppistä neuvontaa, ja erityisesti EU hankkeisiin tarvittaisiin tukea. Kehyksen osaamista voisi hyödyntää ja ehkä järjestää integroidut koulutukset. Olisi hyvä, jos toiminnat ja tiedot integroituisivat. EU ja kansallinen taso ovat nivoutuneet yhteen, eikä EU:ta ei tarvitse nähdä erillisenä. Vaikuttaminen eri tasoilla nivoutunutta ja se puoltaisi Kepan ja Kehyksen yhdistymistä.

Ei olla, jäsenmaksu on kohtuullinen. Jos Kehykseen liittyisi vielä, niin sitten summa olisi jo iso osa. Jääköön Kehys sitten.

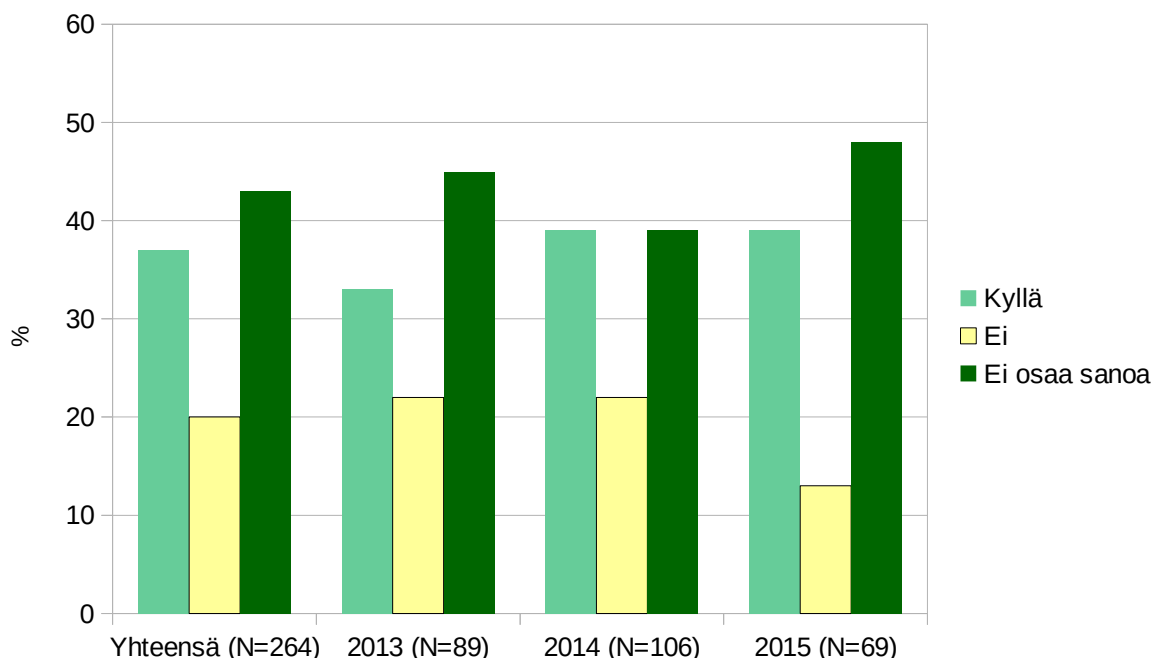
Ei ainakaan vielä -sitten on eri asia jos meillä koko kehitysyhteistyö loppuu. Jäsenmaksu ei mahdollittoman iso. Vaikkei olisi hanketta, niin pysyy ajan hermolla (Kepan jäsenyyden kautta).

Ei olla, mutta pitäisi varmaan ottaa paremmin selvää, mitä jäsenyydellä voisi saada.

Kun liittyttiin 1998 suurin piirtein, niin silloin hallituksen kuulemisessa jouduttiin perustelevaan, miksi Kepaan kuulumisen tärkeää. Julkinen keskustelu Kepan ympärillä herätti ajatuksia.

5.4 Edunvalvonta

Vuoden 2015 jäsenkyselyyn osallistuneista reilu kolmannes (39 %) vastasi, että Kepa on toiminut hyvin järjestöjen rahoituksen turvaamiseksi. Hieman yli kymmenesosa (13 %) ei kokenut, että Kepa on toiminut riittävän hyvin ja lähes puolet (48 %) ei osannut vastata. Katso kuvio 20 ja taulukko 24.

Kuvio 20. Onko Kepa toiminut hyvin rahoituksen turvaamiseksi (N=264)

Taulukko 24. Onko Kepa toiminut hyvin rahoituksen turvaamiseksi (N=264)

	Yhteensä (N=264)	2013 (N=89)	2014 (N=106)	2015 (N=69)
Kyllä	37% (98)	33% (29)	39% (42)	39% (27)
Ei	20% (52)	22% (20)	22% (23)	13% (9)
Ei osaa sanoa	43% (114)	45% (40)	39% (41)	48% (33)

Kehitysyhteistyöjärjestöjen rahoitustilanne on muuttunut radikaalisti määrärahojen leikkausten myötä jäsenkyselyvuosien 2013-2014 ja 2015 välillä. Siksi onkin kiinnostavaa, että tyytyväisyys rahoituksen turvaamiseen on pysynyt lähes samana vuosien 2014 ja 2015 välillä. Sen sijaan edunvalvontaan tyytymättömien osuus on laskenut yhdeksän prosenttiyksikköä vuodesta 2014, ja Ei osaa sanoa -vastausten osuus on noussut lähes puoleen vastaajista.

Avoimissa vastauksissa suurin osa toi esille näkemyksensä siitä, että Kepa on tehnyt parhaansa vallitsevassa tilanteessa, mutta epävarmuutta osoitettiin sitä kohtaan, onko edunvalvonta toiminut tai mitä olisi voitu tehdä toimiakseen paremmin. Kepan edunvalvonta kehitysyhteistyömäärärahojen puolustamiseksi on ollut näkyvää suurimmalle osalle haastatelluista jäsenistä.

Ainakin oli kova panos kampanjassa leikkauksien vastustamiseksi. Aikaisemmasta toiminnasta en osaa sanoa, kuinka paljon vaivaa nähty.

Tässä leikataan paljon, mutta ei Kepan syy. Kepa ei ole riittävän iso toimija, jotta voisi vaikuttaa millainen vaalitulos tulee, mutta tarvitaan vaikuttamaan päätösten yksityiskohtiin. Yritystä on ollut. Tilanne on mikä on. En tiedä, mitä olisi voinut tehdä toisin. Oli niin selkeä vaalitulos ja tavoitteet kehitysyhteistyön leikkaamisesta puolueilla.

Kepa on tehnyt voitavansa. Kepa reagoi todella nopeasti nyt tulleisiin muutoksiin. Ei voi moittia.

Kritiikkiäkin Kepan toimintaa kohtaa esitettiin muutamassa kommentissa ennakoinnin sekä vahvemman kantaaottavuuden puutteesta. Kaikkia Kepan jäseniä kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaus ei kuitenkaan koske, ja osa toikin vastauksissaan esille, ettei tiedä mitä Kepa on tehnyt rahoituksen turvaamiseksi. Kepan toivottiin jatkossa antavan enemmän ohjeistusta myös muista kuin ulkoasiainministeriön rahoitusmahdollisuuksista.

Huonosti, koska Kepan olisi kannattanut pitää enemmän meteliä pienten järjestöjen puolesta. Nyt pääsääntöisesti kumppanuusjärjestöjen, toki koskee irtisanomiset heitä. Huoli siitä, mitä vapaaehtoisikentälle tapahtuu. Tässä ei onnistuttu. Voisiko onnistua on eri kysymys. Enemmän meteliä olisi pitänyt pitää pienten järjestöjen tukien lakkauttamisesta. Kuka muukaan tämän tekisi kuin Kepa.

Vaalikampanjassa kehitysrahoitus olisi pitänyt olla voimakkaammin mukana, asia hävisi, kun oli paljon muita teemoja.

Toivoisin, ettei poteroituta puolustamaan vain rahoitusta, vaikka se onkin elintärkeää. Tärkeää isompi kuva, että taistellaan oikeudenmukaisemmasta maailmasta. Tätä ei edistetä vaan kehitysyhteistyön keinoilla, vaan myös muilla areenoilla. Ei unohdeta sitä, että taisteluita muillakin areenoilla. Aika moni liittyy kehityspolitiikkaan, ei tarvitse välttämättä mennä ulkopuolelle, mutta voisi olla rohkeampi ja profiloitua enemmän laajempaa solidaarisuusliikkeenä.

LIITE 1: JÄSENKYSELYYN VUONNA 2015 HAASTATELLUT JÄSENET

Apuperille ry
Avaimia Ammattiin ry
Biodynaaminen Yhdistys - Biodynamiska Föreningen ry
Caring Hands
Crisis Management Initiative
Demar Education Trust Fund
Elämä ja Valo ry
Engineers without borders
Etiopialaisten yhdistys Suomessa ry/ Association of Ethiopians in Finland
Filippiinit-seura ry
Fintiko Romano Forum
Föreningen Luckan
Föreningen Luckan rf
HIV-Säätiö
Humaania päihdepolitiikkaa ry
ICAHD Finland
Indonesialais-Suomalainen Ekumeeninen Kristillinen Yhdistys MAKRO-IF ry
Joensuu-Ghana Seura ry
Jyväskylän kehitysmaayhdistys
Kalevi Sorsa -säätiö
Kambodzhan ystävyysseura ry
Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätiö KIOS
Kehitysvammaliitto ry
KehyApu ystävät ry.
Keravan Kehitysmaayhdistys ry
Kirkon Ulkomaanapu
Klovnit ilman rajoja ry
Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry
Kynnys ry - Tröskeln rf
Kädestä käteen - Mano a mano
Lasten tulevaisuus - Children's Future ry
Liana
Lions Club Helsinki Worldwide ry
Maa- Ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Maan ystävät ry
Mikkelin kehitysmaayhdistys ry
Monikanaiset
Niilo Mäki Instituutti
NuevoMundo ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry
OAJ Opetusalan Ammattijärjestö ry

Parasta lapsille ry
Pohjois-Karjalan Kehitysmaayhdistys ry
Projektilähetys Mwika
Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry
Reilu kauppa ry
Sawa Africa Community Development
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaalidemokraattiset nuoret ry
Sosiaalidemokraattiset opiskelijat - SONK ry
Suoma Sámi Nuorat rs
Suomen Caritas ry - Caritas Finland rf
Suomen Demokratian Pioneerien Liitto ry
Suomen Eläinlääkäreiden Kehitysyhteistyöjärjestö SEK ry
Suomen Kristillinen Lääkäriseura ry
Suomen Kristillisdemokraattiset Nuoret
Suomen Lasten ja Nuorten Säätiö
Suomen oikeusfilosofinen yhdistys SOFY ry
Suomen Rauhanpuolustajat ry. + ruotsikis + saameksi
Suomen UNICEF ry
Suomen YK-liitto ry
Suomi-Nicaragua -seura r.y.
Suomi-Kenia Seura ry
Suomi-Kuuba-seura ry
Suomi-Namibia Seura ry
Suomi-Sierra Leone seura ry
Suomi-Tansania -seura
Togon Ystävät ry
Ugandan Community in Finland ry
Umuaka dancing club ry
Viestintä ja kehitys -säätiö, VIKES
Väestöliitto ry
Vähemmistöryhmien tukijärjestö, Omega ry
Wind of Change International ry
World Vision
WWF Suomi
YAD Youth Against Drugs ry
Yhteiset Lapsemme ry

LIITE 2: HAASTATTELUITA VUOSINA 2013-2015 TEHNEET KEPAN TYÖNTEKIJÄT

Suvi Aaltonen
Jukka Aronen
Sanna Autere
Outi Hakkarainen
Outi Hannula
Johanna Harjunpää
Katja Hintikainen
Heidi Jäntti
Sanna Jäppinen
Niklas Kaskeala
Liisa Ketolainen (Kepan hallituksen jäsen 2015)
Kirsi Koivuporras-Masuka
Paula Konttinen-Njeri
Samuli Kunttu
Laura Lager
Timo Lappalainen
Kaija Laurila
Sisko Leino
Paula Lounasheimo
Anna-Stiina Lundqvist
Riikka Mikkola
Helena Nevalainen
Anja-Maija Palmu
Outi Puukko
Mika Railo
Sanna Rekola
Joonas Rentola
Anne Romar
Auli Starck
Tuovi Tolonen
Kaisu Tuominen
Antti Turakka
Anni Vihriälä
Jaana Viirimäki
Niko Wilkinsson
Terhi Ylikoski
Kaisu Österinen